

Пет
3085

ВСЕУКРАЇНЬСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК
БІБЛІОГРАФІЧНА КОМІСІЯ

№ 52

УКРАЇНЬСЬКА БІБЛІОГРАФІЯ

ВИПУСК 2

ЄВГЕН КИРИЛЮК

БІБЛІОГРАФІЯ ПРАЦЬ

П. О. КУЛІША

ТА ПИСАНЬ ПРО НЬОГО

У Києві—1929

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. П. МЕЧНИКОВА

УКРАЇНЬКА БІБЛІОГРАФІЯ

ВИПУСК 2

BIBLIOGRAPHISCHE KOMMISSION
DER UKRAINISCHEN AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN

DIE BIBLIOGRAPHIE DER UKRAINE

ZWEITES HEFT

JEVHEN KYRYLJUK

DIE BIBLIOGRAPHIE DER WERKE

von P. O. KULIŠ

UND DER IHN BETREFFENDEN SCHRIFTEN

Kyjiv—1929

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК
БІБЛІОГРАФІЧНА КОМІСІЯ

УКРАЇНСЬКА БІБЛІОГРАФІЯ

ВИПУСК 2

ЄВГЕН КИРИЛЮК

БІБЛІОГРАФІЯ ПРАЦЬ

П. О. КУЛІША

ТА ПИСАНЬ ПРО НЬОГО

У Київі—1929

Бібліографічний опис цього видання вміщено в „Літопису Українського Друку“, „Картковому Репертуарі“ та інших покажчиках Української Книжкової Палати.

Дар доц. Ф. Е. Петруна

Бібліографія П. Куліша.

Можна сперечатися про оцінку Кулішевої спадщини, можна по-різному зважувати її значіння для сучасности, але не можна заперечувати одне — П. Куліш одна з центральних постатів у літературному й громадському житті України ХІХ століття. Коли Т. Шевченко має завдячити своє величезне значіння в цю-ж і наступну добу витворові свого генія — „Кобзареві“, П. Куліш посів це місце не тільки своєю творчістю, все-таки менше яскравою, ніж у Т. Шевченка, але й неймовірно продуктивною, різнобарвною діяльністю мало не у всіх галузях літературно-громадського життя. П. Куліша дуже часто зіставляють із Т. Шевченком; причому зіставлення це, звичайно, буває не на користь П. Кулішеві. Не заперечуючи, що П. Куліш і Т. Шевченко, може й не весь час, стояли на різних соціальних позиціях, уважаємо, що дослідження їх обох треба провадити за науковою методою, *sine ira et studio*, не спокушаючись на легку проекцію в сучасність, вивчаючи кожного з них на тлі тієї доби, у якій вони жили й творили.

Що П. Куліша досі вивчали мало, в цьому немає нічого дивного. Це саме ми можемо сказати й про кожного іншого письменника, бо нема поки-що галузи української літератури дослідженої цілком. Тільки останніми часами почалося наукове студіювання Т. Шевченка — Шевченкознавство. Одночасно почалися досліди й над П. Кулішем. Досліди ці дуже часто йдуть рівнобіжно, оскільки матеріал для їх вивчення дає одна й та-ж сама доба. Проте досліди ці провадиться не в однакових умовах. Твори Т. Шевченка видрукувано всі, тимчасом коли багато з Кулішевої спадщини ще не видрукувано й сливе невідомо для широкого кола дослідників. Тут маємо романи, поеми, переклади, уривки з різних творів і надзвичайно багато листування. Чернігівські, київські, ленінградські архіви ховають у собі ще чималу частину самого П. Куліша. І можна сказати з певністю, що на весь свій зріст він стане перед нами не скоро. І це ще не така велика прогалина. Кінець-кінцем, над Кулішем працює ціла низка дослідників і мало-по-малу витягають звідти нові й нові сторінки до історії його творчости. Гірше те, що широкі кола українських чатачів не знають ще цілого П. Куліша, навіть давно вже видрукуваного; і ще менше знають з того, що написано в різні часи про нього. Найперша причина цьому: ми не маємо повної збірки

Дозволяється випустити в світ.
В. об. Неодмінного Секретаря Академії Наук
акад. О. Корчак-Чепурківський.

Пет
3085

Київський Окріт № 232. 1929.
Зам. № 1523 — 1200.

812152

творів П. Куліша. Двічі пробували їх видавати. Один раз дружина Куліша Ганна Барвінок: „Сочиненія и письма П. А. Куліша“, за редакцією І. Каманіна. Київ, 1908 — 1910. Гадали видати двацять томів, а видали тільки п'ять. Мало не одночасно львівська „Просвіта“ розпочала видання Кулішевих „Творів“ у серії „Руска письменність“, вийшло шість томів (Львів, 1908—1910). Але прийшли вони до нас у невеличкій кількості аж 1917 р. І тільки тепер Державне Видавництво України розпочало видавати всі художні твори Куліша в 24 томах. А поки-що читач знає якусь дрібнесеньку частку цілого Куліша — його „Чорну Раду“ та невеличку кількість „Поезій“. Тільки 1928 року вийшов в українському перекладі перший Кулішів роман „Михайло Чарнишенко“, через 85 років після свого першого видання. Отже ще довгий час читач, коли захоче ознайомитися з Кулішем, звертатиметься до перводжерел — тих видань і журналів, де вперше було видрукувано його твори. Охопити Куліша одразу, знайти з найменшою витратою часу те, що треба, без допомоги докладної бібліографії, річ дуже важка. Працювати над історією літературного або громадського життя XIX століття, не знаючи гаразд Куліша, ще важче. Бо хоч-би яке явище ми взяли, мало не скрізь доведеться зустрічатися з Кулішем, його працею, його поглядами.

Не краще стоїть справа з біографіями Куліша. Їх є багато (Б. Грінченко, О. Маковей, В. Шенрок, Д. Дорошенко — два видання, І. Ткаченко), але ні одна з них завдовольнити нас не може, бо всі надто стислі й неповні. Правда, ми не маємо пристойної біографії Т. Шевченка, але тут маємо, принаймні, „Хроніку його життя“ О. Кониського. Проте для Куліша й цих розмірів було-б замало. Тут треба розмірів праці Н. Барсукова („Жизнь и труды Н. П. Погодина“, 20 томів, мало не десять тисяч сторінок). У читача при вивченні Куліша повставатиме не одно запитання, на яке він так само змушений буде шукати відповіді сам. Отож, обслужити широкі кола читачів Кулішевих творів, прислужитися до написання майбутньої „хроніки“, коли не монографії про життя й творчість Куліша й повинна ця бібліографія.

II.

Працювати над українською бібліографією річ надзвичайно важка. Ми не маємо, приміром, докладних і повних покажчиків українського друку, що їх так багато має російська література (В. Межов, А. Мезьєр, І. Владиславлев, С. Венгеров і т. и.).¹ Особливо в знаки дається мало не цілковитий брак покажчиків української періодики. Покажчики „Кіевской Старини“, та „Літературно-Наукового Вістника“ (частково, XX томів) ось і все, з чого ми можемо скористуватися.

¹ Щоб переконатися, скільки їх, варто тільки переглянути розділ „Указатель книг гражданской печати“ А. Мезьєр „Словарный указатель по книговедению“, Ленинград, 1924, стор. 603—647.

Така монографічна, вичерплива праця, як І. Є. Левицького,¹ на жаль, обривається на 1893 році² і охоплює собою тільки Західню Україну.

До всіх цих труднощів приєднуються бібліотечні. Ми не маємо жадної бібліотеки, що могла-б завдовольнити українського дослідника-бібліографа. Всенародня Бібліотека України навіть з усіма своїми філіями, все-ж занадто бідна (через цілу низку причин, найголовніша з яких — невеликий її бюджет). Доводиться користуватися з усіх київських бібліотек (Університетська, Публічна, Б. Грінченка, В. Антоновича, УНІК'у, акад. С. О. Єфремова і т. и.). Нема чого казати, що користуватися з послуг Публічної Бібліотеки в Ленінграді дуже незручно (минає довгий час, поки дістаєш книжку, присилають тільки дублети, періодики за таких умов зовсім не можна використовувати, бо не можна ж виписувати комплект журналу за цілий рік для того тільки, щоб переконатись, що в ньому нічого Кулішевого й про нього немає). Ми навели всі ці, може надто дрібничкові факти, щоб з'ясувати неймовірно важкі умови будь-якої бібліографічної праці. Приміром, знаємо ми, що року 1881-го Куліш умістив у київській газеті „Трудь“ статтю про Шевченка. Щоб з цілковитою відповідальністю занотувати її в бібліографії, треба побачити її на власні очі. Шукаємо комплект цієї газети в усіх київських бібліотеках і не знаходимо. Повстає навіть сумнів, чи була така газета, бо Енциклопедичний словник Брокгауса й Ефрона не згадує за неї зовсім і тільки покажчик Лісовського³ доводить, що газета така виходила; нарешті, випадково розшукавши в Кулішовому архіві при У. А. Н. вирізку статті з Кулішевими поправками, впевняємось остаточно, що стаття така була. Зрозуміла річ, що деяких книжок ми так і не розшукали, покликуючись в кожному окремому випадку на відповідне джерело (літера в кінці №). Особливо це стосується до видань закордонних і періодики.

Праця над бібліографією Куліша важча, ніж над будь-яким іншим письменником, бо він невтомно творив 57 років. Ось що пише про Кулішеву спадщину акад. М. С. Грушевський: „На брак матеріалу поскаржитись не можна. Навпаки, Куліш — лірик, суб'єктивіст, одвертий егоцентрист, лишив таку масу матеріалу для пізнання своєї інтелектуальної, соціальної і творчої індивідуальності, як рідко котрий інший український діяч. Можна сказати — він засипає, пригнічує принагідного дослідника сею масою документів, бо її не легко звести до короткої, легкої до перегляду схеми, не легко підвести

¹ Галицко-русская Библиография XIX столѣтія, дополненная русскими изданиями, вышедшими въ Венгрии и Буковинѣ (1801—1886). Составилъ Иванъ Ем. Левицкій томъ I Л. 1888, томъ II 1895, Львовъ, издание автора.

² Українська бібліографія Австро-Угорщини за роки 1887—1900, уложив на підставі автопсії Ів. Ем. Левицький том I, [роки 1887—1889]. У Львові 1909, Накладом Наукового Товариства імені Шевченка. (Матеріали до української бібліографії), т. II 1910, т. III Л. 1911.

³ Лисовскій Н. М. „Библиография русской периодической печати 1703—1900 г. г. П. 1915.

під певні хронологічні чи синхроністичні категорії, або поділити його діяльність на виразні сфери творчості.¹ Але коли він сам працював тільки п'ядесят сім років, то про нього писали 88 років, мало не ціле століття. Шевченкознавець у своїй праці перебуває куди в кращих умовах. Він має досить повний покажчик М. Комарова.² Праці М. Яшека³ і Багрія,⁴ численні додатки по наших журналах. Про Куліша маємо одну-однісіньку працю А. Балики,⁵ що аж ніяк не може дорівнювати праці М. Комарова, хоч і вийшли вони в один і той самий рік. Тимчасом життя настирливо вимагає від нас такої праці. Ось що писав ще 1923 року П. Б-кий рецензент „Нової України“, з приводу книжки Д. Дорошенка:⁶ „До дефектів же цієї прекрасно написаної і дуже гарно виданої книжки все таки мусимо віднести відсутність літератури питання, бо ми переконані, що після студіювання цієї книги кожний поважний читач обов'язково захоче звернутися до детального вивчення й самої творчості Куліша й літератури про нього. А де йому нещасному без підмоги досвідченої людини знайти те все, що потрібно, при браку повної збірки творів Куліша і праць про його, порозкиданих по старих журналах та в окремих працях різного часу і різних авторів цілої України й Росії. Ні, бібліографія „Kulišewian“-и таки конче потрібна і без неї праця виглядає немов не закінчена“. Тимчасом за роки 1903—1928, цілу чверть століття, нічого в нашій бібліографічній літературі про Куліша не з'явилося. Це й змушує подати до друку нашу працю, можливо дуже далеко від абсолютної повноти.

III.

Накреслимо коротенький історичний розвиток Кулішевої бібліографії. Ще за життя письменника М. Комаров присвятив йому три сторінки в своїй праці „Бібліографічний покажчик нової української літератури“, 1798—1883, Київ 1883. Всі журнали, подаючи додатки й поправки до неї, водночас зазначали велику заслугу її автора. Не зайве буде тут навести закінчення рецензії В. Науменка в „Київській Старині“: „Не в осужденіе пусть приметъ уважаемый составитель „Покажчика“ наши поправки и дополнения, мы признаемъ что пропусковъ въ подобномъ трудѣ никто избѣжать не можетъ особенно, если приходится вести его въ провинціальномъ городѣ, гдѣ

¹ „Україна“ 1927 (див. наш № 239 „Писання про Куліша“), стор. 9.

² „Т. Шевченко въ литературѣ и искусствѣ“, бібліографическій указатель матеріаловъ для изученія жизни и произведений Т. Шевченка, составилъ М. Комаровъ, Одесса, 1903, стор. 140 + (4).

³ Микола Яшек „Т. Шевченко“, матеріали до бібліографії (р.р. 1903—1921) випуск перший. Центральний бібліографічний відділ, Всеукраїнське Державне Видавництво Х. 1921, стор. 104 + (4).

⁴ Багрий А. В. — К библиографии Т. Г. Шевченка (по поводу указателя М. Яшека) Владикавказ, типография Наркомпроса Горреспублики, 1923, стор. 14.

⁵ Див. наш № 132 („Писання про Куліша“).

⁶ Див. наш № 235 („Писання про Куліша“).

достанешь далеко не все нужное для справокъ. Единственная возможность пополнить пробѣлы библиографическаго указателя—сдѣлать извѣстными имѣющіяся у каждаго свѣдѣнія путемъ печати, что мы на первый разъ и сдѣлали, общаемъ и впредь, по мѣрѣ накопленія матеріала, предавать его тисненію. А пока что скажемъ еще рѣчь: большое „спасибо“ М. Комарову, отъ лица всѣхъ занимающихся малорусской литературой за составленный имъ „Покажчик“. Не будемо про цей „Покажчик“ багато говорити, скажемо тільки, що що-до Куліша він надто був неповний і мав багато прикрих помилок: „Чорна Рада“, приміром, за ним вийшла 1859, замість 1857 року. „Досвітки“ другим виданням вийшли 1878 року і т. и. За часів, коли він складався, кращий ледві чи можна було дати.

Не в кращому стані був автор другої повнішої, докладнішої бібліографії А. Балика, складаючи її в Чернігові („Дубове лyste“ альманах, стор. 247—275, Чернігів 1903). Тим-то й трапляється в нього дуже багато прикрих помилок і недоречностей. Так під № 38 читаємо: „1855 чы 1858. Феклуша. Повѣсть Николая М. „Русская Бесѣда“ кн. II“. Справді-ж повість видрукувано не 55 і 58-го року, а 1856 в книжці III, стор. 3—102; за № 48, 1860 „На почтовой дорогѣ въ Малороссіи“ П. Кулишъ „Искра“, № 49. Справді „Искра“ 1859-го, а не 1860-го, стор. 498—504; Під № 16 „Записки о жизни Гоголя“, Н. М. „Современникъ“, Петербургъ Справжня назва статті: „Опытъ біографіи Николая Васильевича Гоголя“. Під № 146 „Могильні сходи“, поема Гургурдядько. „Мета“, літературно-політичний вістник, том перший, № 1—4, за місяць вересень—грудень, боки 18—34, 106—116. Тимчасом ось що писав про цю поему в примітках до II тому видання „Творів П. Куліша“ Ю. Романчук: „ніяк не можна уважати Кулішевим твором зовсім слабеньку поему „Могильні сходи“, поміщену найперше в Львівськiм місячнику „Мета“ з 1863 р. з підписом Гургурдядько, а відтак передруковану в Київському виданю творів Куліша з 1908 р.—хоча і Іван Ем. Левицкий в своїй Галицко-руській бібліографії і А. Балика в своїм покажчику, поміщенім в альманаху „Дубове лyste“, і наконєць І. Каманін приписують її Кулішеви. Против сему авторству говорить перед всім дуже виразно сама „поема“, єї форма, єї стиль, єї тон, єї зміст, відтак інші докази негативної натури (гл. мою статью в газеті „Діло“, 1909, ч. 77), а надто є против неї й позитивне свідощтво; іменно др. О. Цись, автор деяких слабоньких драм („Ятрівка“, „Сватання невзначай“, обі в Києві 1874) признався сам до авторства „Могильних сходи“ („К. С.“ 1903, рецензія альманаха „Дубове лyste“). Се констатував рецензент Ще-хин, і він як і С. Єфремов (в київськiм дневнику „Рада“, 1908 нр. 236) уважають справедливо тим признанем Цися питанє авторства дефінітивно поріше-

¹ „Кіевская Старина“, 1883, апрѣль, стор. 873.

ним" (стор. 498). Гадаємо, що після цієї „історії питання“ більше сумнівів не може бути; ми маємо досить підстав, щоб остаточно відкинути псевдонім „Гургурдядько“, як не належний Кулішеві.¹ Спірним лишається питання про поезію „Три сльози дівочі“, 1860, „Хата“ 105—111. Занотував її Балика, вміщено її в виданні Каманіна² й Романчука.³ У примітці до 1-го тому Ю. Романчук зазначив: „Всі три частини сеї поезії 1847-го року написано після засудження членів Кирило-Методіївського товариства і тяжкого покарання Шевченка. Дехто приписує сі вірші іншому авторові, іменню Ол. Псьолівні. І справді они не виглядають на твір Куліша, та й в тім часі Куліш був і сам покараний засланням, тож він мав би близшу тему до оспівання. Але Петров в своїм „Очерк-у історії Украинской литературы XIX столѣтія. Кієвъ 1884“ і Огоновский в „Исторії литературы русской, III—I. Львѡвъ, 189 (отже обі книжки за життя Куліша видані і певне ему знані), приписують їх Кулішеви, а він сего не заперечив“... (стор. 482). Проте ми гадаємо, що більше можна йняти віри акад. С. О. Єфремову, що не вважає її за Кулішеву поезію („Рада“ 1908).⁴ Тим-то ми й не нотуємо її в нашій бібліографії.

Так само спірна справа з оповіданням „Лѣто въ Малороссіи“. А. Балика під № 15 зазначає, що його друковано в „Современнику“ за 1854 рік, книга перша. Переглянувши „Современник“ за цей і близькі до нього роки, ми оповідання такого не знайшли. Розшуки в різних біографічних матеріалах дають нам підставу прийти до інших висновків. О. Маковей у своєму біографічному нарисі зазначив: Куліш „написав якусь статтю п.з. „Лѣто въ Малороссіи“ (1853), але та стаття десь запропастила ся“ (ЛНВ, 1900, кн. IV, стор. 16). Вже ця одна згадка була-б підставою вважати, що статтю загублено, хоч пізніший біограф В. Шенрок невиразно зазначає: „Опытъ біографіи Н. В. Гоголя вмѣстѣ съ нѣкоторыми другими работами, какъ на примѣръ повѣстью „Лѣто въ Малороссіи“ Кулішъ передалъ въ „Современникъ“; Шенрок посилається тут-же на „Кієвскую Старину“, 1898, XII, стор. 350. На цій сторінці маємо лист Куліша до Д. С. Каменецького з 28 жовтня 1859 року, писаний з Москви: „Коли ж ні Макаров, ні хто сього на себе не візьме (іде мова про одне доручення. Є. К.)—Вас. Мик. (Білозерському. Є. К.) хоть і некажіть, буде з нього, що занепастив „Літо в Малороссіи“, колись із

¹ До речі, псевдонім „Гургурдядько“ ще 1928-го року потрапив до „Словника псевдонімів українських письменників“, Олександр Тулуб, Українська Академія Наук У Києві 1928 № 303.

² Том I, стор. 63—66; ³ Том I, стор. 225—227.

⁴ Див. так само рецензію „М. Ж.“ (Д. Дорошенка) „Новий похорон Куліша“ („Рада“ 1908, № 217, на том I Каманінського видання): „До поезій Куліша редактор через віщось залічує „Три сльози дівочі“, друковані в „Хаті“ 1860 р.; три поезії під цим заголовком звичайно вважають належними пані Псьол“.

Жемчужниковим і мою статтю про Ужинок.“¹ Отже тепер можемо з певністю сказати, що оповідання, „Лѣто въ Малороссіи“ загублено. Під № 185 А. Балика зазначив: „1860 чи 1861 Історія Англії Маколея (переклад Куліша)“. Переглянувши цю історію в кількох томах, ми вважаємо, що немає підстав увесь її переклад приписувати Кулішеві, бо тільки на томі VII „Історія Англії отъ восшествія на престоль Іакова II, часть вторая, издание Николая Тиблена, СПб, 1862“, знаходимо згадку: „Томъ этотъ переведенъ подъ редакціей г. Куліша“ (на звороті титульної сторінки). Знаходимо згадки про цю працю в листуванні, а особливо в „Жизні Куліша“ („Правда“, 1868), ніби Куліш мусів перекладати Маколея, щоб видавець друкував її в Кулішевій друкарні, але цього надто мало, щоб увесь переклад приписувати Кулішеві. Під № 228, 1878 року зазначено друге видання „Досвіток“. Тимчасом у нашій бібліографії під цим роком читач його не знайде, а тільки під 1876 р. (наш № 304). Річ у тім, що ми прийшли до такого висновку після цілого ряду зіставлень і спостережень, не вважаючи, що всі бібліографії (М. Комаров, А. Балика, Д. Дорошенко) нотують 1878 рік. Щоб не повторюватись, відсилаємо до нашої замітки „До історії другого видання „Досвіток“ (збірник „Література“ У. А. Н, Київ, 1928). „Холмскій греко-уніатскій календарь“ (Балики № 161), вийшов не 1865-го, а 1866 року.

Відомості про книжки А. Балики дуже неповні. Приміром, № 6, 1845 „Чорная Рада“, „Современникъ, СПб (томів, чисел і сторінок не зазначено);² № 10 „Українскія народныя преданія“... — вийшло на початку 90-х років у „Чтеніяхъ Моск. Общ. Истории и Древностей Рос.“ — точно-ж цю працю видруковано 1893 року, книга перша (дивись наш № 402);³ № 14, 1853 — „Алексѣй Однорогъ“, повѣсть, а де її видано — невідомо. Справді повість видруковано спершу в журналі „Современникъ“ 1852, т. 36; 1853, т. 37, і тільки потім окремою відбиткою в Петербурзі; під № 153, 1863 „Борьба шляхты съ козаками за обладаніе Украйной обѣихъ сторонъ Днѣпра“ („Бібліотека для Чтенія“ № 7 і 9). Справді початок (V розділ) видруковано в 9-й книжці, а кінець статті, що його зовсім не позначив А. Балика, видруковано в 7-й книзі тільки не 1863, а 1864-го року, № 131, назва

¹ Маємо ще одну згадку про оповідання в листі Куліша до О. Бодяньського („Кієвская Старина“ 1897, XII, 453). Вона так само не дає підстави вважати, що оповідання було видруковано. Навпаки більше маємо підстав думати, що оповідання загубилося. Крім того, дуже можлива річ, що Куліш видрукував її десь в іншому місті під іншою назвою, але для цього потрібні не тільки бібліографічні, але й історично-літературні розшуки.

² Так само і в №№ 7, 11, 12, 13, 16, і т. д.; очевидно А. Балика не мав цих видань під руками.

³ Між іншим не вказує точно року й така солідна бібліографія, як Д. Дорошенка, де так само читаємо: „Книжка ця видрукована року 1847, пущена була в продаж п'ятдесять років пізніше“, бо коли додати до 1847 50 років, то буде 1897, справді-ж 1893 р. („Науковий збірник Українського Університету в Празі“. Прага 1925, стор. 156, № 97).

статті неточна, не „Паденіє шляхетскаго господства въ Украинѣ обѣихъ береговъ Днѣпра, в XVII в.“, а „Паденіє шляхетскаго господства въ Украинѣ обѣихъ сторонъ Днѣпра въ XVII столѣтіи“.

Звичайно, ми і не думаємо всі ці хиби ставити на карб А. Балиці. Ми їх навели тут кілька (справді їх дуже багато), щоб довести, що покажчик „Дубового лыстя“ зовсім не придатний до користування: 1) через свої помилки, 2) через неповність, 3) неточні нотації—часом треба переглянути комплект часопису за цілий рік, щоб знайти потрібне оповідання або статтю, 4) для наших часів застарілий, бо доведено його тільки до 1901 року.

Після бібліографії А. Балики дальших спроб подати Кулішеву бібліографію не було. Слід згадати про „Кулішевіяну“ в загальних бібліографічних покажчиках. Маємо на увазі Д. Дорошенка (Чернівці, 1917, Прага, 1925).¹ Звертаємо увагу на останнє видання, оскільки в першому надто багато коректурних помилок. Знов-таки найбільша хиба цього покажчика та, що він уривається на 1898 році, і не доходить до наших днів, по-друге, тут немає закордонної періодики, немає „россіки“, що в багато разів перевищують окремі видання Кулішевих творів. Трапляються дрібні огріхи: двічі занотовано ту саму книгу Иродчук — „Сіра кобила“ під 1896 р. (№ 951, стор. 227) і 1897 (№ 991, стор. 230), справді-ж книжка вийшла тільки 1897 р., та зазначені вже неточності із „Українськими народними преданнями“ та „Досвітками“. Проте окремі українські видання за вказаний період зазначено, на наш погляд, усі. Слід згадати, про бібліографію, що подав М. Плевако в 1 частині своєї „Хрестоматії нової української літератури“. Вона не додержує бібліографічних вимог, дає надзвичайно стислі вказівки про книгу, проте для хрестоматії, для широкого кола читачів вона стає у великій пригоді. А на повність і вичерпність вона й не претендує. Помилки у ній не багато, приміром на стор. 383 читаємо: „С. Є. Літературна спадщина Куліша, ЛНВ, т. XI“. Справді, ЛНВ, т. XIII, 1899 р. До речі це така малесенька хронікерська замітка, що про неї не варто було-б зовсім згадувати, бо читач може подумати, що це якась стаття, дошукуватиметься, витратить багато часу й даремно.

Російські бібліографічні покажчики в своїй „Кулішевіяні“ найбільше хибують на неповність нотації навіть того матеріалу, що Куліш писав російською мовою. Прикладів не наводимо, бо це забра-ло-б у нас надто багато місця. Мало не кожен покажчик має дещо про Куліша, але все це, здебільшого, випадкові й часом аж надто дрібничкові, відомості. Так, приміром, С. Венгеров² на стор. 331, № 11 нотує: Добролюбовъ, „Сочиненія“ издание второе, безъ

¹ „Покажчик літератури українською мовою в Росії за 1798—1897 роки“. („Науковий збірник Українського Університету в Празі“, ч. I, Прага, 1925, стор. 142—238).

² Источники Словаря русских писателей. Собралъ проф. С. А. Венгеровъ, Карамышевъ — Ломоносовъ СПб, 1914, стор. 331—333.

перемѣнъ, томъ IV, Санктпетербургъ, 1871, стр. 546, справді там про Куліша нічогосінько; під № 19 Очерки Гоголевскаго періода русской литературы Чернышевскаго, стр. 45, а там лист Гоголя до Максимовича в Кулішевій праці „Опытъ біографіи Н. В. Гоголя“ № 12 Писаревъ, Сочиненія VI, стр. 315—справді там розбирається роман, герой якого заявляє, що йому не подобається ортографія Куліша; № 50, стор. 332 „Вѣстникъ Европы“ 1882, № 4, 734—736—про Куліша там ані слівця (стаття про Карамзина). Гадаємо, що цього досить, щоб уявити собі характер цих покажчиків що-до Куліша. А в такій солідній праці, як І. Владиславлева („Русскіе писатели XIX—XX ст., опытъ библиографическаго пособия по новѣйшей русской литературѣ“, издание 2-ое, М. 1913, 4-е 1924) Куліша зовсім нема.

IV.

Мусимо застеретти тут про цілу низку непевних матеріалів, що їх ми або не нотуємо, або нотуємо почасти. Серед них на першому місці стоїть твір „Ничипора Кулеши“. Вперше знаходимо розшифрування цього ніби-Кулішевого псевдоніма в „Опытъ словаря псевдонимовъ русскихъ писателей“ В. Карцева и М. Мазаева, СПб, 1891, та „Матеріалахъ для словаря псевдонимовъ“ М. Желѣзняка („Русскій календарь“ А. С. Суворина 1881). Обидва ці покажчики зазначають, що під цим псевдонімом Куліш писав у „Современнику“ Плетньова. Переглянувши „Современникъ“, ми ніде статті підписаної цим псевдонімом не знайшли. З зазначених уже джерел псевдонім цей потрапив до „Словника псевдонимів українських письменників“ (У. А. Н., у Києві, 1928, № 571), без зазначення вже жадного джерела. Що-ж то за „Ничипор Кулеша“? Під цим ім'ям знайшли ми оповідання, видрукуване в „Литературной газетѣ“ А. Краевського за 1840 рік (№ 8 за 27 січня, стор. 168—174) під назвою „Что еслибъ у меня была дочь“. Переглянувши це оповідання, ми вважаємо, що його не можна приписати Кулішеві. Аргументи проти цього авторства, звичайно тільки стилістичного характеру, бо ніяких інших джерел у нас немає. „Что еслибъ у меня была дочь“, це навіть не оповідання, а фейлетон. Повстає питання—чи міг написати його Куліш 1839-го року, почавши ним свою літературну діяльність? Адже увесь перший цикл Кулішевої творчості являє собою дивну цілість. Це „Малоросійскіе рассказы“ (О томъ, отчего въ мѣстечкѣ Воронежѣ высохъ Пѣшевцовъ ставъ; О томъ, что случилось съ козакомъ Бурдюгомъ на зеленой недѣлѣ), „Огненный змѣй“, „Цыганъ“, „Коваль Захарко“. Усі ці твори писані в один і той самий час—роки 1839—1841, об'єднані спільним характером—багатством етнографічного матеріалу, фантастикою, що визначає їх, як яскраво романтичні твори. Тут широко використовується народні перекази, казки, повір'я, Куліш дуже мало привносить од себе, він тут тільки етнограф, що тільки надає літературного оформлення, призбираному в народі фольклорному ма-

теріялові. Не дарма-ж пізніший Куліш, видаючи на початку 60-х років свої російські твори, не передруковує нічого з цього циклу. Куліш довершений художник відкидає свої ранні етнографічні нариси. В фейлетоні немає жадної риси що вказувала-б на авторство Куліша, він ніде не використовує етнографічного матеріалу: навпаки, є факти, що свідчать про петербурзьке походження автора фейлетону: „хожу по набережной, читаємо там, смотрю на Неву, вижу только не воду, а темнорусую косу“... „Я начинаю импровизировать стихами всевозможныхъ размѣровъ, а когда не станеть вдохновения, такъ прозой, а все на тотъ же ладъ. Да такъ жалобно, такъ чувствительно, что кухарка моя, у которой душа давно зачерствѣла на Сѣнной и на Щукиномъ дворѣ, прибѣжить ко мнѣ въ слезахъ и вырветъ гитару говоря: „Да вы этакъ совсѣмъ убьете себя Нечипоръ Флегонтъевичъ“... Знаходимо тут французькі вірші, коли для Куліша природніше було-б подати уривок з народньої пісні. Нарешті, підписано його „Кулеша“, так, як Куліш ніколи не підписувався (завсіди „Кулѣшъ“, або „Кулишъ“). В № 26 тієї-ж-таки „Литературной газеты“ видрукуване справжнє оповідання Куліша, підписано П. Кулѣшъ „Приключеніє съ козакомъ Бурдюгомъ на Зеленой недѣлѣ“. Яка величезна різниця в стилі, яке знання українських звичаїв, замилювання з української природи. Зіставивши ці два твори, важко сказати, що писала їх одна особа. А зіставивши згаданий фейлетон з іншими, хоч-би П. Мельникова в дальших номерах, ми скажемо, що стиль їх однаковий, такі самі кумедні ймення: „Матрена Елистратовна“ „стряпчій Пчихчжицкій“, „развязный“ тон, писання віршів в альбом і т. и. Ось чому ми відкинули оповідання Нечипора Кулеші до з'ясування цього спірного питання.

Року 1865-го в журналі „Нива“ видрукувано статтю „Почини лихоліття Ляцького і перві козацькі бучі“ (без підпису). Ми занотували її на підставі примітки Ю. Романчука в VI томі „Творів“ (стор. 778) „ся вивідка надрукована була в львівській часописі „Нива“ 1865-го року без підпису автора, і ані в покажчику Комарова ані в Балики ані Історії літератури рускої Огоновського, ані в Бібліографії Ів. Левицького, ані взагалі нігде автор не єсть названий. Але ним очевидячки не може бути ніхто інший, тільки Куліш. Она єсть як-би дальшою частиною вивідки „Руїна“ і там було властиве єї місце“... Згадує її Д. Дорошенко, як Кулішеву працю в своїй книзі „Пантелеймон Куліш“ (стор. 158, 164) та в „Огляді української історіографії“ (Прага, наклад Українського Університету в Празі 1922, стор. 109). Правда, в останньому випадку з помилкою: „Почини лихоліття козацького... (замість „ляцького“).

Не внесли ми з багатьох міркувань до нашої бібліографії „Автобіографії Шевченка“, видрукуваної в „Народномъ Чтеніи“ 1860-го року („Письмо Т. Шевченка“ кь редактору „Народнаго Чтенія“, № 2). Річ у тім, що Д. Яворницький року 1909-го опублікував у своїй праці

„Матеріяли до біографії Т. Г. Шевченка“ (Катеринослав) „Письмо П. А. Кулиша Петру Ивановичу З.“ (наш № 517). У листі цьому Куліш писав: „посылаю Вамъ дорогой друже, Петре Ивановичу, жаданый автографъ Шевченка та й прошу: не давайте нікому робити зъ него копию и самі не пропечатайте сієї автобіографії нігде... Не будучи въ состоянїи написать ее такъ, какъ хотѣлось бы, онъ обратился за помощью ко мнѣ и отдалъ мнѣ свою рукопись. Я написалъ отъ его имени то, что въ „Народномъ Чтеніи“, а недоконченная автобіографія поета лежала въ моихъ бумагахъ, забытая мною до 1885 года“ (стор. 12). Гадаючи, що питання встановлення певности Кулішевого тексту потрібує додаткових дослідів, що Кулішеві тут належить тільки стилістична обробка, ми її не нотуємо. Під № 49 (у нас зазначено рецензію на „Граматку“ П. Куліша. Вміщено її в „Основи“ 1861-го року, № 1, стор. 328—330 під назвою „Вісті — ізъ подь Кієва“ (замѣтки о граматкѣ г. Кулиша, изданной въ 1857 году въ Петербургѣ. Є деякі підстави вважати, що писав її сам Куліш. Такий здогад висловив В. Міяківський у своїй статті „З просвітньої діяльности П. А. Куліша“ (ЛНВ, 1919, наш № 220), де читаємо: „Автор подає тут певні відомості про кількість надрукованих і проданих примірників, вартість книжки для видавця й ми певні в тому, що цю замітку міг скласти лише сам видавець — Куліш, або хто з знайомих під його диктуру... завдання статті теж наводить на думку, що без Куліша тут не обійшлася справа і коли пригадати, що Куліш не раз вдавався до таких містифікацій, то можна буде вважати підпис „П. Горницькій“ за новий псевдонім Куліша“ (стор. 98). Точнісінько таку саму річ маємо із „Жизню Куліша“ у львівській „Правді“ за 1868, що в багатьох дослідників уже починає фігурувати, як Кулішева автобіографія. Вважаючи, що обидві справи потрібують іще додаткових, головним чином стилістичних досліджень, ми не наважилися занотувати їх, як Кулішеві твори. Тим більше, що кожний, хто вдаватиметься до послуг нашої бібліографії, може мати на оці ці уваги.

1904-го року „Кієвская Старина“ передрукувала два оповідання Куліша, видрукувані вперше в „Искрѣ“ 1859-го року (наші №№ 492 і 493). В передмові до них редакція висловила здогад, що в „Искрѣ“ видрукувано ще деякі твори „не без участія Кулиша, а во всякомъ случаѣ, не без его вліянія“ а саме „Пулечка“, очеркъ провинціальной жизни (№ 33) підписані „П. Д.“ та „Оборотень“ (№ 43) підпис „Тихорскій“. Обидва ці оповідання з українською тематикою, а перше має motto — „малороссійскую поговорку“. Николай Тихорскій досить відомий свого часу автор оповідань і поезій, друкувався не тільки в „Искрѣ“ (де крім „Оборотня“ є ще кілька його оповідань), а й у „Маяку“ та в інших часописах. Що-ж до „П. Д.“, то справа лишається під сумнівом, стилем воно не нагадує Куліша. Тут так само потрібно ще попрацювати. З цієї-ж „Искры“ заноту-

вали ми під № 75 „Малоросійскія анекдоти“. Статтю цю не підписано, за авторство Куліша висловився І. Масанов у своїй праці „Русскіе сатиро-юмористическіе журналы“ (библіографическое описаніе), випускъ I, II, „Искра“ („Труды Владимірской ученой архивной комиссії 1909, книга XI, окрема відбитка „Владимірь“, 1910), що просто дає підпис під статтею „П. Кулишъ“. Стилем своїм вона нагадує Куліша. Одну з подібних анекдот Куліш обробив у „Цигані“, другу в оповіданні „Панъ Мурло“ („Искра“). Під № 27 у нас занотовано „Нѣскольکو словъ о Гоголѣ“. — Певности, що написав цю річ Куліш, ми не маємо. Дуже багато говорить за те, що Куліш, почавши в той час працювати над Гоголем, міг написати таку річ. Не нотуємо ми таких цілком сумнівних статтів, як приміром статтю підписану „П. К.“ (так, як часто підписувавсь Куліш) в „Русскомъ Дневникѣ“ 1859, № 10 „Встрѣча съ Гоголемъ“, бо, як відомо, Куліш не був знайомий з Гоголем. Під № 214 ми занотували оповідання Куліша „Порубежники“, не бачивши книжки журналу, де його видрукувано. Що таке оповідання видрукувано, не може бути сумніву: у проспекті видання журналу „Дѣло и Отдыхъ“ в 1865 і 1866-х роках, прикладеному до томів I, III, IV за 65 р., і I, II, за 1866 рік читаємо: „Въ одиннадцати вышедшихъ книжкахъ „Дѣла и Отдыха“ помѣщены слѣдующія статьи оригинальнныя: „Порубежники, историческій разсказъ П. Кулиша“ (стор. 9). Тільки минулого року з'ясувалося непевне авторство Куліша що-до „Сірої кобили“ Іродчука. В другому листі до Ом. Огоновського (наш № 573) Куліш писав: „Думають, що я написав: „Сіру кобилу“. Ні, бо знайшов я її справді в чужих паперах, а на спомин про мого приятеля Миколу Даниловича Білозерського змалював у передньому словці песика його Іродчука, яко мовчущого автора. Сей Микола, дядько італіяна Івана, кохавсь у письменській старовині, і що запопаде, бувало, шле зараз до мене, — нехай буде свята його пам'ять“. Він же то винишпорив десь і „Сіру кобилу“. Залишили ми її ось з яких міркувань. Куліш вдавався до подібних способів заховати своє авторство — знайдено мовляв між паперами якоїсь мітичної особи. Справді, він або сам писав, або переробляв річ так, що неможливо тепер відділити, що взяв Куліш, а що додав від себе. А що він справді додав до „Сірої кобили“, читаємо в тому-ж листі трохи нижче: „Шкода, що поминули такі автографи... котрі я повикінчував, чи подомальовував, як „Сіру кобилу“. Тепер би й мені самому хотілось подивитись, як вони вийшли по-чорну від авторів“ (стор. 294).

В багатьох місцях, де авторство Куліша непевне, ми покликуємося на джерело або в тексті, або в зносі.

V.

Зрозуміла річ, що наша бібліографія на цілковиту повність не претендує. Сподіваємося, що праця ця викличе відгуки й додатки

всіх, хто працює над Кулішем і таким способом ми матимемо через якийсь час повну бібліографію Куліша та писань про нього. При цьому слід зазначити, що в нас є дуже багато таких карток, які ми не можемо подати до друку. Приміром, знаємо ми, що в журналі „Галичанинъ“ за 1863 рік, книга I, випуск 2-й вміщено поезії Куліша, але які саме та в якому числі — не знаємо, бо журналу в Києві нема. Довідались-же ми про це з замітки у ч. 17 за той-же рік на стор. 139. Або в № 47 „Черниговскихъ Губернскихъ Вѣдомостей“ за 1856 рік, здається, була вміщена стаття, або замітка Куліша під назвою „О думъ-сказаніи про морской походъ и старшаго князя язычника въ христіанскую землю“. Або знаємо напевне, що в газ. „Ділі“ 1909 ч. 77 була стаття Ю. Романчука, але, не знаючи точної назви, не маємо змоги її занотувати. Не можемо ми, приміром, розшукати книгу „Pamiętników Umysłowych“, що її видав Ад. Кіркор у Вільні 1845 р. П. Щурат зазначає в своїй праці „Філософічні основи творчости Куліша“ (наш № 232), що в ній видрукувано „Малоросійскіе разсказы“ під назвою „Powieści Małorossyjskie Pana Kuleszy“. Переклав їх Зенон Фіш з поради Грабовського. Там-же він зазначає, що про це „Сам Куліш певно не знав, бо інакше в другім томі „Записок Южной Руси“ (1857) друкуючи „Разсказъ современника-поляка о походъ противъ гайдамакъ, не написав би, що се часть еще ненадрукованой хроніки пана старости Закшевського, одержаної від Грабовського. Та хроніка була надрукована вже в першім томі „Pamiętników Umysłowych“ (1845), а початок з неї ще раніше в Кіркоровім альманаху „Radegast“ (Вильна 1845). Таких карток у нас є по-над 80. Особливо багато може бути додатків що-до переддруку різних Кулішевих поезій та прозових уривків по журналах, читанках, хрестоматіях. Ми, приміром, не могли розшукати всіх видань читанок Барвінського, Партицького, Крушельницького та інших, а в них, безперечно, вміщувано Кулішеві речі.

Подаємо всі твори Куліша в хронологічному порядку, гадаючи, що такий спосіб використовувати матеріал найкращий. Уперше подаємо рецензії або відгуки на Кулішеві твори. Так само вперше подаємо реєстр писань про Куліша, свідомі того, що він особливо неповний. Цей відділ не вражає своєю повністю ще й тому, що найголовніший матеріал (щось із 186 карток) увійшов, як рецензії до бібліографії самого Куліша. Отож разом про Куліша зібрано 466 карток. Гадаємо, що для першого разу цього досить.

Довго міркували ми над тим, як подати цей відділ. Спочатку гадали ми встановити поділ тематичний „Куліш — поет“, „Куліш — прозаїк“, „Куліш — критик“, „Куліш — історик“, Куліш — етнограф“, „Біографічні матеріали про Куліша“. Але потім відкинули цей поділ через те, що в кожному відділі було тільки кілька карток, решта-ж статтів порушує різні сторони Кулішевої діяльності, отже треба було одну картку нотувати два-три рази, а це не зовсім зручно.

Можна було подати їх за алфавитом авторів, що писали про Куліша, але все одно тоді треба переглядати весь цей реєстр, шукаючи матеріалів про Куліша. Отож ми вирішили подати краще всі картки в хронологічному порядку. По-перше, чимала частина карток у нас зосереджена біля самих творів. По-друге, читача завжди цікавить якийсь певний період, а коли він захоче обізнатися з Кулішем у цілому, не так важко переглянути роки 1900—1927, щоб розшукати потрібні матеріали. Коли біля картки не стоїть жадного прізвища, це значить, що твір цей видрукувано під власним прізвищем Куліша, хоч і різним правописом: „П. Кульшъ“, „П. Кулишъ“, „П. Куліш“. Псевдоніми та криптоніми скрізь позначено. Коли твір не підписано, є анотація в кінці картки.

Не додержано в нас того детального бібліографічного опису книг і журналів, що їх вимагає Шамурін. Річ у тім, що це на багато збільшило-б розмір нашої праці й широкому читачеві воно не завжди стає в пригоді, навпаки, часами обтяжуючи його увагу багатьма відомостями особливо про часопис (редактор, друкарня, то-що). Ми намагалися додержати одного й наголовнішого правила — скопіювати титульну сторінку книги або часопису. Отже розшукати книгу таким способом легко, її завжди можна одрізнити від іншої. У сумнівних випадках подавали навіть друкарню, редакцію часопису, то-що. Скрізь намагалися ми додержати правопису оригіналу. Про часопис подаємо повніші відомості, коли про нього згадуємо вперше; далі давали тільки назву й місце видання.

Деякі бібліографічні покажчики, приміром Н. Баженов, про Квітку¹ подавали невидані твори письменника. Що-до Куліша, то це зробити дуже важко. Треба описати силу дрібних творів і уривків по багатьох музеях і архівах Києва, Чернігова, Ленінграда, Москви, Харкова, Гуманя й т. д. Гадаємо, що з цього може скластися спеціальний покажчик, над яким треба попрацювати довгий час. Тепер ця праця являє величезні труднощі. Досить того, що архів Куліша, що належав І. Каманінові й зберігається тепер в Українській Академії Наук, досі не описаний навіть найелементарнішим способом. І щоб розшукати щось, треба переглянути цілу шафу. Так само не впорядкована ще цілком, тоб-то не описана до дрібниці, Кулішева спадщина в Чернігівському музеї ім. Тарновського. А без такої попередньої, початкової роботи складати покажчик неможливо. Маємо деякі завваження до Кулішевого листування. Часом, коли листи подаємо в контексті статті або з поясненнями, то їх треба шукати в бібліографії про Куліша, де скрізь позначено, до кого саме ці листи. (Пошукування полегшує систематичний покажчик).

Не нотували ми надто дрібничкових відзивів про твори Куліша. Приміром А. Пипін усвоїв праці про Некрасова (Спб. 1905) на

¹ „Извѣстія“ Отдѣленія русскаго языка и словесности, Императорской Академіи Наукъ, СПб, 1910, томъ XV, книжка I, стор. 289—290.

стор. 110 містить листа Некрасова, до Тургенева де говориться: „что ты думаешь об авторѣ Ульяны Терентьевны и Якова Яковлевича“, або численні хронікерські замітки по журналах і газетах, прим. „Правда“ 1868, ч. 17, стор. 204 та ч. 3, стор. 36.

Свідомо обминаємо ми бібліографію портретів Куліша та його малюнків. Бібліографічні матеріали опрацьовано до 1927 року включно. Всіх карток зібрано по-над 1136.

VI.

Наша бібліографія відкриває цілком нові обрії для дослідів над Кулішем, од самих початків його літературної діяльності. Вона збільшує розміри першого періоду Кулішевої літературної діяльності. Так, досі ми завжди про перші Кулішеві кроки на літературному полі читали: „Куліш для Максимовичевого альманаху „Кіевлянинъ“ написав два оповідання „О томъ, отъ чего въ мѣстечкѣ Воронезѣ высохъ Пѣшевцовъ ставъ“, и „О томъ, что случилось съ козакомъ Бурдюгомъ на Зеленой недѣль““. Виявляється, що друге оповідання видрукувано трохи раніш у „Литературной газетѣ“ А. Краевського в цілком відмінній редакції, під назвою „Приключеніє съ козакомъ Бурдюгомъ на Зеленой недѣль“ (1840, № 26). Участь Куліша в цьому часописі була для нас цілком несподівана. Досі про це ніде абсолютно не згадувано. А що самої „Литературной газеты“ в Києві не було, то й розшукати цю річ нікому не щастило. Натрапили ми на її слід так: в № 5 петербурзького часопису „Отечественныя Записки“ за 1840 рік В. Белінський умістив рецензію на першу книгу „Кіевлянина“, де зазначив, що одне оповідання, а саме, „О томъ, что случилось съ козакомъ Бурдюгомъ на Зеленой недѣль“, вже було видрукувано в „Литературной газетѣ“. Характерний самий факт співробітництва Куліша в органі, де брали участь Белінський, Некрасов, Панаєв та інші. Цікава й сама редакція. Насамперед вона більша від тієї, що в „Кіевлянинѣ“, більше-менше на одну третину. Оповідання в „Кіевлянинѣ“ закінчувалося тим, що Бурдюга вратував його приятель Федір, узявши його в свій човен. Перша редакція („Литературной газеты“) цим не закінчується. В ній у Бурдюга є два сини — менший, що є в другій редакції й старший Сидір; пригоди цього Сидора й описано в першій редакції після батькових пригод. Обидві редакції дуже різняться між собою стилістично. Перша редакція більша, тут описи природи ширші, менше українізмів (дуже можливо, що ці поправки могла поробити редакція „Литературной газеты“). Хоч цензурна дата „Кіевлянина“ раніша від „Литературной газеты“, та ми вважаємо „Приключенія съ козакомъ Бурдюгомъ на Зеленой недѣль“ за першу редакцію, а „Кіевлянина“ за другу. І ось чому: цілком природньо, з більшого оповідання робити менше, а не навпаки; дуже можливо, що кінець оповідання відкинув Куліш за порадою Максимовича, нарешті, оповідання в „Литератур-

ной газетъ“ могло залежатись більше, ніж у Максимовича, за довід на це й є пізніша рецензія „Литер. газеты“ на „Кієвлянинъ“, вже після того, як оповідання видрукувано в „Литературной газетъ“.

Досі вважали, що оповіданнями друкованими в „Кієвлянинъ“ обмежується цикл етнографічних творів Куліша. Виявляється, що 1843-го року Куліш видрукував у „Москвитянинъ“ оповідання „Коваль Захарко, розказъ одного козака“. Підписано його „П. К.“, але жадних сумнівів нема, що писав це Куліш. Насамперед доводить це дата „1841. Кієвъ“, тоб-то тоді саме, коли Куліш був у Києві й написав перед тим свого „Огненнаго змѣя“, „Цигана“. Місце дії оповідання той-же-таки Вороніж, місце дії усіх попередніх оповідань. „Коваль Захарко“ цілком примикає до досі відомих творів. Так, про „Ковалья Захарка“ знаходимо згадку в „Огненномъ Змѣѣ“. Головна дійова особа чорт, — з яким хрещеній людині треба боротися. „Коваль Захарко“ узявсь на хитрощі й поборов чортів.

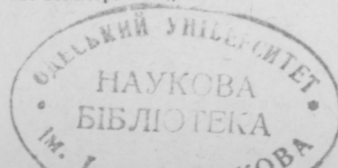
З року 1843-го маємо першу історичну працю Куліша — полемічну статтю „Отвѣтъ г. Сенковскому на его рецензію „Исторія Малороссіи Маркевича“. Статтю не підписано, але вона має дату „Кієвъ, 1843, марта 16“, тоб-то час, коли Куліш був у Києві. Як довести, що вона належить Кулішеві? Насамперед звертає увагу, що автор статті базується на тих самих джерелах, що й у першому романі Куліша „Михайло Чарнышенко, или Малороссія восемьдесятъ лѣтъ назадъ“, що вийшов того-ж самого року в Києві, а саме 1) „Исторія новой Сѣчи“ Скальковського („Москвитянинъ“, стор. 164, „Михайло Чарнышенко“, стор. 200 — 203 — перша частина; 164 — 173, 177 — друга частина), 2) „Geschichte der Ukraine und der ukrainischen Kosaken“ („Москвитянинъ“, стор. 175; „Михайло Чарнышенко“ 193), 3) „Исторія Русовъ или Малой Россіи“ псевдо-Кониського, що не була тоді ще видрукувана („Москвитянинъ“, 165, 173, „Михайло Чарнышенко“ в дуже багатьох місцях). Звичайно цього замало, бо з цих саме джерел могли черпати і М. Костомаров, і В. Білозерський. Дальші розшуки дали нам такі доводи: у томі першому повної збірки творів Сенковського вказується відповідь на його рецензію „Исторія Малороссіи“ Маркевича й вказується її автор „П. Кулишъ“. ¹ Нарешті, Н. Барсуков у сьомій книзі своєї монографії „Жизнь и труды М. Погодина“ (СПБ, 1893) на стор. 144, зазначає: „Въ другомъ своемъ письмѣ Кулѣшъ просить Погодина напечатать въ „Москвитянинъ“ его критическую статью противъ Сенковскаго „Объ этомъ“, пишетъ г. Кулѣшъ, „вмѣстѣ со мной просить Васъ и мой добрый благодѣтель, помощникъ попечителя Кієвскаго учебнаго округа М. В. Юзефовичъ, который сожалѣетъ, что случай не позволяетъ ему имѣть удовольствіе познакомиться съ вами во время проѣзда вашего черезъ Кієвъ. Въ рецензіи моего романа Сенковскій еще

¹ „Собрание сочиненій“ Сенковскаго (барона Брембеуса), т. I, СПБ, 1858, стор. СXXXII, № 253.

безсовѣстиѣ уродуетъ „Исторію Малороссіи и безъ церемоніи дѣлаєть насъ поляками, чѣмъ мы ни въ какомъ случаѣ быти не желаємъ и молчать на его выходки значило бы соглашатись съ его сужденіями“. „Но эта просьба, пише Барсуков, кажется не была исполнена Погодинымъ... Очевидячки, Барсуков помиливсь, гадаючи, що статті не видрукувано, а може думав, що Куліш збирався відповідати на рецензію „Михайла Чарнышенка“; але тут у листі видно зазначено „еще безсовѣстиѣ“... тоб-то ще більше, ніж у рецензії „Исторія Малороссіи“ Н. Маркевича. Що-ж цікавого в ній? Вона дає нам дуже багато для визначення Кулішевої ідеологічної концепції перших років його літературно-громадської діяльності. Дуже шкода, що до нас не дійшла ціла стаття, а що вона була більша — свідчить примітка на стор. 161-й: „редакторъ исключилъ нѣсколько мѣстъ слишкомъ рѣзкихъ. Въ слѣдующей книгѣ онъ предложитъ Г. Сенковскому свои замѣчания“. Але й так, як вона є, вона дуже цінна, і не дає підстав уважати молодого Куліша за якогось непомірного козакофіла, непримиренного ворога Росії, то-що, як дуже часто робили його критики, щоб відтінити його пізнішу „зраду“ та раптову зміну за тульської доби, або в часи співробітництва в „Вѣстникѣ Юго-Западной Россіи“ Говорського та писання „Исторія Возсоединенія“. Ось, приміром, деякі уривки з його статті: „Русское сердце трепещетъ при мысли, что съ уничтоженіемъ до Уніи казачества вѣра православная была бы уничтожена въ Южной Россіи“. Або закінчення: „я надѣюсь, что изложеннаго мною достаточно для убѣжденія читателей „Библиотеки для Чтенія“ въ неосновательности суждений Г. Сенковскаго на счетъ южно-русскаго народа, память дѣлъ котораго еще долго будетъ горька врагамъ Русской славы и Русскаго величія“. Є в ній ще кілька місць надзвичайно цінних з біографічного погляду.

Але найцікавіша справа з „Чорною Радою“. Опрацьовуючи літературну історію „Чорної Ради“ нам довелося з'ясувати, яка помилкова думка, що її подибуємо в усіх біографіях Куліша, ніби Куліш, видрукувавши 1845-го року в „Современнику“ п'ять розділів з „Чорної Ради“, цим обмеживсь. Бо справді, цього року видрукувано тільки 5 розділів (перших два останньої редакції), але 1846-го року видрукувано ще дуже багато. Насамперед, у тому-ж таки „Современнику“, уривок роману „Кієвскіє богомольцы въ XVII столѣтіи“, що відповідає 4, 5, 6 і 7 розділам останньої редакції, та два уривки в „Москвитянинъ“ за той-же рік. Це „Козацкіє пань“ (розділ 3 останньої редакції) та „Одинъ день изъ жизни запорожца Кирилла Тура“ (11 і 12 розділи). Ця перша редакція „Чорної Ради“ так різниться від останньої, що ми можемо вважати їх за цілком різні твори.

1846-го-ж року у часопису „Современникъ“ Куліш видрукував оповідання „Самое обыкновенное происшествіе“, скоротивши своє оповідання „Повѣсть о старинныхъ временахъ и обычаяхъ Малороссій-

скихъ“, написане ще року 1844-го. Оповідання це дуже подібне до „Орисі“. Молодий Федір Хильчевський, послухавшись матеріної ради, їде свататися до Насті Крутоверхої, але по дорозі потрапляє до давнього приятеля свого батька й одружується з його дочкою. Художньою стороною оповідання далеко поступається перед „Орисею“. У цій-же книжці „Современника“ є ще одне оповідання „Жизнь моей матери“. Воно належить польському авторові,¹ але передмова, підписана „П. К.“, безперечно належить Кулішеві.

Ми не беремося оглядати пізніших невідомих досі творів Куліша, бо вони являють собою меншу цікавість (використовуються почасти друквані вже твори) та частково вже досліджені.

Закінчуючи свою передмову, сподіваємось, що наша бібліографія хоч трохи прислужиться до повного і всебічного вивчення П. Куліша й стане в пригоді кожному, хто захоче глибше познайомитися з його особою та його творчістю.²

Євген Кирилюк.

31. VII. 1928.

м. Київ.

¹ Головінському.

² Нарешті, повинен скласти подяку всім, хто допомагав мені в цій праці: Українському Інституту Книгознавства, в особі Ю. О. Меженка, що допоміг бібліографічними вказівками, акад. С. О. Єфремову за дозвіл скористатися з його бібліотеки, за різні вказівки М. К. Зерву, О. К. Дорошкевичеві та В. П. Петрову.

Р. С. У статті Олександра Барвінського „Участь П. О. Куліша в підемі і розвитку народнього письменства в Галицькій Україні“ (ЛНВ, 1922, IV, стор. 49) знаходимо згадку ніби-то „Громадський суд над Страхопудом“ (наш № 222) написав не Куліш, а В. Білозерський. Не маючи ніяких інших джерел до підтвердження цього авторства, ми залишаємо картку в Кулішеві бібліографії. На стор. 6-ій передмови ми згадали про поезію „Три сльози дівочі“, приписувану довгий час Кулішеві. 1912-го року її вмістив ще М. Комаров у збірнику „Вінок Т. Шевченкові“. В змісті вона йде під прізвисьмом П. Куліша, але до самої поезії додано гаку примітку: „Ці вірші надруковано вперше в збірнику „Хата“... Опісля вірші ці передруковано в збірнику творів П. Куліша... як вірші Кулішеві, але-ж в примітці редактора мовиться, що, по думці В. П. Горленка, ці вірші скомпоновані панною А. Псьол, а не Кулішем. Здається це буде вірніше, бо не дурно ж Куліш дав такий заголовок: „Три сльози дівочі“, та й ніколи сам Куліш не лічив ці вірші за свої і не завів їх ні в один збірник своїх віршів, які видано за життя його (Досвітки, Дзвін, Хуторна поезія), а до того і по складу і по силі поетичного почуття вони більше нагадують відомі нам вірші А. Псьол“ (стор. 4) Отже ще раз маємо ствердження непевності Кулішевого авторства. До речі, в примітках до Кулішевих віршів в цій-же-таки збірці М. Комаров згадує „Досвітки“ тільки 1876-го року. Це знов свідчить про правдивість нашої думки, що були „Досвітки“ 1876-го року, і що дата 1878 позначена вперше в покажчиківі М. Комарова 1883-го року була помилкова.

Вже коли наша бібліографія була здана до друку й частина видрукувана, в „Записках Історично-Філологічного відділу“ кн. XVIII з'явилися „Замітки про Куліша“ (стор. 224—241). Автор їх намагається поповнити Кулішеву бібліографію. На початку він пише: „досі ми не маємо ще повної бібліографії творів Кулішевих, і нам мабуть ще не раз доведеться знаходити „нові“ його писання.

Працюючи над прозою Кулішевою, ми знайшли три такі „нові“ речі“. Далі йде інформаційна публікація про наші №№ 5, 210 і 87. Публікація ця великою мірою передчасна. Бо навіть зробивши ще кілька дрібніших додатків до бібліографії А. Балики, І. Ямпольський далеко ще не вичерпав їх (в чому він мав нагоду пересвідчитися,

переглянувши наш покажчик у картках на весні цього року). Про розміри додатків може свідчити такий факт. Бібліографія Балики закінчена 1901 роком має 348 номерів; наш покажчик на цьому самому місці має понад 480 номерів, крім того в таких „замітках“, про твори відірвані від іншої прози Куліша не можна дати їхньої повної історично-літературної характеристики. Що-до № 210, то І. Ямпольський не згадує про окрему відбитку, що її, здається, мало оповідання „Порубежники“.

І. Бібліографія творів П. О. Куліша.

1840.

1. Приключеніє съ козакомъ Бурдюгомъ на Зеленой недѣлѣ. — „Литературная газета“, Спб. № 26, стр. 598—613.
2. Малороссійскіе рассказы: I) О томъ, отъ чего въ мѣстечкѣ Воронежѣ высохъ Пѣшевцовъ ставъ. II) О томъ, что случилось съ козакомъ Бурдюгомъ на Зеленой недѣлѣ. — „Кіевлянинъ“, Книга первая на 1840 годъ. Издалъ Михаилъ Максимовичъ, Кіевъ. Въ Университетской типографіи, стр. 205—228.

Рец. 1) „Маякъ“ современнаго просвѣщенія и образованности, Спб. 1840, часть VIII, стр. 209—210.

2) [Бѣлинскій В. Г.] „Отечественныя Записки“. Спб. 1840, томъ X, № 5, отд. VI, стр. 8—9, библиографическая хроника.

3) „Литературная газета“ Спб. 1840, № 34, стр. 799.

4) Бѣлинскій В. Г. „Полное собрание сочинений“ том XII. Государственное Издательство 1926, стр. 228.

1841.

3. Огненный змѣй, повѣсть изъ народныхъ преданій. — „Кіевлянинъ“, книга вторая, издалъ Михаилъ Максимовичъ. Кіевъ. Въ университетской типографіи. Стр. 181—288.

4. Циганъ, Урывокъ зъ казкы. — „Ластѡвка“, Сочиненія на малороссійскомъ языкѣ, собравъ Е. Гребенка, изданіе книгопродавца Василя Полякова. Спб. Стр. 362—370. 16°.

1843.

5. П. К. — Коваль Захарко, рассказъ одного козака. — „Москвитянинъ“, журналъ издаваемый М. Погодинымъ, М., часть I, № 1, стр. 132—140.

6. Отвѣтъ г. Сенковскому на его рецензію „Исторія Малороссіи“ Маркевича. — „Москвитянинъ“, М., часть III, № 5, стр. 161—177, критика [без підпису]¹.

¹ [Що це стаття Куліша свідчить листування Куліша з Погодіним та бібліографічний покажчик до повного видання творів Сенковського.]

7. Україна, зложивъ П. Кулъшъ. Одъ початку Вкраины до Батька Хмельницького. Київъ. Въ университетской типографіи. 8°. Стр. 7 нenum. +95+2. [поезії]

- Рец. 1) *Грушевський О.* — З сорокових років, студії Олександра Грушевського. — „Записки Наукового Товариства імени Шевченка“, наукова часопись присвячена передовсім українській історії, фіольології й етнографії, виходить у Львові що два місяці, під редакцією Михайла Грушевського, т. LXXXV, 1908, кн. V, стор. 81—105.
- 2) Письмо Грабовскаго о сочиненіяхъ Гоголя — „Современникъ“ 1846, т. XXI, стр. 55—56.

8. Михайло Чарнышенко или Малороссія восемьдесятъ лѣтъ назадъ. Сочиненіе П. Кулъша, Київъ, Въ Университетской типографіи, 8°, часть первая стр. 206; часть вторая стр. 190, часть третья, стр. 215. Объявленіе о составленіи книги подъ заглавіемъ „Исторія малороссійскихъ фамилій“. Стр. 217—221.

- Рец. 1) *Шевыревъ С.* — „Москвитянинъ“, 1848, часть IV, № 7, М. стр. 126—133, критика.
- 2) „Современникъ“, Спб., 1843, т. XXX, № 4, стр. 100, новыя сочиненія.
- 3) „Литературная газета“, Спб., 1843, № 43, стр. 770—771.
- 4) „Библиотека для чтенія“, журналъ словесности, наукъ, художествъ, промышленности, новостей и модъ, Спб. 1843, т. пятьдесятъ седьмой, мартъ, стр. 50—64, литературная лѣтопись.
- 5) „Сынъ Отечества“, Спб., 1843, ч. III, № 5, отд. VI, стр. 1—22.

9. Отрывки изъ новаго романа Михайло Чарнышенко. — „Москвитянинъ“, М., часть V, № 9, стр. 243—264, смѣсь. [Передруковано точнісінько розділи XIV, XV і XVI роману, без приміток, без поділу на розділи й без підпису].

1845.

10. Пять главъ изъ новаго романа П. Кулъша „Черная Рада“. — „Современникъ“, Спб., т. XXXVII, стр. 332—376, т. XXXVIII, стр. 5—37, 135—196.

1846.

11. Повѣсть объ украинскомъ народѣ. — „Звѣздочка“, журналъ для дѣтей старшаго возраста, издаваемый Александромъ Ишимовою, Спб., ч. XVII, стр. 68—82; 129—158; ч. XVIII, 13—32; 63—77; 147—166; ч. XIX, стр. 1—14. [історична стаття].

12. Повѣсть объ украинскомъ народѣ, написанъ для дѣтей старшаго возраста П. Кулъшъ. Спб. Въ типографіи Императорской Академіи Наукъ, 8°. (2) +114 стр.

- Рец. 1) „Современникъ“, 1846, томъ XLIII, стр. 229—230, новыя сочиненія.
- 2) *Самаринъ Ю.* — Изъ дневника веденнаго Ю. О. Самаринымъ, въ Київъ, въ 1850 году. — „Русскій архивъ“, издаваемый Петромъ Бартевымъ, Спб., 1877, № 6, стр. 229—232.
- 3) *Грушевський О.* — З сорокових років, студії Олександра Грушевського — „Записки Наукового Товариства імени Шевченка“, кн. III, т. LXXXIII, 1908, стр. 158—168.

- 4) *Майковъ Валеріанъ.* — „Критическія опыты“ (1845—1847) съ приложеніемъ портрета В. Н. Майкова и матеріаловъ для его біографіи и литературной характеристики. Изданіе журнала „Пантеонъ литературы“, Спб. Типографія Н. А. Лебедева, стр. 522—526.
- 5) „Сочиненія В. Н. Майкова“ въ двухъ томахъ, томъ II, Київъ, изданіе Б. Н. Фукса. Стр. 237—240 [року не зазначено, цензурний дозвіл „11 іюня 1901 года“].
- 6) „Отечественныя Записки“, учено-литературный журналъ, издаваемый Андреемъ Краевскимъ. Спб., 1846, т. XLVIII, стр. 11, бібліографія.

13. Лѣтопись Самовидца о войнахъ Богдана Хмельницкаго и о междоусобіяхъ, бывшихъ въ малой Россіи по его смерти. — „Чтенія въ Императорскомъ Обществѣ исторіи и древностей російскихъ при Московскомъ университетѣ“. М., 1-го іюня 1846 г., № 1, стр. 1. [публікація Куліша й передмова до неї].

14. Київскіе богомольцы въ XVII столѣтіи. — „Современникъ“, Спб., т. XLI, стр. 62—121; 177—225; 297—343.¹

- Рец. 1) *Студитскій А.* — Русскіе литературные журналы за январь 1846 года, — „Москвитянинъ“, 1846, № 2, стр. 223—224.

15. *Гладкій.* — Карманная книжка для помѣщиковъ или лучшій извлеченный изъ опыта способъ управлять имѣніемъ. Издалъ помѣщикъ Черниговской губерніи штабъ-лекаръ Гладкій. 16°, Спб., стр. 32.

- Рец. 1) „Современникъ“, 1846, XLIV, стр. 113.
- 2) „Отечественныя Записки“, 1846, томъ XLIX, стр. 51—53.

16. Одинъ день изъ жизни запорожца Кирила Тура. Отрывокъ изъ романа „Черная Рада“. — „Москвитянинъ“. М., часть III, № 5, стр. 3—32.

17. Козацкіе паны. Отрывокъ изъ неизданнаго романа П. Кулъша „Черная Рада“. — „Москвитянинъ“, М., часть I, № 1, стр. 81—122.

18. Самое обыкновенное происшествіе. — „Современникъ“, Спб., т. XLIV, стр. 131—156.

19. Письмо Грабовскаго о сочиненіяхъ Гоголя [передмова, переклад і примітки П. Куліша]. — „Современникъ“, т. XXI, стр. 49—61. [без підпису].

20. *П. К.* — Жизнь моей матери. — „Современникъ“, Спб., т. XLIV, стр. 13—14.

[Передмова й переклад Куліша, оповідання Головінського].

21. *К. (?)* — Кочубей, генеральный судья. Историческая повѣсть Николая Сементовскаго въ 8, 376, VIII стр., 1847, — „Москвитянинъ“, стр. 224—225 [рецензія].

21а. Отзывъ Грабовскаго о Пушкинѣ. — „Современникъ“ Спб., т. сорокъ первый, стр. 234—244.

[Передмова й переклад Куліша; на це вказують такі слова „послѣ разбора нѣкоторыхъ сочиненій Гоголя, который мы недавно

¹ [Власне дальші розділи „Чорної Ради“; в оглаві зазначено: „Изъ историческаго романа П. А. Кулъша „Черная Рада“].

сообщили читателямъ Современника...“, що подав, як напевно відомо П. Куліш].

1847.

22. Украинскія народныя преданія, собралъ П. Кулѣшъ. Книжка первая, М. Изданіе Императорскаго Общества Истории и Древностей російскихъ. По опредѣленію общества 29 марта 1847 г. Въ Университетской типографіи. 8°, 8 нум. стр. +90+2 нум.

[Надруковано 1847 року, вийшла книга 1893 р. дивись № 402].

- Рец. 1) „Москвитянинъ“, 1846, часть VI, № 11—12, стр. 140—158.
2) А. Лазаревскій]. — „Кіевская Старина“, 1895, декабрь, стр. 111—112.
3) Грабовскій М. — „Rubon“ Вильна 1845 т. VI.

23. Michal Čarnyšenko aneb Malá Rus před osmdesáti lety od Petra Culeše, z ruštiny přeložil Cristián Stefan. Část první, w Praze, Nákladem knihkupectví Cronbergra a Řivnáče—8°, (2) +139. Část druhá (2) +161 + (3).

[Текст перекладено цілком, без приміток, без епіграфу до 1-го розділу. Поділено роман не на 3 частини, а на дві, на XV розділі].

1852.

24. Николай М. Исторія Ульяны Терентьевны. — „Современникъ“, Спб., XXXIV, № 8, стр. 139—252.

- Рец. 1) „Отечественныя Записки“, Спб., 1852, томъ 84, октябрь, отд. VI, стр. 83—84, журн.
2) Б. Алмазовъ]. Журналистика, Современникъ, № 8 и 9. — „Москвитянинъ“ Москва, 1852, томъ V, отд. V, стр. 106—113.
3) Григорьевъ А. — Русская изящная литература въ 1852 году, — „Москвитянинъ“ 1853, томъ первый, стр. 15, 35.
4) [Передрук] „Сочиненія Аполлона Григорьева“, томъ первый, изданіе Н. Н. Стрехова“ Спб., 1876, стр. 59, 78.
5) „Собрание сочиненій“ Аполлона Григорьева, подъ редакціей В. Саводника, выпускъ 9. Москва 1911, стр. 68, 89—90.
6) „Полное собраніе сочиненій и писемъ Аполлона Григорьева“ въ двѣнадцати томахъ, подъ редакціей, съ біографическимъ очеркомъ и примѣчаніями Василія Спиридонова, со статьями проф. С. А. Венгерова и прив. доц. В. А. Григорьева. II. т. I 1918, стр. 155, 175, 324.
7) [Панаевъ]. Канунъ новаго 1853 года, кошмаръ въ стихахъ и прозѣ новаго поэта. — „Современникъ“, 1853, т. XXXVII, отд. VI, стр. 124.
8) Тургеневъ. Письма И. С. Тургенева къ Н. А. Некрасову. — „Русская Мысль“ ежемѣсячное, литературное, политическое изданіе, М. 1902, книга I, стр. 116—117.

25. Исторія испанской литературы по Тикнору. — „Отечественныя Записки“, Спб., т. LXXX статья первая, февраль, стр. 51—80; статья вторая, мартъ, стр. 19—46; статья третья, июнь, стр. 63—96; статья четвертая, июль, стр. 37—68; статья пятая и послѣдняя, декабрь, стр. 79—108. [без підпису]

26. Нѣсколько чертъ для біографіи Николая Васильевича Гоголя. — „Отечественныя Записки“, Спб., т. LXXXI, апрѣль, стр. 189—201 [без підпису].

- „Вологодскія Губернскія Вѣдомости“, 1852, № 31. [А. Л.]
„Московскія Губернскія Вѣдомости“, 1852, №№ 25—27. [А. Л.]
„Пензенскія Губернскія Вѣдомости“, 1852, №№ 32—33. [А. Л.]
„Рязанскія Губернскія Вѣдомости“, 1852, №№ 36—37. [А. Л.]

Рец. 1) Г[аев]скій В. — Замѣтки для бібліографіи Гоголя. — „Современникъ“, 1852, т. XXXV, № 10, отд. VI, стр. 141—148.

27. Николай М. Яковъ Яковличъ, повѣсть. — „Современникъ“ Спб., т. XXXV, № 10, стр. 137—188.

- Рец. 1) Б. Алмазовъ]. „Современникъ“ №№ X и XI. — „Москвитянинъ“, 1852, т. VI, отд. V, стр. 35. (журн.).
2) Канунъ новаго 1853 года, кошмаръ въ стихахъ и прозѣ Новаго поэта — „Современникъ“ 1853, т. XXXVII, отд. VI, стр. 122.

28. [?] Нѣсколько словъ о Гоголѣ. Отрывокъ литературнаго письма. Спб., 15 стр. Въ типографіи Эдуарда Веймара.

Рец. 1) „Современникъ“ 1852, т. XXXIII, стор. 29 (крит.)

1852—1853.

29. Николай М. Алексѣй Однорогъ, историческій романъ, — „Современникъ“, Спб., т. XXXVI, № 2 стр. 61—140; 1853, т. XXXVII, январь, стр. 9—78; февраль, стр. 161—224.

1853.

30. М. Прогулки по Петербургу. I. Утро на толкучемъ рынкѣ — „Современникъ“, Спб., т. XXXVII, № 1, отд. VI, стор. 39—47.

31. Николай М. Воспоминанія дѣтства, Повѣсти Николая М. Спб., въ типографіи Эдуарда Праца, 8°, 4 нум. +52+114. [Зміст: „Яковъ Яковличъ“, 1—52 стр.; „Исторія Ульяны Терентьевны“, 1—114 стр.]

32. Николай М. Алексѣй Однорогъ, историческій романъ Николая М. Спб., въ типографіи Эдуарда Праца, 8°, 4 нум. +214.

33. Живописный Сборникъ замѣчательныхъ предметовъ изъ наукъ, искусствъ, промышленности и общежитія. Изданіе А. А. Плющера, Спб., 1853. [Рецензія, без підпису] — „Современникъ“, т. XXXVII, отд. IV, стр. 5—6.

34. Очеркъ исторіи Кадетскаго и Морскаго Корпуса съ приложеніемъ списка воспитанниковъ за 100 лѣтъ, составилъ Ѳ. Веселаго, Спб., 1852. Изюмскій Слободско-козачій полкъ Николая Гербея, Спб.; 1852. Исторія Лейбъ-Гвардіи Семеновскаго полка 1683—1854 (?). Составилъ лейб-гвардіи Семеновскаго полка штабсъ-капитанъ Карцовъ, Спб., 1852. Исторія лейбъ-гвардіи сапернаго баталіона 1812—1852, съ пла-

нами и рисунками. Составилъ А. Волькенштейнъ л.-гв. Сапернаго баталіона капитанъ и пр. СПб, 1852. [Рецензія, без підпису] — „Современникъ“, СПб, XXXVII, отд. IV, стр. 7—15.

35. Приворотное Зелъе, романъ въ трехъ частяхъ, Москва, 1852. Богатая невѣста и московскія сваты или ахъ денежки, денежки, оригинальный романъ въ четырехъ частяхъ. Москва, 1852. Влюбленный въ самого себя или приключенія съ красавцемъ. Сочиненіе Ивана Крылова. Москва, 1852. [Рецензія, без підпису] — „Современникъ“, СПб, т. XXXVII, отд. IV, стр. 19—28.

36. Шхеры Финскаго залива, сочиненіе В. Мельническаго, СПб, 1852. [Рецензія, без підпису] — „Современникъ“, т. XXXVII, отд. IV, стор. 5—19.

37. Иностранная Извѣстія [без підпису] — „Современникъ“, СПб, т. XXXVII, № 1 отд. VI, стр. 125—142; № 2, стр. 283—290, 1; № 3, 161—193 № 4, 296—327.

38. Грабовскій М. Паркъ князя М. С. Воронцова въ Кіевской губерніи. [Переклад Куліша]. — „Современникъ“, СПб, № 4, стр. 242—257.

39. Нѣсколько чертъ для біографіи Н. В. Гоголя. Оттискъ изъ „Отечественныхъ записокъ“, т. 81, № 4. СПб, [без підпису] [А. Л.]

Рец. 1) Тихонравовъ Н. Библиографическія поправки и дополненія къ статьѣ „Нѣсколько чертъ для біографіи Н. В. Гоголя“. — „Московскія Вѣдомости“ 1853 № 51 [А. Л.]

2) А[ксаков] С. Нѣсколько словъ о біографіи Гоголя. — „Московскія Вѣдомости“, 1853, № 36.

1854.

40. Николай М. Опытъ біографіи Николая Васильевича Гоголя. — „Современникъ“, СПб, т. XLIII, ст. 37—96; т. XLIV, мартъ, стр. 1—84; апрѣль 91—149.

Рец. 1) Лонгиновъ Мих. Воспоминаніе о Гоголѣ. (По поводу опыта его біографіи“. — „Современникъ“, т. XLIV, мартъ, стр. 85—90.

2) В. А[лмазов] — „Москвитянинъ“ М. 1854, т. IV, стр. 34—36 (журн.).

41. Николай М. Опытъ біографіи Н. В. Гоголя со включеніемъ до сорока его писемъ. СПб, Въ типографіи Эдуарда Праца 8°, 4 нум. + 206 + 2 нум. стр.

Рец. 1) „Отечественныя Записки“, 1854 т. XCIV, стр. 55—57 (журнал).

2) Дудышкинъ С. „Отечественныя Записки“, 1854, томъ XCVII, стр. 1—34.

3) Э-нъ Е. „Отечественныя Записки“ 1854 года. [Відповідь на попередню рецензію]. — „Москвитянинъ“, 1854, № 24 декабрь, книга вторая, стр. 167—68.

4) „Библиотека для чтенія“, 1854, июнь, т. 126, стр. 1—3 (литературная лѣтопись).

¹ [Друкарська помилка — „300“].

5) Баста и навѣки симфонія г. Θ. Б. по поводу „Опыта біографіи Гоголя и отзывъ „Библиотеки для чтенія“ о томъ же „Опытъ и о Гоголѣ“. — „Отечественныя Записки“ СПб, 1854, т. XCVI, октябрь, стр. 72—74 (журнал).

6) Срезневскій И. — „Извѣстія Императорской Академіи Наукъ по отдѣленію русскаго языка и словесности“, 1854, т. III, стр. 249.

7) „Сѣверная Пчела“, 1854, № 175. [А. Л.]

8) „Пантеонъ“ 1854, № 3. [А. Л.]

9) „С.-Петербургскія Вѣдомости“, 1851, № 80. [А. Л.]

42. Народныя Южнорусскія пѣсни, Изданіе Амвросія Метлинскаго, Кіевъ. Въ Университетской типографіи. [Народні пісні, що їх записав Куліш, підписано П. К.]. стр. 377—400; 405—406; 407—409; 413—424; 426—427; 437; 442; 443.

1856.

43. Николай М. — Записки о жизни Николая Васильевича Гоголя, составленные изъ воспоминаній его друзей и знакомыхъ и изъ его собственныхъ писемъ. Съ портретомъ Н. В. Гоголя. Т. первый, СПб, Въ типографіи Александра Яковсона, 8°, стр. 6 (нум.) + 339 + 1 (нум.).

44. Николай М. Записки о жизни Николая Васильевича Гоголя. Томъ второй. Въ типографіи Юліуса Штауфа, 8°, стр. 4 + 302 + 10 нум.

Рец. 1) Б[асисто]въ П. — „Отечественныя Записки“. 1856, статья первая т. CVIII, сентябрь, стр. 20—41; статья вторая, т. CIX, ноябрь, стр. 15—52.

2) „Современникъ“, 1856, т. LVII, стр. 26—39 (новыя книги)

3) „Сынъ Отечества“, 1856, № 8. [А. Л.]

4) О. Колядинъ. — „Библиотека для чтенія“. Т. сто тридцать восьмой, 1856, июль, стр. 1—44. (критика).

45. Разсказъ современника-поляка о походахъ противъ гайдамакъ. (Статья изъ втораго тома „Записокъ о Южной Руси“). Нѣсколько словъ отъ издателя „Записокъ о Южной Руси“. Стр. 68—71; статья — 71—100. Эпизодъ издателя „Записокъ о Южной Руси“, стр. 100—101. — „Русская Бесѣда“, 1856, кн. IV, отд. II, стр. 68—101.

Рец. 1) „Черниговскія Губернскія Вѣдомости“, 1857, № 7, стр. 51.

46. Записки о Южной Руси. Издалъ П. Кулишъ. Т. первый, Спб, 8°, XXVI + 332 + (2) стр.

[Зміст: „Предисловіе“ (V—IX) Содержаніе XI—XXVI. „Изслѣдованія, преданія, легенды и повѣрья“. „Думы и пѣсни“ 1—322].

Рец. 1) Костомаровъ Н. — „Отечественныя Записки“, 1857, т. CXII, июнь, стр. 41—74. (крит.).

2) „Современникъ“, 1857, т. LXI, № 1, январь, стр. 11—21. (библ.).

3) Максимовичъ М. — Украинскія письма къ П. А. Кулишу отъ М. А. Максимовича. Письмо первое „О сотникъ Харькъ и запорожць Чупринъ“; письмо второе „Объясненіе нѣкоторыхъ украинскихъ пѣсень“. — „Русская Бесѣда“, М. 1857, I, книга пятая, стр. 38—64. (Смѣсь).

4) Собраніе сочиненія М. А. Максимовича, т. I, отдѣлъ историческій, К. 1876, стр. 595—622 [передрук].

- 5) *Р-нъ Н.* — „Русская Бесѣда“, М. IV, книга восьмая, отд. III, стр. 1—24. (крит.)
- 6) *П[или]нъ А.* — „Современник“, 1857, т. LXIII, май, отд. 3, стр. 1—24.
- 7) *Rambaud Alfred* — L'Ukraine et ses chansons historiques. VII. Koulich Zapiski ioujnoi Roussi. Saint-Petersbourg. 1856—1857. — „Revue des deux mondes“, juin 1875. Paris, стр. 801—835.
- 8) *Є[фремов] С.* Повне зібрання творів Тараса Шевченка, під загальною редакцією акад. Сергія Єфремова, том четвертий, „Щоденні записки“ (Журнал). Державне Видавництво України, 1927, стор. 285—288.
- 9) Литературное извѣстие—„Молва“, еженедѣльная литературная газета М. 1857 № 1.
- 10) „Извѣстія Императорской Академіи Наукъ по отдѣленію русскаго языка и словесности 1856, т. V, стр. 314—315.

47. *Өеклуша*, повѣсть. Изъ воспоминаній дѣтства. — „Русская бесѣда“, Москва, 1856, III, стр. 3—102.

48. *Отрывокъ изъ Записокъ о Южной Руси*—„Русская бесѣда“, II, стр. 49—62 (науки) [преданіе о набѣгахъ гайдамаковъ].

1857.

49. *Записки о Южной Руси*. Издалъ П. Кулишъ. Т. второй, СПб, 8°, XIII+354+1.

[Зміст: „Содержаніе“ (V—XIII). 1. „Сказки и сказочники“ (1—103)

2. „Разсказъ современника-поляка о походахъ противъ гайдамакъ“ — нѣсколько словъ отъ издателя (105—110); 3. „Наймичка“, поэма, предисловіе издателя (143—148). 4. „Записка члена Малороссійской Коллегии Григорія Николаевича Теплова“, предисловіе издателя (169—174); 5. „Орися“, идиллія (197—208). 6. „О древности и самобытности южно-русскаго языка“, примѣчаніе издателя (259—260). 7. „О причинахъ взаимнаго ожесточенія поляковъ и малороссіянъ въ XVII вѣкѣ; двѣ статьи М. А. Грабовскаго и П. А. Кулиша по поводу недавно открытаго универсала гетмана Остряницы (291—354)].

Рец. 1) „Сынъ Отечества“, журналъ политической, ученый и литературный СПб, 1857, № 38, стр. 925 (обзоръ русскихъ книгъ).

- 2) „Извѣстія Императорской Академіи Наукъ“. 1857, томъ 5, выпускъ 6-ой.
- 3) „Санктпетербургскія Вѣдомости“. 1857, № 33. [Д.: К.]
- 4) *Максимовичъ М.* — Критическія замѣчанія относящіяся къ исторіи Малороссіи, III. О Григоріи Николаевичѣ Тепловѣ и его запискѣ „О неурядкахъ Малороссіи“. (Письмо къ П. А. Кулишу). — „Русская бесѣда“, 1857, IV, книга восьмая, стр. 61—78 (крит.); кн. V, отд. V, стр. 38—64.
- 5) „Собрание сочиненій М. А. Максимовича“, томъ I, отдѣлъ историческій. Кіевъ 1876, стр. 545—564. [Передрук].
- 6) *Костомаровъ Н.* — „Отечественныя Записки“, 1857, томъ CXIV, сентябрь, стр. 1—26. (крит. и библиограф.)
- 7) *Лазаревскій А.* — „Черниговскія Губернскія Вѣдомости“, 1857, № 47, стр. 397, часть неофициальная, Украинская литературная летопись.
- 8) — [Дивись № 46,5].
- 9) — [Дивись № 46,6].
- 10) „Современник“, 1857, т. LXI, № 1, стр. 11—21.

50. *Грамматка*. СПб, 12°, 149 стр. Въ типографіи П. А. Кулиша. Ц. 50 коп.

- Рец.* 1) *Лазаревскій А.* — „Черниговскія Губернскія Вѣдомости“, 1858, № 13, ст. 101—102.
- 2) *Б-ръ Л.* [Комаровъ?]. Малорусскія учебники. — „Книжный Вѣстник“, СПб, 1861, № 13, стр. 196.
 - 3) *Наскї грамматики*. — „Основа“, 1862, січень (январь), стр. 64—82.
 - 4) *Горницкій П.* Вѣсти изъ подѣ Кіева (замѣтка о грамматкѣ г. Кулиша, изданной въ 1857 году въ Петербургѣ). — „Основа“ 1861 январь, стр. 328—330.
 - 5) *С.* — „Сѣверная Пчела“, 1861, № 44. [В. М.]
 - 6) *Гатицукъ*. — О малорусскихъ учебникахъ. — „Московскія Губернскія Вѣдомости“, 1861, № 192. [В. М.]

51. *Проповѣди на малороссійскомъ языкѣ*, протоіерея Василя Гречулевича. Изданіе второе, исправленное. Петербургъ, 8° XIV+203. [Це видання переробив Кулиш, а дещо написав сам].

52. *Чорна Рада*, хроніка 1663 року. Написавъ П. Кулишъ, СПб, № 8°, 4+428+2 стр. Въ типографіи Ал. Якобсона. Ц. 3 рубля серебромъ.

- Рец.* 1) *Лазаревскій А.* — „Черниговскія Губернскія Вѣдомости“, 1858, № 7, стр. 102.
- 2) *Е. К.* — По поводу „Черной Рады“ — хрѣстики 1663 року, г. Кулиша. — „Библиотека для чтенія“, 1857, томъ сто сорокъ шестой, стр. 41—52 (крит.).
 - 3) *Максимовичъ М.* — Критическія замѣчанія относящіяся къ исторіи Малороссіи. Объ историческомъ романѣ г. Кулиша „Черная Рада“; (Письмо къ Г. И. Галагану) — „Русская Бесѣда“, 1858, I, книга девятая, стр. 13—27.
 - 4) *Собрание сочиненій М. А. Максимовича*, т. I, отдѣлъ историческій. К. 1876, стр. 515—531 [передрук].
 - 5) *Костомаровъ Н.* — „Современник“, 1858, т. LXVII, книга I, стр. 1—28 (критика). [Останні дві сторінки — рецензія на „Проповѣди“ Гречулевича].
 - 6) *Приднѣпровскій житель* — „Кіевскій телеграфъ“ 1863, № 27—29.
 - 7) „Сынъ Отечества“ СПб. № 34, стр. 827—828.

53. *Черная Рада*, хроніка 1663 года. — „Русская Бесѣда“, М. II, книга шестая, стр. 1—108; III, книга седьмая, стр. 1—122.

54. *Черная Рада*, хроніка 1663 года. Сочиненіе П. А. Кулиша. М. 8°, 253 стр.

55. *Объ отношеніи Малороссійской словесности къ общерусской. Эпilogъ къ „Черной Радѣ“*. — „Русская Бесѣда“, М. III, книга седьмая, стр. 123—145.

- 1) *Є[фремов] С.* — Кулишів „Эпilogъ къ „Черной Радѣ“ — Повне зібрання творів Тараса Шевченка, том четвертий, „Щоденні Записки“ (журнал), Д. В. У., 1927, стор. 602—603.

56. *Повѣсть о Борисѣ Годуновѣ и Димитріи Самозванцѣ*. Чтеніе для молодыхъ людей, Написалъ П. Кулишъ, СПб, 8°. Въ типографіи П. А. Кулиша, VII+330+VI.

- Рец.* 1) „Журналъ для воспитанія“, руководство для родителей и преподавателей, издаваемое Александромъ Чумиковымъ, годъ второй, томъ III. СПб, 1858, № 1, стр. 30—31, критика и библиографія.
- 2) *Толль Ф.* „Наша дѣтская литература“, СПб, 1862, стр. 232—233.
 - 3) „Современник“, СПб, т. LXV, № 10, отд. IV, стр. 78—81, библиографія.

57. *Взглядъ на Малороссійскую словесность по случаю выхода въ свѣтъ книги „Народні оповідання“* Марка

Вовчка. — „Русскій Вѣстникъ“, журналъ литературы и политики, издаваемый М. Катковымъ, М., т. двѣнадцатый, декабрь, стр. 227—234.

58. Объ игрѣ Г. Артемовскаго въ Малороссійской оперѣ: „Москаль—Чаривникъ“. — „Русскій Вѣстникъ“, т. двѣнадцатый, декабрь, стр. 224—227.

59. Воспоминаніе русскаго о польскомъ археологѣ Константинѣ Свидзинскомъ. — „Русскій Вѣстникъ“. Москва, томъ одиннадцатый, октябрь, книга 2-я, стр. 229—233.

Рец. 1) Бунге Н. — Отвѣтъ П. А. Кулишу. — „Русскій Вѣстникъ“, томъ двѣнадцатый декабрь, книга, вторая стр. 234—237 (современная летопись).

60. „Сочиненія и письма Н. В. Гоголя“. Т. первый. Изданіе П. А. Кулиша, Спб., стр. I—IV. [Кулишеви належить „Отъ издателя“, поясненія українських слів та примітки видавця].

- Рец. 1) „Отечественныя Записки“, 1857, т. LXIV, № 8. [А. Л.]
 2) Лонгиновъ М. Н. — „Московскія Вѣдомости“, 1857, № 74. [А. Л.]
 3) „Кулишъ о своемъ изданіи“. — [Там само]. [А. Л.]
 4) „Сынъ Отечества“, 1857, № 24, стр. 572—573.
 5) „Современникъ“, 1858, № VIII, августъ, стр. 85—132.

1858.

61. Слово одъ издателя. — „Народні оповідання Марка Вовчка“. Издавъ П. А. Кулишъ, Спб., 12^о, стр. V—X. [переклад цієї передмови — „Українські народні розкази Марка Вовчка“ — Русскій художественный листокъ 1860, № 2 [РИБ].

62. Григорій Квітка (Основьяненко) и ёго повісті. Слово на новий виходъ Квітчинихъ повістей. Написавъ П. Кулишъ. Спб., 12^о, XXXVI стр. Въ типографіи П. А. Кулиша.

[Цю-ж брошуру додано, як передмову до окремого видання „Повісті Квітки“, що його видав Кулиш].

Рец. 1) „Черниговскія Губернскія Вѣдомости“, 1859, № 14, стр. 97—98.

63. К[овальскій] В. Записки о Южной Россіи, (по сочиненію П. Кулиша). — „Отечественный Сборникъ“. Додатокъ до десятого рѣчника видаваемого въ Вѣднѣ „Вѣстника“, часописи урядовою для Русинѣвъ аустрійской державы. Шестый рѣчникъ. Издаватель и редак. Василій Зборовскій. № 6 і 7.

64. Переписка Н. В. Гоголя съ А. А. Ивановымъ, посвящается Ѳедору Ивановичу Юрдану. — „Современникъ“ Спб., т. LXXII, ноябрь, стр. 123—174.

Рец. 1) [Без підпису]. Замѣтки по поводу предыдущей статьи — „Современникъ“, 1858, т. LXXII; стр. 175—180.

65. Записки А. С. Пушкина къ Н. В. Гоголю. Изъ бумагъ Н. В. Гоголя, сообщены П. А. Кулишемъ. — „Библиографическія Записки“, періодическое изданіе М. томъ 1 № 3, стр. 75—76.

66. Кіевскіе богомольцы. — „Народное чтеніе“, Спб., февраль.

1859.

67. Климентій, украинскій стихотворецъ временъ Гетмана Мазепы. — „Русская Бесѣда“, М. V, книга семнадцатая, стр. 79—140.

68. Что такое поэзія и что народная поэзія [стаття]; Народныя пѣсни, подобранныя авторомъ предыдущей статьи — „Народное чтеніе“, Спб., № 2, стр. 195—203; 204—212.

69. Повѣсть о Южной Руси. — „Народное чтеніе“. Спб., кн. III, стр. 85—120; VI стр. 32—59.

70. Н. В. Гоголь. — „Лицей Князя Безбородко“, издалъ Г. А. Кушелевъ-Безбородко, Санктпетербургъ 4^о, въ типографіи Императорской Академіи Наукъ, отдѣлъ второй, стр. 29—62.

71. Майоръ, малороссійская повѣсть. Посвящается Николаю Васильевичу Бѣлозерскому. — „Русскій Вѣстникъ“, журналъ литературы и политики, издаваемый А. Катковымъ, М. т. девятый, январь, книга первая, стр. 146—180; январь, книга вторая, стр. 279—336; февраль, книга первая, стр. 453—500.

72. Панъ Мурло. Разказъ моего пріятеля. — „Искра“, сатирический журналъ съ карриатурами, Спб., № 7, февраля 13, стр. 66—71; № 8, февраля 20, стр. 75—79; № 9, марта 6, стр. 90—93.

73. Сельскій философъ, Малороссійскій анекдотъ. — „Искра“, сатирический журналъ съ карриатурами, Спб., № 38, октября 2, стр. 376—378.

74. На почтовой дорогѣ въ Малороссіи. — „Искра“, № 49, стр. 498—504.

75. Малороссійскія анекдоты. — „Искра“, № 32, стр. 318—319 [без підпису].

1860.

76. Хата. Издавъ П. А. Кулишъ, Петербургъ 8^о.

[Кулишеви належить: Передне слово до громади, Погляд на українську словесность, стр. VII—XXII; Слово одъ издателя (до „Первоцвіту Щоголева й Кузьменка“) стр. 1—4; одъ издателя (до приказок Гребінки) ст. 39—42; Сіра кобила (підписано Иродчукъ): Миколаю Даниловичу Білозерському — одъ издателя, ст. 59—70; Одъ издателя (до „Лихо не без добра“), стр. 90—97; Коліи, українська драма зъ останнёго польского панування на Вкраїні, актъ первый, стр. 113—157, одъ издателя (до „Въ осени літо“), стр. 159—161.]

77. Хата, типомъ другимъ, издавъ П. А. Кулишъ, П. 8^о. [Зміст такой самий].

Рец. 1) „Современникъ“, 1860, т. LXXX, стр. 115—119.

2) „Свѣточъ“, учено-литературный журналъ издаваемый Д. И. Калиновскимъ, Спб., 1860, книжка IV, стр. 74—80.

3) Крутойрченко — „Семейный кругъ“, 1860, № 15. [К. Д.]

4) Милорадовичъ — „Черниговскія Губернскія Вѣдомости“, 1860, № 28. [К. Д.]

78. *Иродчук*—Сърая кобыла, *Иродчука*. (разсказъ этотъ заимствованъ изъ сборника на 1860 г. „Хата“, изданный П. А. Кулишемъ), разсказъ простолюдина. Съ малороссійскаго перевель А. Стороженко. — „Съверная Пчела“¹.

79. *Иродчук*. — Сърая кобыла *Иродчука*. (Разсказъ этотъ заимствованъ изъ сборника на 1860 г. „Хата“, изданный П. А. Кулишемъ), разсказъ простолюдина. Съ малороссійскаго перевель А. Стороженко 16^о, стр. 7.

[Дати на книжці нема, на стор. 7 є цензурна дата „1-го іюня 1860 г.“ Є. К.].

80. Повѣсти П. А. Кулиша въ четырехъ томахъ. Томъ первый, Черная Рада, Спб, 1860, 8^о, 6+357 стр.

81. Повѣсти П. А. Кулиша, томъ второй, Алексѣй Однорогъ, 8^о, стр. 6+357.

82. Повѣсти П. А. Кулиша, томъ третій, Воспоминанія дѣтства Николая М.: Феклуша, Яковъ Яковлевичъ, Исторія Уляны Терентьевны, 8^о, 8+422 стр.

83. Повѣсти П. А. Кулиша, томъ четвертый: Майоръ Потомки Заднѣпровскихъ гайдамакъ. 8^о, 6+323+3 стр.

84. Потомки Заднѣпровскихъ гайдамакъ — „Народное чтеніе“, Спб, кн. II, стр. 144—212.

85. Потомки Заднѣпровскихъ Гайдамакъ, разсказъ П. А. Кулиша. (Изъ „Народнаго чтенія“), Петербургъ, 8^о, 71 стр.

86. Коліі, українська драма П. А. Кулиша, Актъ первый. (Изъ „Хаты“), Петербургъ, 8^о, 44 стр.

87. Семейныя бесѣды исправника, человекъ, убѣжденій положительныхъ, съ возвратившеюся изъ института дочкою, дѣвицею, убѣжденій болѣе или менѣе отрицательныхъ (эпизодъ изъ романа). — „Искра“ Спб, № 1, стр. 9—13. [продовженія „Украинскихъ незабудок“: див. №№ 113, 170, 171].

1861.

88. Нѣскольکو объяснительныхъ словъ [в статті „Замѣтки и наброски Н. В. Гоголя для драмы изъ украинской исторіи“]. — „Основа“, южно-русскій литературно-ученый вѣстникъ, П. январь, стр. 116—117.

89. Обзоръ украинской словесности. I. Климентій. — „Основа“, январь, стр. 159—234. [Див. № 67].

90. Обзоръ... II. Котляревскій... — „Основа“, январь, стр. 235—262.

¹ [Номера й сторінок не зазначаю, але оповідання було там видрукувано, про що свідчить наступний номер, де біля цензурної дати зазначено „изъ Съверной Пчелы“].

Рец. Ч[ибисо]въ В. „Обозрѣніе журналовъ“, „Одесскій Вѣстникъ“. 1861, № 25. [В. М.]

91. Обзоръ... III Артемовскій-Гулакъ. — „Основа“, мартъ, стр. 78—113.

92. Обзоръ... IV Гоголь, какъ авторъ повѣстей изъ украинской жизни, статья первая. — „Основа“, апрѣль, стр. 67—90;

Гоголь, какъ авторъ повѣстей изъ украинской жизни и исторіи, статья вторая. — „Основа“, май, стр. 1—33.

Гоголь, какъ авторъ повѣстей изъ украинской жизни, статья третья. — „Основа“, сентябрь, стр. 56—68.

Гоголь, какъ авторъ повѣстей изъ украинской жизни и исторіи, статья четвертая. — „Основа“, ноябрь—декабрь, стр. 1—11.

Рец. 1) *Максимовичъ М.* Оборона украинскихъ повѣстей Гоголя. — „День“ Спб, 1861. Издатель и редакторъ И. Аксаковъ. № 3, стр. 15—16; № 5, стр. 15—16; № 7, стр. 18—20; № 9, стр. 15—16; № 13, 1862, стр. 15—16. [Остання стаття без підпису].

2) Критики-этнографы, Малороссійскій писатель Гоголь по г.г. Кулишу и Максимовичу. („Основа“, 1861, кн. 4, 5 і 9; „День“ №№ 3, 5, 7 і 9) — „Время“ журналъ литературы и политики, издаваемый подъ редакціей М. Достоевскаго. Петербургъ, 1862, томъ VII (январь) стр. 99—108. [без підпису].

3) *Максимовичъ М.* — Изъ старыхъ матеріаловъ о Гоголѣ¹. Оборона украинскихъ повѣстей Гоголя. (I, II „О предисловіи къ Вечерамъ на Хуторъ“; III „О смѣшныхъ прозваніяхъ“; IV „О свадьбѣ Грицька Голопуценка“; V „О времени и мѣстѣ сватовства Грицькова“). — „Литературный Вѣстникъ“, изданіе Русскаго Библиологическаго Общества, С.-Петербургъ, томъ III, книжка I, стр. 104—124. [Передрук з газ. „День“ 1861, №№ 3, 5, 7, 9, 13].

93. *Хуторянинъ*. Листи съ хутора. Листъ I. — „Основа“, январь, стр. 310—318; листъ II, февраль, стр. 227—232; III Чого стоить Шевченко, яко поэтъ народній, мартъ, стр. 25—32; IV Про злодія в селі Гаківниці, — апрѣль, стр. 143—156.

Козакъ Белебень, V. Кто такой Хуторянинъ, ноябрь — декабрь, стр. 122—128.

94. Объ изданіи украинскаго словаря. — „Основа“, январь, стр. 333—334.

95. Другой человекъ. Изъ воспоминаній былого (посвящается Николаю Ивановичу Костомарову). — „Основа“, февраль, стр. 56—104.

96. Характеръ и задача украинской критики. — „Основа“, февраль, стр. 157—162.

97. *Необачный П.* Знайденый на дорозі листъ. — „Основа“, февраль, стр. 233—238.

98. Литературныя извѣстія [Про вихід „Хмельнищини“ та словник Шейковського]. — „Основа“, февраль, стр. 263.

99. Объясненіе неудобопонятныхъ южнорусскихъ словъ, содержащихся во 2-й книжкѣ „Основы“ (письмо къ редактору). — „Основа“, февраль, стр. 1—9.

¹ [Цю назву статті дала редакція „Литературнаго Вѣстника“].

100. Казюка П. О публичныхъ чтеніяхъ профессора Костомарова изъ исторіи Украины, по смерти Богдана Хмельницкаго. — „Основа“, февраль, стр. 252—253.
101. Старосвѣтское дворище, душеспасительное размышленіе, посвященное Льву Михайловичу Жемчужникову. — „Основа“, мартъ, стр. 32—49.
102. Хмельнищина (частина). — „Основа“, мартъ, стр. 1—15.
103. Жемчужниковъ Л. — „Воспоминаніе о Шевченкѣ, его смерть и погребеніе“, Слова надъ гробомъ Шевченка... П. А. Кулиша. — „Основа“, мартъ, стр. 5—6.
104. Казюка Панько. Півпівника, гишпанська дѣтська казочка. — „Основа“, апрѣль, стр. 39—43.
105. Хоречко Д. П. Липовыя пущи, начало романа найденнаго въ бумагахъ покойнаго Д. П. Хоречко. — „Основа“, май, стр. 1—25.
106. Плачъ Россійскій. — „Основа“, май, стр. 46—48. [Передмова й текст вірша XVIII віку].
107. Про концертъ 27 апрѣля памяти Шевченка. [Лист Кулиша в газеті „Сѣверная Пчела“, № 95 (1 мая).] — „Основа“, іюнь, стр. 146—147.
- Рец. 1) Побратимъ А. В. Концертъ 27 апрѣля. — „Основа“, іюнь, стр. 154—155.
108. Народня слава; Солониця, дума (1596). Примѣчанія къ думѣ Солониця; За Дунаю (Олександрі Михайловні К.) — „Основа“, сентябрь, стр. 25—26; 26—30; 30—33; 33—34.
109. Ломусъ. Русалка, Мицкевичова баллада. — „Основа“, сентябрь, стр. 34—40.
110. Съ того світу. (Варѳоломеєві Шевченкові); Кумейки, (дума 1637). Примѣчанія къ думѣ Кумейки. — „Основа“, сентябрь, стр. 49—50; 50—53; 53—55.
111. Что есть мнѣ и тебѣ жено. — „Основа“, сентябрь, стр. 108—109.
112. Исторія України, одъ найдавнішихъ часівъ. — „Основа“, сентябрь, стр. 79—107.
113. Украинскія незабудки, очерки изъ невозвратнаго времени. (Писано довольно давно и собственно для памяти любознательному потомству). — „Основа“, сентябрь, стр. 1—48.
114. Передовые жида. — „Основа“, сентябрь, стр. 135—138.
115. Частина поеми „Черниця Марьяна“ Шевченка. — „Основа“, сентябрь, стр. 1—7. [передмова та уваги Кулиша].
116. Ломусъ. Химери. Мицкевичова баллада: Romantyczność (присвячена Олександрі Михайловні К.) — „Основа“, октябрь, стр. 17—20.
117. О повѣсти г. Кузьменка. — „Основа“, сентяб., стр. 139—141.
118. Самъ собі; Люлі-люлі; Старецъ (дума, присвячена Надежді Александровні Б.), Дунайська Дума, перва половина (1648—1654). Примѣчанія къ „Дунайской Думѣ“. — „Основа“, октябрь, стр. 20—21; 22; 22—25; 25—32; 33—43.

119. Настуся (поэма, 1648), Ивану Пилиповичу Хильчевському. Примѣчанія къ поэмѣ „Настуся“. — „Основа“, октябрь, стр. 1—24; 25—30.
120. Настуся; Замість епілога до поеми: Брату Тарасові на той світѣ. Примѣчанія къ поэмѣ „Настуся“. — „Основа“, ноябрь—декабрь, стр. 1—11; 11—13; 13—16.
121. Гоголь и Ворона. — „Основа“, октябрь [сторінки нenumerовані—в кінці книги].
122. Нѣскольکو предварительныхъ словъ [до оперетти Я. Г. Кухаренка „Чорноморський побитъ на Кубані, між 1794 и 1796 роками“]. — „Основа“, ноябрь—декабрь, стр. 1—5.
123. Давне горе (дума). Ломусъ. Чумацькі діти, Мицкевичова баллада Powrót taty; Кулиш П. Lago maggiore; До Данта, прочитавши ёго поему „Пекло“. — „Основа“, ноябрь—декабрь, стр. 1—2; 3—7; 7—9.
124. До Марусі Т., Родина єдина. — „Основа“, ноябрь—декабрь, стр. 11—12; 12—14.
125. Забоцень Петро. Гордовита пара, бабусине оповідання. — „Основа“, ноябрь—декабрь, стр. 49—56.
126. Виговщина. — „Основа“, ноябрь—декабрь, стр. 1—15.
127. Святиня. — „Основа“, ноябрь—декабрь, стр. 15—16.
128. Горза Иванъ. Гульвіса. — „Основа“, ноябрь—декабрь, стр. 15—16. [Дивись про це „Сочиненія и письма П. А. Кулиша“, т. 1, стр. 148—149 і стр. 129 „примѣчаній“.]
129. Хмельнищина. Историчне оповідання П. Кулиша [з переднім словом]. Коштомъ Ѳ. И. Чорненка. Петербургъ, въ друкарні П. А. Кулиша. 12^о, 128 стр.
- Рец. 1) Приднѣпровскій житель — „Кіевскій телеграфъ“, 1863, № 27—29.
2) П. К-ій — „Черниговскій листокъ“, 1861, № 3, 26 іюля, стр. 24. (Бібліографическія извѣстія).
130. Орися. Идиллія. Петербургъ. („Сільська бібліотека“ ч. 16). Въ друкарні П. А. Кулиша, 16^о, 16 стр.
131. Листи съ хутора, Листъ I і II Про городи й села, Петербургъ, (Сільська бібліотека ч. 21), 16^о, 30 стр. [без підпису].
132. Листи съ хутора, Листъ III. Чого стоить Шевченко, яко поетъ народній, Петербургъ. „Сільська бібліотека“, ч. 22, 16^о, 17, стор. [без підпису].
133. Листи съ хутора, Листъ IV. Про злодія у селі Гаківниці. Петербургъ, Сільська бібліотека, ч. 23, 16^о, ст. 29. [без підпису].
134. Казюка Панько. Півпівника, гишпанська дѣтська казочка, по-нашому розказавъ Панько Казюка. Петербургъ. Въ друкарні П. А. Кулиша, 16^о, 12 стр.
135. Бабуся съ того світу. Оповідання про померші душі. Петербургъ, Въ друкарні П. А. Кулиша, 16^о, 14 стр. [без підпису].

136. Очаківська біда, козацьке оповідання. Петербургъ. Въ друкарні П. А. Куліша, 16^о, 8 стр.

137. Граматка П. Куліша. Петербургъ, въ друкарні П. А. Куліша 16^о, 68 стр. [На обкладинці „До громади“, П. Кулішъ.]

Рец. 1) „Съверная Пчела“, 1861, № 13; № 44. [Д. В. М.]

2) Гатицукъ М. — О малорусскихъ учебникахъ. — „Московскія Губернскія Вѣдомости“ 1861, № 192.

3) Блюммеръ Л. — „Книжный Вѣстникъ“ 1861, № 13.

4) *** Наські Граматки — „Основа“ 1862, січень (январь) стр. 71—82.

138. Остання пісня. — „Черниговскій листокъ“, № 11, стр. 83.

139. Зъ-за Дунаю. — „Слово“, [газета] виходить що середи и суботы. Издаватель и редакторъ отвѣчальный Богданъ А. Дѣдицкій. Львовъ, № 71.

140. Концертъ въ память Т. Шевченка. — „Съверная Пчела“ Спб., № 95.

141. Публичныя чтенія профессора Костомарова объ Украинѣ во времена Гетмана Выговскаго. — „Вѣкъ“, журналъ общественный, политическій и литературный, № 7, стр. 231—236.

142. Казюка Панько. Передне слово [до книги:] „Українські пісні зъ голосами, десятокъ первий“. Видавъ Данило Каменецкій. 16^о, стор. I—IV.

Рец. 1) „Черниговскій Листокъ“, 1861, № 5, 9 августа, стр. 38—39, Библиографическое извѣстіе.

143. Исторія испанской литературы по Тикнору, составилъ П. Кулишъ. Въ типографіи П. А. Кулиша, 8^о, 4 (ненум.) +IV+205 стр.

Рец. 1) „Журналъ Министерства народнаго просвѣщенія“ Спб., 1863, часть СХІХ, июль, стр. 1—5 (критика и библиографія).

144. Нѣсколько словъ объ оборонѣ Гоголя и нападеніи его земляковъ — „День“, ноября 25, № 7, стр. 18.

1862.

145. Великі проводи, поэма (1648). — „Основа“, южно-русскій литературно-ученый вѣстникъ, Спб. січень (январь), стр. 17—70; лютий (февраль), стор. 30—81. [3 примітками].

146. Простонародность въ украинской словесности. — „Основа“, січень (январь), стр. 1—10.

147. Казюка Панько. Січові гості (Людська память про старовину, споминка старого діда). — „Основа“, січень (январь), стр. 1—12.

148. Переглядъ українськихъ книжокъ. „Казки и байки зъ сусидовою хатки перелицовани и скомпоновани Придприпранцемъ, Кієвъ, (два випуски) 1850, 1860 (въ 24 долю листа, стр. 50 и 45)“. [Рецензія] — „Основа“, січень (январь), стр. 57—64 (библиографія).

149. Переглядъ українськихъ книжокъ. — „Основа“, березиль (мартъ), стор. 48—53.

150. Гоголь предъ судомъ обличительной литературы Н. Герсеванова, Одесса, 1861, в 8-ю д., стр. 171. — „Основа“, січень (январь), стр. 52—56, (библ.) [Рецензія, без підпису].

151. Вешнякъ Т. До землячки. — „Основа“, лютий (февраль), стор. 81—82.

152. Полякамъ объ украинцахъ, (отвѣтъ на безыменное письмо). — „Основа“, лютий (февраль), стр. 67—86.

153. Вешнякъ Т. На добра-нічъ усімъ на нічъ! — „Основа“, лютий (февраль) [66 стр., власне нумерована].

154. До братівъ на Україну. — „Основа“, березиль (мартъ), стр. 29—32.

155. Роковини по Шевченкові, місяця лютого, 26-го дня, 1862 року. — „Основа“, березиль (мартъ), стр. 22—24. [Промова Куліша на роковини Шевченкової смерти].

156. Извѣстіе объ обѣдѣ 5 марта 1862 года, въ Петербургѣ, по случаю годовщины смерти Т. Гр. Шевченка. — „Основа“, березиль (мартъ), стр. 28—29. [Промова Куліша].

157. Устня мова зъ науки, слово зъ боку. [Передмова до статті „Про дощ“ Нечуя]. — „Основа“, березиль (мартъ), стр. 29—30.

158. Отвѣтъ на письмо съ юга. — „Основа“, березиль (мартъ), стр. 41—45.

159. Отвѣтъ Московскому „Дню“ на помѣщенную имъ въ № 23 статейку г. Соковенка „О степени самостоятельности малорусской литературы“. — „Основа“, березиль (мартъ), стр. 36—40.

160. Скарбъ, бібліотека для любителей русскаго и малороссійскаго чтенія. Выходъ г. Кієвъ, 1859, въ 16-ю д.; стр. 329, 15 и 18; Разокъ намиста, Михайла Юркевича, Спб. 1861, въ 12-ю д., стр. 41; Мотря Кочубеївна, драма въ 5 годинахъ, мовою мирною зложенія Марка Онука. Годына перша. Кийвъ 1861, въ 24-ю д. стр. 47. [рецензія] — „Основа“, березиль (мартъ), стр. 48—53.

161. Поѣздка въ Украину (1857). — „Основа“, квітень (апрѣль), стр. 92—110.

162. Взглядъ южно-русскаго челоука XVI столѣтія на нѣмецко-польскую цивилизацію. — „Основа“, червень (іюнь), стр. 12—16.

163. Заспів. („Кобзо, моя непорочно утіхо“). — „Основа“, серпень (августъ), стр. 51—52. [Передрук з „Черниговскаго листка“].

164. Рідне слово. — „Основа“, серпень (августъ), стр. 40.

165. Нѣсколько предварительныхъ словъ. [До комедіи „Простакъ“ сочиненіе Василя Аѳанасьевича Гоголя]. — „Основа“, лютий (февраль), стр. 19—23.

166. Варѳоломееві Шевченкові. — „Основа“, листопадъ (октябрь), стр. 30—32.

167. Початокъ нової поеми (1648—1654) Заспівъ. Пісня перва. — „Черниговскій листокъ“, № 10, 10 юня, стр. 76—77.
168. *Казюка Панько*. Реляція Дем'яна Щербини, осаула пана кошового Кості Гордієнка, (вивізъ из за Дунаю Панько Казюка). — „Черниговскій листокъ“, № 19, 12 августа, стр. 148—149.
169. Хуторъ Маковка (начало романа). — „Черниговскій листокъ“, № 20, 19 августа, стр. 156—160; № 21, 26 августа, стр. 163—166.
170. Офицерская пирушка у Иволгина, (отрывокъ изъ перваго тома Украинскихъ Незабудокъ). — „Черниговскій листокъ“, № 22, 2 сентября, стр. 170—174. [Див. № 113].
171. Украинскія незабудки [урипки від другого до десятого, з першого тому]. — „Черниговскій листокъ“, № 23, 23 сентября, стр. 179—181; № 24, 6 сентября, стр. 187—190; № 25, 23 сентября, 195—199; № 26, 30 сентября, 204—207; № 27, 7 октября, 212—215; № 28, 14 октября, 220—222; № 29, 21 октября, 227—231; № 30, 28 октября, 234—240; № 31, 4 ноября, 242—245. [продовження роману, дивись № 113; 170].
172. Сонетъ—„Черниговскій листокъ“, № 27, 7 октября, стр. 215.
173. За те, одъ чого у мѣсточку Воронежѣ высохъ Пѣшевцѣвъ ставъ, украинське оповѣданье П. Кулиша [переклав з російського Климкович Ксенофонт]. — „Вечерницѣ“, литерацке письмо для забави и науки, рочникъ першій, у Львовѣ, н-рѣ 19.
174. Огняный змѣй, украинська повѣсть П. Кулиша. (Переложивъ зъ російського Кс. Кл[имкович]. — „Вечерницѣ“. У Львовѣ, №№ 20—26.
175. *Хуторянинъ*. Чого стоить Шевченко яко поетъ народній. — „Вечерницѣ“, у Львовѣ, н-рѣ 21.
176. Иншій чоловѣкъ, оповѣданье П. Кулиша (переведене зъ російського). — „Вечерницѣ“, у Львовѣ, №№ 27—33.
177. Про города и села. (Зъ „Основи“). — „Вечерницѣ“, у Львовѣ, н-ри 28, 29, 31.
178. За те, що сталося зъ козакомъ Бурдюгомъ на зеленой недѣли, народне оповѣданье П. Кулиша. (Переведене зъ велико-руського — Климковичем Ксенофонтом). — „Вечерницѣ“, у Львовѣ, н-ри 36, 37.
179. Дівоче серце, идилія П. Кулиша. — „Вечерницѣ“, у Львовѣ, н-ри 39—42.
180. *Забоцень Петро*. Гордовита пара, бабусене оповѣданья. — „Вечерницѣ“, у Львовѣ, н-рѣ 43.
181. Самъ собі. — „Слово“. Выходить що середи и суботы, Львовѣ, рочникъ вторій, н-рѣ 7.
182. Полякамъ объ Украинцяхъ, отвѣтъ на безименное письмо (Изъ „Основы“). — „Слово“, Львовѣ, н-ра 80—83.
183. Встрѣча, отрывокъ изъ историческаго романа начала XVII вѣка. — „Вѣстникъ Юго-Западной и Западной Россіи“, историко-

- литературный журналъ, издаваемый К. Говорскимъ, Кіевъ, Въ типографіи И. и А. Давиденко, июль, отдѣлъ IV, стр. 18—34, августъ, стр. 75—87.
184. Братья, отрывокъ изъ историческаго романа, служашій продолженіемъ первому отрывку, подъ заглавіемъ „Встрѣча“. — „Вѣстникъ Юго-Западной и Западной Россіи“, сентябрь, стр. 151—168.
185. Два стана, отрывокъ изъ историческаго романа, начала XVII вѣка, служашій продолженіемъ „Братья“. — „Вѣстникъ Юго-Западной и Западной Россіи“, октябрь, стр. 35—48.
186. Досвітки, думи и поеми П. Кулиша. Петербургъ, 16^о, въ друкарні П. А. Кулиша, стр. (4)+256.
187. Дівоче серце, идилія П. Кулиша, передруковано зъ „Вечерницѣ“ коштомъ руськихъ семинаристівъ, Львівъ, въ друкарні Михайла Ф. Поремби, 16^о, 31 стр.
188. *Забоцень Петро*. Гордовита пара, оповѣданья Петра Забоцня. — „Сільська бібліотека“, ч. 38, Спб, Тип. Департамента Удѣловъ, 16^о, 15 стр.
189. Листи съ хутора, Листъ V. Хто такий хуторянинъ. — Спб, 16^о, 13 стр. Сільська бібл. № 39 [без підпису].
190. *Казюка Панько*. Січові гости Чуприна и Чортоусъ, оповѣданья Панька Казюки. — Спб., 16^о, 27 стр. „С. Б.“ № 37.
191. Циганъ, уривокъ изъ казки П. Кулиша. „Сільська бібліотека“ ч. 36. Спб., Тип. Департамента Удѣловъ, 16^о, 7 стр. +1 (ненум.).
192. Украинскія незабудки, повѣсть П. А. Кулиша. — Петербургъ, 8^о, 82 стр. [Б.]
193. Поѣздка въ Южную Россію, А. Аванасьева-Чужбинскаго. Часть 1. Очерки Днѣпра. С.-Петербургъ, 1861. Въ 8^о, стр. 465. [Рецензія, без підпису, власне підпис е в оглаві на обгортці журнала]. — „Основа“, січень (январь), стр. 41—51 (библіографія).
194. Какъ у насъ гибнутъ горячіе люди. Воспоминаніе о Петрѣ Яковлевичѣ С.*** — „Экономистъ“ Спб, № 5—6, стр. 1—20 [В. М.]
195. МАКОЛЕЙ, полное собраніе сочиненій, т. VII. Исторія Англии отъ восшествія на престоль Іакова II, часть вторая, изданіе Николая Тиблена; Спб. 8^о.
- [Переклад Кулиша, на звороті чільного листа написано „Томъ этотъ переведенъ подъ редакціей г. Кулиша“, е підстави гадати, що й инші томи перекладав Кулиш].

1862—1863.

196. Паденіе шляхетскаго господства въ Украинѣ обѣихъ сторонъ Днѣпра въ XVII столѣтіи. — „Вѣстникъ Юго-Западной и Западной Россіи“, К. июль, ст. 30—49; августъ, стр. 49—74; сентябрь, стр. 136—157; октябрь, стр. 190—202; ноябрь, стр. 220—239; декабрь, стр. 261—277; январь, стр. 1—21.

1863.

197. До братів на Україну.— „Вечерниця“, у Львові, ч. 2, стр. 9—10.
198. *Вешняк Т.* До землячки.— „Вечерниця“ у Львові, ч. 5, стр. 33.
199. Кумейки, дума, 1637 (з „Досвітків“).— „Вечерниця“, у Львові, ч. 6, ст. 41—42.
200. Історія України од найдавніших часів початок з обширнішого дѣла.— „Вечерниця“, у Львові, ч. 7, стр. 51—54; ч. 8, 69—70; ч. 9, 76—78; ч. 10, 85—86.
201. Дума про Саву Кононенка (1637).— „Мета“, літературно-політичний вісник. Видавець і Редактор Ксенофонт Климкович. Львів, т. перший, № 1 за місяць вересень, стр. 9—13, [є „Передне слівце“].
202. Сонет („Ще любо дивляця на мене карі очі“).— „Мета“, Львів, т. перший, № 1, за місяць вересень, стр. 13.
203. Мартин Гак.— „Мета“, № 1, за місяць вересень, стр. 35—44.
204. Руїна.— „Мета“, № 2, за місяць жовтень, стр. 134—148, [„дальше буде“].
205. Кінець дунайської думи.— „Галичанин“, літературний збірник видаваний Яковом Теодоровичем Головацьким і Богданом Андрієвим Дѣдицьким, Львові, книга 1, випуск II, стр. 7—8.
206. Дівоче серце, Ідилія.— „Черниговський листок“, № 1, 7 мая, стр. 3—6; № 2, 14 мая, 13—15; № 3, 21 мая, 21—23; № 4, 28 мая, стр. 28—30.
207. Дума про Саву Кононенка, (1637) з переднім словом.— „Черниговський Листок“, № 3, 21 мая, стр. 20—21.
208. Битва під Кумейками, (1637) отривок із історії боротьби шляхти з козаками.— „Черниговський листок“, № 9, 2 юлія, стр. 66—72; № 10, 9 юлія, стр. 75—79.
209. Боротьба шляхти з козаками за владання Україною обидвох сторін Дніпра, Глава V (1637-й годъ).¹— „Бібліотека для читання“, Спб., сентябрь, стр. 1—32.

1864.

210. Порубежники, історический розказ.— „Дѣло и отдых“, читеніє для мальчиків и дѣвочек всѣх сословій отъ младшаго до старшаго возраста, издаваемое Е. Н. Ахматовой Санктпетербургъ. Кн. VIII, IX, X.
211. Брати, історичний романъ початку XVII віку.— „Мета“, т. другий, № 5, за місяць січень, стр. 21—45. [Див. № 184]

¹ [У примітці читаємо: „Первыя четыре главы заключающія въ себѣ приготовительныя свѣдѣнія къ предлажаемому історическому повѣствованію, напечатаны въ „Вѣстникъ Юго-Западной Россіи“ (дивись наш № 196).]

212. Руїна.— „Мета“, томъ другий, № 5, за місяць січень, стр. 50—67.
213. Польско-козацкая война 1638 года.— „Отечественныя Записки“, Спб., сентябрь, стр. 328—355; октябрь, стр. 513—543.
214. Порубежники—історический розказъ Спб.
215. Боротьба шляхти з козаками за владання Україною обидвох сторін Дніпра. VI (1637-й годъ и начало 1638-го)— „Бібліотека для читання“ Спб., июль, стр. 1—34.

1865.

216. Изъ „Записокъ о Южной Руси“.— „Золотая грамота“, иллюстрированное письмо для поученія и забавы, прилога до Страх (опуда). въ Вѣдни, н-ри 5—8.
- 216а. *Юсь Данило.* До Счастливого Саламона, прочитавши его „Коломийки и Шумки“. Допись зъ України.— „Мета“, № 6, дня 30-го цвітня, стор. 173—176.
- 216б. Объ отношеніи малороссійской словесности къ обще-русской. (Епилогъ къ „Черной Радѣ“).— „Золотая грамота“, № 10.
217. Почини лихоліття ляцького і перві козацькі бучи (Історичня вивідка).¹— „Нива“, науково-літературна часопись. Редактор і видавець Константинъ Горбаль, №№ 9—14 [без підпису].

1866.

218. Холмскій греко-уніатскій мѣсяцесловъ на 1866 годъ. Варшава, 8^о.² [без підпису].
219. „Duma o útěku tři bratři z Azowa“.— „Čwety“, č. 10. „O sestře a bratru“; „O smrti kozaka banduristy, ibid, č. 10. „O bouři na Černém moři“, „O kozackém Žiwobyti“, ibid, č. 10. „O pamořni wýrgawe“ „Serpiahu“ ibid, ст. 307—308. [Переклади з „Записокъ о Южной Руси“. Є. К.]. [Д.]

1867.

220. Майоръ, повість П. О. Куліша, переложено зъ великоруського.— „Правда“, письмо наукове и литературне. Видаватель и редакторъ Лонгинъ Лукашевич, Л. рочникъ перший, ч. 3, 18—21 стор.; ч. 4, 25—29; ч. 5, 33—37; ч. 6, 41—46; ч. 7, 49—52; ч. 8, 57—60; ч. 9, 65—67; ч. 10, 73—76; ч. 11, 81—84; ч. 12, 89—92; ч. 13, 97—101; ч. 14, 105—108; ч. 15, 114—116; ч. 16, 121—126; ч. 17, 129—133; ч. 18, 137—141; ч. 19, 145—148; ч. 20, 153—156.
221. Отвертый листъ Панталеймона Куліша [з передмовою Емилиана Партицького.]— „Правда“, ч. 9, стор. 72.

¹ [Відомості про цю статтю подають Ю. Романчук „Твори“, том VI, стр. 163, проф. Д. Дорошенко. „Огляд української історіографії“, Прага, 1922, стр. 109].

² [Див. „Кіевская Старина“, 1898, январь, стор. 134; 1897, май, стр. 350]

222. Громадський судъ надъ Страхопудомъ.—„Правда“, ч. 18, стор. 14, 3—144.—[без підпису. Що це твір Куліша свідчить покажчик у „Літературному збірникові в доповнення XIII рочника часописи „Правда“. Львів, 1880, 195 стор.]

223. Спірть П. Куліша зъ московськими газетами „Москва“ и „Московскія Вѣдомости“.— [Листи Куліша до редактора „С.-Петербурзькихъ Вѣдомостей“; до листів додано передмову од редакції, та перекладено передмову „С.-Петербурзькихъ Вѣдомостей“ — до листів Куліша.] — „Правда“, ч. 21, 167—168 стор., ч. 22, 175—176; ч. 23, 183—184.

224. Отреченіє Куліша отъ своей правописі (письмо Куліша до Якова Головацького).— „Слово“, издатель и отвѣчальный редакторъ Богданъ А. Дѣдицкій, Львовъ, рочникъ VII, № 44. [Б. Ог.]

Рец. 1) „Галичанинъ“, науково белетристическая прилога „Слова“ 1867. №№ 8 і 11.

225. Письма П. А. Куліша, заявляющіи его отреченіє отъ Кулишивки.— „Боянь“, письмо для белетристики и науки, издае и отвѣчае за редакцію Стефанъ Гучковскій, Львовъ, 8 червня н-рѣ 10.

Рец. 1) *Стебельскій Владимиръ* „Письмо до Куліша“,—„Боянь“, 1867, № 13.

2) Кулишъ и газета „Москва“,—„Боянь“, 1867, № 22.

226. Письмо Каткову и Аксакову.—„С. Петербургскія Вѣдомости“, №№ 250—251. [Б.]

Рец. 1) По поводу письма П. Куліша въ „С.-Петербурзькихъ Вѣдомостяхъ“.—„Московскія Вѣдомости“. 1867, № 204. [В. М.]

227. Отвѣтъ „Бояну“—Стебельскому на письмо до Куліша. Львів [додаток до „Правди“; що така брошура вийшла, свідчить примітка в № 13 „Страхопуда“ (1867 р.): „Эта статья написана мною по поводу появившейся на дняхъ Кулишевской брошурки. „Отвѣтъ „Бояну“—Стебельскому на письмо до Куліша. Въ ней я старался окончательно разяснить такъ называемый „малорусскій вопросъ“, парализующій все еще наши силы, и полагаю, что онъ наконецъ исчезнетъ, если мыслящій и добросовѣстный читатель прочтетъ настоящее изложение съ надлежащимъ вниманіємъ. Прошу по возможности распространить этотъ номеръ „Страхопуда“ между читающею публикою. *Ред.*]

Про це-ж маємо оповістку в ч. 14 „Правди“: „До нинішнього числа „Правди“ придаємо надзвичайнимъ додаткомъ брошурку... Дістати буде можна сю брошурку тежъ въ книгарні Ставропигійській ціною по 25 кр.“ Після цього жадних сумнівів бути не може, що брошура вийшла.]

Рец. 1) „Страхопудъ и г. Кулишъ предъ судомъ Логики“. (Страхопудъ и г. Кулишъ, являются передъ г. Логикою)—„Страхопудъ“. Вѣна, 15/27 августа, 1867, № 13, стр. 65—68 [без підпису].

2) „Къ наслажденію г. Куліша“,—„Страхопудъ“, 1/13 сентября 1867, № 14 і 15 стор. 76. [Тут-же згадано про статтю в № 46 „Руси“ про Куліша, якої ми не бачили.]

1868.

228. Потомки украинского гайдамацтва, оповіданне П. А. Куліша.—„Правда“, Львівъ, ч. 1, 1—4; ч. 2, 13—14; ч. 3, 25—27; ч. 4, 37—41.

229. Первый периодъ козацтва одъ ёго початку до ворогування зъ ляхами.—„Правда“, Львівъ, ч. 1, 4—6; ч. 2, 14—15; ч. 3, 27—28; ч. 4, 41—42; ч. 5, 52—53; ч. 6, 64—65; ч. 7, 75—76; ч. 8, 91—92; ч. 9, 101—102; ч. 10 і 11, 116—119; ч. 12 і 13, 141—146; ч. 14, 163—166; ч. 15, 171—173; ч. 16, 184—187; ч. 17, 196—198; ч. 25, 291—294; ч. 26, 303—307; ч. 27, 316—317; ч. 28, 329—331; ч. 29, 341—344; ч. 30, 353—355; ч. 31, 365—367; ч. 32, 379—380; ч. 33, 389—391; ч. 34, 400—402; ч. 35, 412—414 [без підпису].

230. *Федоренко Денисъ*, Топіръ-Гора,—волинська дума, переспівъ Дениса Федоренка [із „Словомъ одъ Редакції“]. — „Правда“, Львівъ, ч. 26, ст. 307—311; ч. 27, 317—322.

231. Товкачъ, оповіданне Ауербаха [переклад Куліша, що це переклад Куліша свідчить покажчик у „Літературному збірникові“ в доповнення XIII рочника часописи „Правда“, Л. 1880, 195 стор. Є. К.] — „Правда“, ч. 29, 337—341; ч. 30, стор. 349—353,

232. Чумацьки дѣти (з Мицькевича Powróć tatu); Русалка, (Мицькевичова балляда).—„Русская Читанка“, для высшей гимназии. Составлена А. Торонськимъ, пересмотрѣна и исправлена ц. к. комис. для сочиненія рускихъ школьныхъ книжокъ. Л., томъ III, часть первая, 8°, стор. 382—384, 384—386.

233. Чорна Рада, историчный романъ (отрывокъ).—„Русская Читанка“... [Там-же], стор. 387—419.

234. Orysiya—„Fliegende Blätter“ №№ 1218—1219.

235. Гуня и Острияница.—„Правда“, ч. 18, 141—142 стор.; ч. 19, 148—149; ч. 20, 156—158; ч. 21, 165—167; ч. 22, 172—174 [без підпису].

236. Передсмертня пісня Мусієва (Закон поновлений, голова ХХХІІ).—„Правда“, ч. 42, стр. 498—501 [без підпису].

237. Давидові псалми (псалма XIII).—„Правда“, ч. 45, стр. 533 [без підпису].

238. Давидові псалми (Псалма I).—„Правда“, ч. 39, стр. 461 [без підпису].

239. Мусієва пісня надъ червонимъ моремъ (Втеки, голова XV).—„Правда“, ч. 42, стр. 498 [без підпису].

240. Н. Н. Приятель до Остапа; до Остапового писаря.—„Правда“, ч. 36, стр. 429—430. [Листи Куліша до Остапа Вересая]¹.

1869.

241. Нарисъ истории словесности русько-украинськой.—„Правда“, ч. 1, стор. 3—6; ч. 2 и 3, стор. 10—12 [без підпису].

242. Псалма XV.—„Правда“, ч. 1, стор. 6 [без підпису].

¹ [Див. покажчик „Правди“ в додатку до XVIII річника. Є. К.]

243. *Прач Опанас*. Герценів Дзвін. — „Правда“, ч. 2 і 3, стор. 22—24.

244. *Ратай Павло*. Псалма XVI. — „Правда“, ч. 5, стр. 38.

245. *Ратай Павло*. Иов, переспів Павла Ратая. — „Правда“, ч. 6, стр. 41—45; ч. 7, 53—57; ч. 8, 65—70; ч. 9, 77—80; ч. 10, 85—91; ч. 11, —? [не бачив цього числа].

246. Виховання дітей. — „Правда“, ч. 11.

247. *Прач Опанас*. Виховання дітей за підмогою школи. — „Правда“, № 23, стр. 198—199.

248. *Ратай Павел*. Иов, переспів Павла Ратая. — Печатано в-ві Львові коштомъ и заходомъ „Правди“, стр. XV+96, 16^о.

249. Святе Письмо, або вся Библия старого и нового Завіту, русько-українською мовою переложена. (Перша частина Біблії, п'ять книг Мусієвих). — Л. коштомъ и заходомъ редакції „Правди“, стр. 172, 4^о.

250. *Иродчукъ*. Сѣра Кобыла. — „Народный календарь“ на рѣкъ звичайный 1870, (коштомъ и заходомъ товариства „Просвѣта“), у Львовѣ, зъ друкарнѣ М. Ф. Порембы, стор. 61—64.

251. *Ратай Павло*. Псалми I, V. — „Зоря“, читаночка для сельськихъ людей, книжка перша, у Львовѣ, коштомъ и заходомъ товариства „Просвѣта“, стор. 9—12.

1870.

252. *Ратай Павло*. Псалма CXXXIX. — „Правда“, ч. 2, стор. 82—84.

253. *М**. Микола. С повістей П. Куліша, споминки молодихъ літ Миколи М*. Теклюся (з московського переложив Б.). — „Правда“, ч. 1. ст. 24—45; ч. 2, 73—82; ч. 3, 130—140; ч. 4, 173—181; ч. 5, 209—222; ч. 6, 241—253.

254. Погляд на усню словесність українську (виймок з читанки Ол. Барвінського). — „Правда“, ч. 2, 68—73 [без підпису].

255. Поглядъ на устну словесність. — „Руска читанка“, для высшої гимназії, уложивъ Александер Барвинській, часть перша—Устна словесність, у Львовѣ, стр. 1—4.

256. Легенды и переказы: „Про померші души“; „Про заporожців, їх звичаї й обичаї“; „Очаківська біда“. — [Там само] стр. 32—38, 39—43, 43—46.

257. Очаківська бѣда. — „Зоря“, читаночка для сельськихъ людей. Уложивъ членъ „Просвѣты“ Омелянъ Партыцькій. Кн. третя, у Львовѣ. Коштомъ и заходомъ товариства „Просвѣта“, стр. 51—57. [Церк.-слов'янськимъ шрифтом].

258. Про померші души, (оповѣдане бабусѣ). — „Зоря“, книжка четверта, у Львовѣ, стр. 46—57. [Церк.-слов. шрифтом].

1871.

259. *Ратай Павло*. Псалтирь, або книга хвали Божої, переспів український Павла Ратая. — Накладомъ автора. Львів з друкарні К. Будвайсера, стр. 4 (ненум.)+329+1, 16^о.

260. Євангелія по св. Матѣєєві, Маркові, Луці і Іоанові. — Коштомъ громадським, у Відні.

261. Чумацькі дѣти (за Мицкевичемъ); Весна на хуторѣ. — „Руска читанка“, для низшихъ класъ середнихъ шкѣлъ. Часть 1, накладомъ товариства „Просвѣта“. Вѣ Львовѣ, стр. 391—392; 439—440.

262. *Ратай Павло*. Псалми Давидові (I, V, XV, XXIV, та XCIII). — [Там-же], стр. 452—455.

263. *Иродчукъ*. Сѣра Кобыла. — „Руска читанка“, стр. 17—19.

264. *Казюка Панько*. Пѣвъ-Пѣвника (гишпанська дѣтска казочка). — [Там-же], стр. 89—94.

265. З „Записок о Южной Руси“: „Казка о убитой сестрѣ и о калиновѣй дудцѣ“; „Казки зъ устъ народа на Украинѣ: 1) перемѣна въ вовкулаку; 2) Свиридова могила: „Бабуся съ того свѣту“ (казка народна про померші души). [Там само], стр. 97—99, 120—124.

266. З „Записок о Южной Руси“. „Способы узнавать вѣдьмъ“; „Як вѣдьмы кличуть до себе людей“; „Якъ знахоръ управляє бурею“; „О томъ, якъ мати видѣла мертвого сына“; „Очаківська бѣда“; „Нема лучше, якъ жити мѣжь мурашками“; „Ключѣ одъ вирея“; „Зъ вѣдки беруться пѣсни“; „Чортовый млынъ“; „Свиридова могила“; „Урочица въ Звенигородцѣ“; „Переказы про Татаръ“; „Про сына Хмельницкого“; „Кирило Кожемяка“; „Думка о козацѣ Голотѣ“; „Дума о бурѣ на Чорномъ мори“: „Кирикъ“ (балада). „Оповѣдане про дѣда Кулявого“. — „Руска читанка“ для низшихъ класъ середнихъ шкѣлъ, уложивъ Омелянъ Партыцькій, накладомъ товариства „Просвѣта“, часть II, у Львовѣ, стр. 179—180; 180; 180—181; 181; 56—59; 182; 182; 183; 183—184; 184; 184—186; 186; 187; 191—193; 114—116; 118—120; 122—123; 60—63.

267. Нѣчлѣгъ въ селѣ Гакѣвници, Майоровщина, Хмарище, Товкачъ, Турова круча, Чорна рада заporозка, Опрошений сынъ. — [Там само]. Стр. 3—7; 19—27; 72—81; 90—96; 96—97; 108—114; 127—132.

268. Бабуся, Дума про Саву Кононенка, Молодѣсть, Забуга могила, Чужа мати, Нежата нива. — [Там само], стр. 18—19; 31—32; 69; 79—80; 82; 103—104.

269. Заспівъ, Народня слава, Самъ собі, Люлі-люлі Lago maggiore, До Данта, прочитавши єго поему „Пекло“, Русалка. (Мицкевичова балада), Моя родина. — „Руска читанка“, для высшої гимназії. Уложивъ Александеръ Барвинській. Часть третя, у Львовѣ. Накладомъ ц. к. правительственного фонда, стр. 170—176.

270. Чорна Рада (отривокъ). — [Там само], стр. 185—218.

271. Оріся, идиллія. — [Там само], стр. 176—185.

272. Історія України, одъ найдавнішихъ часівъ. — [Там само] стр. 245—259.

273. Листъ Ш съ хутора — чого стоить Шевченко яко поетъ народній. — [Там само] стр. 237—244.

274. Григорій Квітка и его повісті. — [Там само] стр. 218—237.

275. Святе Письмо, перва книга Мойсеева, голова ХІІ. — [Там само], стр. 525—527.

276. Землячкѣ [Переклад на російську мову]. — „Поэзія славянъ“, сборникъ лучшихъ поэтическихъ произведений славянскихъ народовъ въ переводахъ русскихъ писателей, изданный подъ редакціей Ник. Вас. Гербеля. Спб., стр. 195.

[До вірша додано коротенький життєпис Куліша, стр. 194—195].

1872.

277. Значінне руських земель у давній Польщі. — „Основа“, виходить двѣчі на тыждень, у Львовѣ, №№ 43—45.

278. Труды этнографическо-статистической экспедиции, въ Западно-русский край, снаряженной Императорскимъ Русскимъ географическимъ обществомъ, Юго-Западный Отдѣлъ. Матеріалы и изслѣдованія собранныя д. чл. П. П. Чубинскимъ, томъ I, выпускъ первый, Спб., стор. 224; томъ третій, 486 стр. [Фольклорні записи Куліша з його рукописного збірника, сторінок записів не позначаємо, бо це забрало б дуже багато місця].

279. „Шевченко, его жизнь и сочиненія“, сборникъ матеріаловъ для полной біографіи Т. Г. Шевченка, составилъ Ф. М. Пискуновъ. Изданіе Кіевскаго книгопродавца Ф. А. Югансона, въ Кіевѣ, стр. 162—165. [Кулішеве слово над гробом Шевченка].

1874.

280. Історія возсоединенія Руси, т. первый, отъ начала колонизации опустошенной татарскимъ погромомъ Кіево-Галицкой Руси до начала столѣтней козацко-шляхетской войны. Приложение къ первому тому Історіи возсоединенія Руси, украинскія народныя думы подъ тѣми заглавіями, какія дали имъ народныя пѣвцы-кобзари. — Изданіе товарищества „Общественная Польза“, Спб., 8^о, стр. 8 (ненум.)+IV+IV+363.

Рец. 1) „Правда“, 1874, ч. 20 і 21, стр. 869—871.

2) „Вѣстникъ Европы“, журналъ історіи, политики и литературы, Спб., 1875, „библіографическій листокъ“ — [стор. нумеровані].

3) Иконниковъ В. Обзоръ литературы русской истории за 1874 годъ. — „Университетскія извѣстія“, 1875 № 8, августъ, Кіевъ, въ университетской типографіи, стр. 234—235.

4) „Русский міръ“, 1875, № 107.

5) *Rambaud Alfred* — *L'Ukraine et ses chansons historiques* (VI. Koulich Istorija vozsoédinenia Roussi. Saint Peterburg. 1874). — *Revue des deux mondes* XLV année, troisième période, tome neuvième, juin 1875. Paris. Bureau de la *Revue des deux mondes*, стор. 801—835.

281. Історія возсоединенія Руси, т. второй. Отъ начала столѣтней козацко-шляхетской войны, до возстановленія въ Кіевѣ православной іерархіи въ 1620 году. Приложенія ко второму тому „Історіи Возсоединенія Руси“. — Спб., 8^о, стр. 4+VIII+IV+456.

Рец. 1) „Русская Старина“ 1875, т. XII, кн. 2. [Стор. не зазначено „Бібліографическій листокъ новыхъ русскихъ книгъ“].

282. М. Микола. Споминки молодыхъ літ Миколи М. Яков Яковлевич (повість П. Куліша з російского перевів В. Барвіньский). — „Правда“, ч. 8, стр. 330—337; ч. 9, 373—380; ч. 10, 417—425; ч. 12, 495—500, ч. 13, 534—544.

283. Польская колонизация Юго-западной Руси. — „Вѣстникъ Европы“, Спб., мартъ, стр. 5—35, апрѣль, 483—552.

284. Козацкій судъ (дѣялося еще передъ двѣстѣ роками). — „Мотыль“, читанка для руского народа, уложена русинами перемыскими у Львовѣ, письмо для науки и забавы коштомъ и заходомъ тов. „Просвѣта“, зъ друкарнѣ товариства „Имени Шевченка“, стр. 10—19. [Церк.-слов. шрифтом].

285. Труды, этнографическо-статистической экспедиции... [і т. д. див. № 274], т. пятый, 1209 стр. [Фольклорні записи Куліша з його рукописного збірника].

1876.

286. Дівоче серце, идилія П. Куліша. — К., изданіе книжнаго магазина В. П. Наголкіна, типографія М. П. Фрица, 35 стр.+1 (ненум.), 16^о.

287. Малёвана гайдамащина, словесний забуток незнамого автора, подав письменній громаді П. Куліш. — „Правда“, у Л. ч. 9, 349—358; ч. 10, 384—394; ч. 11, 420—427; ч. 12, 460—471.

288. Мятель въ степяхъ, польская повѣсть. — „Газета критико-литературная, художественная и ремесленная А. Гатцука“, № 15, 19 апрѣля, стр. 246—251; № 16, 24 апрѣля, 262—268; № 17, 1 мая, 278—282; № 18, 8 мая, 294—299; № 19, 15 мая, 309—314; № 20, 22 мая, 326—332; № 21, 29 мая, 341—345; № 22, 5 іюня, 358—362; № 23, 12 іюня, 375—379; № 24, 19 іюня, 390—392.

289. Солониця (1596 року); Люлі-люлі; Кумейки (1657 року); — „Чайка“, альбом українських (або юго-руських) пісень, дум, казок, басен, віршей і то-що. Видання юго-руського лексикографа Ф. Піскунова і Ф. Лопатто, Кіевъ, стр. 3—4; 11; 17—18.

290. *Ратай П.* Псалъм („Господи, хто буде жити“); Псалъм, („Почуй глаголи мої, Боже“). — [Там само], стр. 8; 24.

291. *Иродчукъ*. Сіра Кобила. — [Там само], стр. 28—29.
292. Бабуся стого світу (оповідання про померші души). — [Там само], стр. 38—40.
293. Завірюха на степах, повість польська, оповідана по руськи. (Переложив з великоруського О. С. Б[арвінський]. — „Правда“, ч. 12, 446—453; ч. 13 и 14, 486—495. [Перероблене оповідання Михайла Грабовського].
294. Малорусскіє казаки между Россіей и Польшей въ 1659 году по взгляду на нихъ Серба Юрія Крижанича. — „Чтенія въ Императорскомъ Московскомъ Обществѣ исторіи и древностей російскихъ“, Москва, книга 3, стр. 109—114. [Кулишева передмова].
295. Галицкая часть русскаго міра въ началѣ козацко-шляхетской усобицы. — „Газета Гатцука“, № 5, 7 февраля, стр. 90—92; № 6, 15 февраля, 108—109; № 7, 21 февраля, 124—126; № 8, 28 февраля, 139—142; № 9, 6 марта, 156—158.
296. П. К. Герою. — [Там само], № 49, 27 ноября, стр. 784.
297. П. К. Приговоръ. — [Там само], № 49, 784.
298. Царевичъ Александръ Ахія, историческое повѣствованіе. — [Там само], № 48, 20 ноября, 770—776; № 49 27 ноября, 794—795; № 52, 18 декабря, 859—864 [„продолженіе слѣдуетъ“].
299. П. К. Наканунъ 17 октября. — [Там само], № 44, 23 октября, стр. 704.
300. П. К. Приглашеніе; Война; Къ народнымъ пѣвцамъ. — [Там само], № 47, 13 ноября, стр. 745; 753; 756.
301. П. К. Воззваніе; Вызовъ. — [Там само], № 46, 6 ноября, стр. 723.
302. П. К. * * * — [Там само], № 49, 27 ноября, стр. 793.
303. П. К. Западникамъ. — [Там само], № 52, 18 декабря, стр. 859.
304. Досвітки, думи и поеми П. Кулиша. Изданіе 2-ое дополненное, кievскаго книгопродавца Ф. А. Югансона, типографія К. Н. Милевскаго на Крещатикѣ, д. Биска, въ Кіевѣ, 256 стр. 16°. [Є „заздалегідне словце до другого тому“ 3—4 стр.]

1877.

305. Хуторянка, або співана хвала молоді перед весільними гостями, антична народня дивовижа, зложив яко либретто П. А. Кулиш. — „Руська хата“, буковинський альманах на рік 1877, видав Данило Млака, коштом громадським, Львів и Чернівці, стр. 25—46.
306. Галицька Русь в починах козацько-шляхецької усобиці. — [Там само], стр. 179—203.
307. Где-що про виховане дѣтей. — „Газета Школьна“, письмо педагогічно-літературне під редакцією Омеляна Партыцкого, рончикъ третій, во Львовѣ, №№ 14—16. [Б.]

308. Труды этнографическо-статистической экспедиции [див. № 278]. Томъ IV, Спб., стр. 713. [Фольклорні записи Кулиша з його рукописного збірника].
309. Турецкая неволя. — „Русская Старина“, ежемѣсячное историческое изданіе, Санктпетербургъ, т. XVIII, мартъ, стр. 385—401.
310. Казаки по отношенію къ государству и обществу. — „Русскій Архивъ“, издаваемый Петромъ Баргеновымъ № 3, 352—368; № 6, 113—135.
- Рец. 1) *Костомаровъ Н.* О козакахъ (по поводу статьи П. А. Кулиша напечатанной въ 3-й и 7-й тетрадахъ „Русскаго Архива“, изд. 1877 г.) — „Русская Старина“, 1878, т. XXI, мартъ, стр. 385—402.
- 2) „Собраніе сочиненій“ Н. И. Костомарова. Историческія монографіи и изслѣдованія, книга пятая, томъ четырнадцатый. Спб., 1905, стр. 616—631 [передрук].
311. Исторія возсоединенія Руси, т. третій. Религіозное, соціальное и національное движеніе въ эпоху Юва Борецкаго. Изданіе товарищества „Общественная польза“, Москва, стр. 6 (ненум.) + IV + 374, 8°.
312. Матеріалы для исторіи возсоединенія Руси, т. первый, 1578—1630. Изданіе товарищества „Общественная Польза“, Москва, XVIII + 322 + 1 (ненум.), 8°.

1878.

313. Олекса Товкачъ, оповѣдане зъ житя жовнѣрського [переклад з Ауербаха] Пѣсля Пант. Кулѣша. — „Зоря“, читанка для селянъ и мѣщанъ, уложивъ Ом. Партыцкій, членъ товариства „Просвѣта“, коштомъ и заходомъ товариства „Просвѣта“, у Львовѣ, зъ друкарнѣ Товариства имени Шевченка, книжочка ч. 49, стор. 15—23.

1879.

314. Чумацькї дѣти (за Мицкевичемъ). — „Руска читанка“, для низшихъ клясъ середнихъ шкѣлъ, уложивъ Юліанъ Романчукъ, у Львовѣ, стор. 216.
315. *Ратай П.* Псалми I, V, XV, XXIV, XCIII. — [Там само], стор. 247, 277. [II-го тому]
316. *Иродчукъ*, Сѣра кобыла. — [Там само], стор. 8.
317. Покута гайдамаки. — [Там само], стор. 47.
318. Казка о убитѣй сестрѣ й калиновѣй дудцѣ; Свиридова могила; Вовкулака; Бабуся съ того свѣту. — [Там само], стор. 45; 47; 71 и 77. [Останні два оповідання в другому томі].
319. Хуторская философія и удаленная отъ свѣта поэзія. — Санктпетербургъ. Типографія Товарищества „Общественная Польза“, Большая Подъяческая, домъ № 39. 8°.
- [Книжку, скоро вона з'явилася в продажю, сконфісовано, зміст її такий: I. Почему русская пресса мало содѣйствуетъ размноженію въ

обществѣ умныхъ и добродѣтельныхъ людей. II. Просвѣтителный элементъ въ глухомъ захолустѣ. III. Иродова Морока. Святочное представленіе на малорусскомъ языкѣ. IV. Замѣна университетскихъ лекцій народоизученіемъ. V. Поэтический протестъ одного древняго народа противъ другаго. VI. Возможность поднять изъ упадка нравственныхъ способности общества. VII. Бесѣда Старого Розума зъ Недомысломъ, святочное философствованіе на малорусскомъ языкѣ. VIII. Хуторянка, святочная оперетта на малорусскомъ языкѣ; Один примірник цієї книжки зберігсь в Публічній Бібліотеці в Ленінграді].

1880.

320. *Куліш і Пулюй*. Святе Письмо Нового Завіту мовою русько-українською, переклали вкупі П. А. Куліш и д-р. И. Пулюй, Відень, 1871, печатано у-ві Львові, стор. 461+1, 8°.

Рец. 1) „Правда“, Л. 1880, стр. 237.

2) Archiv für Slavische Philologie unter Mitwirkung von A. Leskien und W. Nehring herausgeben, von V. Jagić. Fünfter Band. Berlin. Weidmanesche Buchhandlung 1881, стор. 476.

3) В. — „Вѣстникъ Европы“, журналъ исторіи, политики и литературы, Спб., 1881, книга 2-ая, стр. 895—898.

321. П. К. Русалка, Мицкевичова баляда. — „Зоря“, письмо литературно-наукове для рускихъ родинъ, підъ редакцію Ом. Партыцкого, во Львовѣ, число 17.

1881.

322. Lago maggiore; До Данта; До Марусі Т.; *Вешняк Т.* До землячки; На чужині. — „Антологія Руська“, збірник найзнаменитших творів руських поетів, видане товариства академічного „Дружний лихвар“, у Львові, стор. 15—16; 73, 146—147; 80—81.

323. Поетъ Шевченко въ полномъ разцвѣтѣ (изъ воспоминаній П. Кулиша). — „Трудъ“ К. пятница 2-го марта, № 6, стр. 2.

324. Изъ повѣсти о Борисѣ Годуновѣ и Димитріи Самозванцѣ; Изъ „Исторіи возсоединенія Руси“. — „Историческая хрестоматія“ по русской исторіи Я. Г. Гуревича и Б. А. Павловича, часть вторая, П., стр. 135—141; 192—197; 330—337 [Б.]

325. Н. В. Гоголь. — „Гимназія высшихъ наукъ и лицей князя Безбородько“, издание второе исправленное и дополненное, стр. 360—379.

1882.

326. Крашанка русинам и полякам на Великдень 1882 року. Накладомъ автора, у-ві Львові, з друкарні товариства імени Шевченка, 31 стр. 8°.

327. Крашанка русинам и полякам на Великдень 1882 року. Видана типом другим з додатком послісловья. У-ві Львові, накладомъ автора, 40 стор. 8°.

Рец. 1) *Костомаровъ Н.* Крашанка г. Кулиша, письмо въ редакцію. — „Вѣстникъ Европы“, 1882, августъ 729—748.

2) „Дѣло“, Л., 1885, № 25—28. [П.; К.]

3) „Трудъ“, 1882, № 46—48. [К.]

4) Львовскі виданія Пант. А. Куліша. — „Зоря“, Л. 1882, № 17, стор. 266—268.

5) Новая брошюра Куліша. — „Одесскій Вѣстникъ“, 1882, № 88. [К.]

6) Jakimenko Bogus. Kraszanka za kraszanku Panteleimonu Kuliszu, poslanie. Lwów 1882. [К.]

7) Дѣятельность П. Кулиша. — „Гражданинъ“, 1883.

8) „Московскія Вѣдомости“, № 216.

9) Див. № 328, 4.

328. Хуторна поезія. — У-ві Львові, накладомъ автора, з друкарні Товариства імени Шевченка 137+(1) стор., ц. 1 гульд. 12°.

[Зміст: Историчне оповіданне, 7—42 ст., поезії, стор. 43—112; Зазивний лист до української інтелігенції, стр. 113—137].

Рец. 1) *Франко Ів.* Хуторна поезія П. А. Куліша. — „Свѣт“, ілюстрована літературно-політично-наукова часопись, Львів, 1882, число 15 [3-е за 1882 р.] стр. 267—273.

2) „Вѣстникъ Европы“, 1882, книга 10, октябрь, стр. 876—879.

3) Львовскі виданія Пант. А. Куліша. — „Зоря“, 1882, число 8, стор. 120—123; ч. 9, 185—186; ч. 11, стор. 169—170.

4) Н. П. „Кіевская Старина“, 1882, іюнь, стр. 509—519.

329. Шекспірові твори, з мови британської, мовою українською поперекладав П. А. Куліш, том первий, „Отелло“, „Троїл та Крессіда“, „Комедія помилок“. Накладомъ перекладчика. У-ві Львові, з друкарні Товариства імени Шевченка, 418 стор. 12°.

Рец. 1) Львовскі виданія Пант. А. Куліша. — „Зоря“, во Львові, число 21, стор. 327—330.

2) Ilgowski Jan, Nowosci literackie — „Kraj“ 1885, № 44, стор. 30. [К.]

3) *Комаров М.* Перегляд українських книжок. — „Зоря“, 1886, № 5. [К.]

4) Новыя книги. — „Сѣверный Вѣстникъ“, 1886, кн. 1.

330. Vergewaltigung der Basilianer in Galizien durch Iesuiten. Wien. Im Selbstverlage des Verfassers, Druck von Ad della Torre A. Dorfmeister 20 стор.

Рец. 1) „Вѣстникъ Европы“, 1882, августъ, стр. 748—750.

331. Славянська Ода. — „Свѣт“, Львів, число 14, стор. 249—250.

332. Оріся, идиллія. — Коштомъ В. Наголкіна, К. стор. 16, 16'. [Д.; Б.]

Рец. 1) „Кіевская Старина“, 1883, т. VI, іюнь, стр. 362—363.

333. Бабуся з того світу, оповідання про помершы душы. (Записавъ П. А. Кулішъ підъ Кієвомъ). — Коштомъ В. Наголкіна, Кієвъ, тип. Г. Т. Корчакъ-Новицкаго, 16 стор. 16°. [На книжці позначено 1883 рік; але вийшла вона 1882, про що довідуємось з дальшої рецензії. *Без підпису*].

Рец. 1) „Кіевская Старина“, 1883, т. VI, іюнь, 356—358.

334. *Казюка П.* Півпівника, гишпанська казочка. Коштомъ В. Наголкіна, К., стор. 16, 16°. [Д.; Б.]

335. Цыганъ уривокъ зъ казки. — Коштомъ В. Наголкіна, К., стр. 14, 16°.

336. Orysia, idylla P. Kulisza. Przelozyl Fr. Mroczko — „Przegląd Literaturno Artystyczny“ 1882, № 15. [Д.; Б.]

337. *Чалый М.* Жизнь и произведения Т. Г. Шевченка К., стр. 179—180. [Лист Куліша до Шевченка].

338. *Orygia idylla P. Kulisza, przelozył I. Romanczuk*—„Kraj“ [Д.]

1883.

339. Магомет и Хади́за, поема.— Печатане в ві Львові, в друкарні Кароля Будвейсера, накладом автора, 46 стор. 8°.

340. *Ратай П.* Поетъ; До Кобзи та до Музи; На чужій чужині.— „Рада“, український альманахъ [sic!] на 1883 рокъ, частина перша, видання М. Старицького, К., стр. 351—355.

341. *Orygia*.— „Oesterreichische Rundschau“ Wien грудень [переклад проф. Петра Левицького]. [Д.; Б.]

342. *Иродчукъ.* Сіра Кобыла, оповідання.— Коштомъ В. Наголкина, Київъ, стр. 16. 16°.

343. *Казюка Панько.* Дві казки, I. „Півпівныка“, гышпанська дитська казочка, по-нашому розказавъ Панько Казюка. II. „Цыганъ“, уривокъ ізъ казки П. Куліша. Изданіе книжной торговли В. П. Наголкина, Київъ, типографія Г. Т. Корчакъ-Новицкаго, 16 стр. 16°.

[Можливо це ці самі книжки, що позначено в Дорошенка й Балики під 1882 роком, дивись мої №№ 334; 335].

1) „Кіевская Старина“, 1883, томъ VI, іюнь, стр. 356—358.

344. Орыся, ідиллія П. А. Куліша. Изданіе книжной торговли В. П. Наголкина, типографія Г. Т. Корчакъ-Новицкаго, стр. 16, 16°.

1884—1885.

345. Байда, князь Вишневецькій, драма (1553—1564). Спб., типографія товарищества „Общественная Польза“, 158 стр. +1 (ненум.), 8°. [На титульній сторінці стоїть рік 1885, але цензурний дозвіл „14 февраля 1884 г.“].

Рец. 1) „Дѣло“, Л. 1885, № 101 (наука и литература). [Д.; К.]

2) *Иговски Јан.*—Nowosci literackie „Kraj“, 1885, № 44, st. 30.

3) *Степовичъ А.*—„Кіевская Старина“, 1885, сентябрь, стр. 151—158.

4) *Комаръ М.*—Короткий переглядъ українських книжокъ—„Зоря“, Л. число 5, стр. 81—83.

5) „Сѣверный Вѣстникъ“ Спб., 1886, январь, № 1, стр. 219—223 (новыя книги).

6) „Зоря“ Л. 1885, число 13, стр. 157 (литературна хроника).

7) *Грушевський Мих.*—Байда Вишневецькій в поезіі і історіі.—„Записки Українського Наукового Товариства“ К., книга III, 1909, стр. 115—120; 139.

345а. Предшественники „козацкаго батька“.—„Южный Край“ [газета] Харьковъ №№ 1399; 1400. [Газету не вдалося розшукати; вирізка збереглась в Гринченковій бібліотеці при Комісії для складання Словника живої української мови У.А.Н.].

1885.

346. Автобіографія Т. Гр. Шевченка, писанная для „Народнаго чтенія“—„Кіевская Старина“ т. XIII, XI, стр. 431. [Передмова й примітки Куліша].

347. Прокидь відъ сну; До кобзи та музи; Добродіямъ ляхамъ; Зъ підгір'я; Кобзарській Заповіть.—„Альманахъ буковинскій“ общества русскихъ академиківъ „Союзъ“ въ Чернівцяхъ, Чернівць, стор. 37—40. [Р.]

348. Про зелені садки, про пахучі квітки.—„Народний пісенникъ“ В. Александрова, Харків. [Б.]

349. Воспоминанія о Николаѣ Ивановичѣ Костомаровѣ.—„Новъ“ общедоступный иллюстрированный двухнедѣльный вѣстникъ современной жизни, литературы, науки, искусства и прикладныхъ знаній, Москва, томъ IV, № 13, Спб. М. 1 Мая стр. 61—75. [З автографомъ Куліша].

350. Брошенный изъ-за угла камень.—„Кіевская Старина“, т. XIII, сентябрь, стр. 184. (Извѣстія и замѣтки).

351. *Orygia idylla P. Kulisza*—„Gaseta Narodowa“ Lwów, № 164. [Переклад Ярослава Романчука].

352. Земляцький романсъ. [у „Дзвоні“ цей вірш зветься „Яке нам діло до того“].—[газета] „Днѣпръ“, Екатеринославъ, № 360, 15 января.

353. Заворожена крыныця. [Там само] № 361, 18 января.

354. Степная элегія.—[Там само], № 362, 20 января.

355. Трое схотинокъ.—[Там само], № 367, 1 февраля.

356. Гадання-вищування.—[Там само], № 365, 27 января.

357. Пасика. (Присвячено Ганні Барвінок)—[Там само], № 366, 30 января.

358. Лилия.—[Там само], № 369, 8 февраля.

359. Добродіямъ ляхамъ.—[Там само], № 368, 6 февраля.

360. Побратымы; Сь підгір'я.—[Там само], № 371, 13 февраля.

361. Земляцтво.—[Там само] № 372, 15 февраля.

362. Петро та Катерина; Двое предкивъ у хати.—[газета] „Южный край“, X. № 1415.

Рец. 1) Комаръ М.—Нові вѣршѣ П. Куліша.—„Зоря“ Л. ч. 4, стор. 71.

363. Вин и вона; Подвижники свободи. [Там само]; № 1422.

Рец. 1) Див. № 362.

364. До Тараса на небеса;—Письменнымъ Гайдамакамъ; Зъ Небесъ. [Там само] № 1426.

Рец. 1) Див. № 362.

365. Дѣдушкинъ завѣтъ, разказъ пріятели.—„Новъ“, Спб. М. т. I, № 4, стр. 566—596.

[Дата першої сторінки журналу—15 декабря 1884 г.].

1886.

366. Дума про Ганджу Андыбера,—записалъ П. А. Кулишъ. Харьковъ, изданіе книжнаго магазина Б. Хавкина и Д. Полуктова. [Б.]

367. *Иродчук*.— Сіра кобила; *Куліш*— Казка о убитій сестрі і о малиновій дудці; Свиридова могила; Покута гайдамаки; Чумацькі діти (за Міцкевичом); Псалми I, V, XV.— „Руска читанка“ ч. I, уложив Юл. Романчук, Л. т. I, стор. 15, 52, 54, 231, 262. [Б.]

368. Олексій [оповід.], Хмарище.— „Руска читанка“ для III кл. шкіл середн. Ом. Партицького стор. 102 і 247.

369. Прощанне з світом; Турова курча; Очаківська біда.— „Руска читанка“ для IV класи шкіл середних, Л., ст. 126, 208, 197. [Б.]

1887.

370. (*Куліш і Пулюй*). Святе писмо нового завіту, переклад П. А. Куліша та І. Пулюя.— Львів, накладом А. І. Піка.

371. Коло колодязя; Чумаки нощлжане; Степъ; Гаданье-вѣщуванье.— „Ватра“, літературний збірникъ, видавъ Василь Лукичъ. Коштомъ Р.[уського] Касина въ Стрию, а заходомъ видавця, стор. 60—62.

Рец. 1) Ц.— „Зоря“ Л. ч. 11, стор. 194.

371. *Иродчук*.— Сіра кобыла, оповидання Иродчука. Типомъ четвертимъ. Спб. Типографія Дома Призр. малолѣтнихъ бѣднхъ. 15 стор. 12°

373. [*Бѣлозерская Н. А.*].— Марія Ивановна Гоголь, — біографическій очеркъ.— „Русская старина“, Спб., т. пятьдесятъ третій, мартъ, стр. 707—710. [Лист Куліша до Н.А. Білозерської].

1888.

374. „Кирило Методієвске Братство“, въ Києвъ 1843—1847 року, Розясненье П. Куліша, члена того Братства. Выимокъ зъ его „Хуторной поезіи“.— „Дѣло“, Львовъ, №№ 47, 49, 50, 53, 54.

375. Отпаденіе Малороссіи отъ Польши (1340—1654) т. первый.— „Чтенія въ Императорскомъ Обществѣ Исторіи и Древностей Россійскихъ при Московскомъ Университетѣ“, книга вторая (сто сорокъ пятая) издана подъ завѣдываніемъ Е. В. Барсова, Москва, стр. 1—183 (изслѣдованія). [X розділів].

376. Отпаденіе Малороссіи отъ Польши (1340—1654), въ трехъ томахъ. Т. первый, М., Университетская типографія 283 стр., 8° („Изъ чтеній въ Императорскомъ Обществѣ Исторіи и Древностей Россійскихъ при Московскомъ Университетѣ за 1888-й годъ“) [На обгортці дата „1890“].

377. Отпаденіе Малороссіи отъ Польши (1340—1654), въ трехъ томахъ, т. второй.— „Чтенія“... [див. № 375], книга четвертая, стр. 1—399.

Рец. 1) *Карповъ Геннадій*. Объясненіе къ сочиненію П. Куліша „Отпаденіе Малороссіи отъ Польши“.— [Там само], стр. 1—IV.

378. Отпаденіе Малороссіи отъ Польши, въ трехъ томахъ, т. второй, М., Университетская типографія, 399, стр. 8°. („Изъ

„Чтеній Императорскаго Общества Исторіи и Древностей Россійскихъ при Московскомъ Университетѣ“) [на обгортці дата „1890“].

1889.

379. Отпаденіе Малороссіи отъ Польши (1340—1654), въ трехъ томахъ, т. третій.— „Чтенія“... [див. № 375], книга первая (сто сорокъ восьмая), М., издана подъ завѣдываніемъ Е. К. Барсова (изслѣдованія), стр. 1—415. [Розділи XXI—XXX].

Рец. 1) *Карповъ Г.*— Въ защиту Богдана Хмельницкаго, сочиненіе Геннадія Карпова. Историко-критическія объясненія по поводу сочиненія П. А. Куліша „Отпаденіе Малороссіи отъ Польши“ [Там само], стр. 1—104 (изслѣдованія).

380. Отпаденіе Малороссіи отъ Польши, въ трехъ томахъ. Т. третій, М. Университетская типографія 415 стр. 8° (Изъ Чтеній въ „Императорскомъ Обществѣ Исторіи и Древностей Россійскихъ при Московскомъ Университетѣ“) [На обгортці „1890“].

1890.

381. З поезій П. Куліша: Степ о півдні; Козацька хата.— „Зоря“, Львів, число 11, стор. 166—167.

382. Весна й літо в степу.— [Там само], число 12, стор. 182—183.

383. Степова сіножать.— [Там само], число 14, стор. 213.

384. Невидимый співець.— „Зоря“, число 15, стор. 227.

385. Привітанне з Доном.— „Зоря“, число 20, стор. 307.

386. Чорна Рада, хроніка 1663 року, написавъ П. Кулішъ. Выданье друге. Библиотека найзнаменитшихъ повѣстей, литературный додатокъ „Дѣла“, т. XXXVI, у Л., 239 стор. 8°.

387. Муза; Поетови; Сумъ и розвага; Украина (урывокъ).— „Календарь иллюстрованный“ товариства „Просвѣта“ на рокъ звычайный 1891, рѣчникъ чотырнацятый, у Львовѣ, стор. 29—30.

388. Чорная Рада, хроника 1663 г.— „Бесѣда“, литературное приложеніе съ иллюстраціями къ журналу „Страхопудъ“, Л., т. IV, ч. ч. 1—24.

389. *Казюка Панько*. Дви казки: I. Пив пивныка, гишпанська дитська казочка, по нашому розказавъ Панько Казюка. II. Цыганъ, урывокъ изъ казки П. А. Куліша. Изданіе В. Наголкина, К., 16 стор. [Д.; Б.]

390. Орыся, идиллія П. А. Куліша.— Изданіе В. Наголкина, К., 16 стор.

391. Дон-Жуан, поема Лорда Байрона, пересьпів Панька Олельковича Куліша.— „Правда“, Л., т. III, выпуск IX, за місяць падолист, стор. 167—175; [попереду: „отся тиха хуторна праця присвячена тихому голубоньку Братові Василеві Михайловичу Білозерському на спомин про Мотронівку і про Ганнину Пустош“; присвята, „до Василя Білозерця“, стор. 167—169] выпуск X, за місяць грудень, стор. 241—250 (далі буде).

1891.

392. Соловейко.— „Зоря“, Львів, ч. 2, стор. 32.

393. Дон-Жуан, поема лорда Байрона, пересьпів П. О. Куліша.— „Правда“, Л., т. I, выпуск I, стр. 16—24; выпуск II, стр. 86—90;

випуск III, стор. 143—151; т. II випуск IV, стор. 204—212; випуск V, стор. 273—281.

394. Дон-Жуан, поема лорда Байрона, переспів Панька Омельковича Куліша. Накладом редакції „Правди“, у Л., з друкарні товариства ім. Шевченка, стор. 56, 8°.

1892.

395. Письма П. А. Куліша къ О. М. Бодянскому.— „Рускій архивъ“, издаваемый Петромъ Бартеневымъ, М. Книга третья стр. 291—304. [Подав і передмову написав А. Титовъ].

396. Письмо Куліша поясняюче его вѣдносини зъ Поляками пѣдчасъ побуту у Львовѣ въ р. 1882.— „Дѣло“, Л. ч. 273.

397. [Павлик П. Куліш про свою справу с поляками].— „Народ“, орган руско-української радикальної партії, під редакцією Михайла Павлика й Івана Франка, Львів і Коломия, ч. 22—23, стор. 239—240 ч. 24, стор. 248—249. [Лист Куліша до редактора „Народу“, і „Хлібороба“].

398. [Листи Куліша до Крашевського].— „Народ“ ч. 20 і 21, стор. 221—224.

Рец. 1) Павлик М. Куліш та Крашевский, причинок до історії руско-польских відносин. [Там само] стор. 219—221.

1893.

399. Куліш Омелькович Панько. Дзвѣн, староруські думи й спѣви. Женева, Українська друкарня, 239 стор. +IV+(2), 12°.

Рец. 1) Фр[анко] Ів.— „Житте і Слово“, вістник літератури, історії і фольклору, видає Ольга Франко, Л., 1894, т. II, книжка V, за сентябрь і октябрь, стор. 321—322 (нові книжки).

2) Фр[анко] Ів.— Найновіші поезії П. Куліша.— „Народ“, руско-українська радикальна часопись [Коломия], 1894, № 16, 15 августа, стор. 254.

3) Науменко В.— „Кіевская Старина“, 1896, апрѣль, стр. 28—32.

400. Куліш Омелькович Панько.— Товитови словеса, переказані старорущчиною. Коломия, видав М. Павлик, з друкарні Яна Брука і спілки, стр. 27.

401. „Правда“ і „Нова Ера“, вирізка з кулішевого листу до редактора.— „Народ“, 1893, ч. 4.

402. Чумаки ночлижане.— „Пролиски“, збирникъ зъ виршивъ, Одесса, Изданіе типографіи Е. И. Фесенко, стор. 15—16.

403. Украинскія народныя преданія [див. № 22].— „Чтенія въ Императорскомъ Обществѣ Исторіи и Древностей російскихъ при Московскомъ Университетѣ“, М., книга первая, издана подъ завѣдываніемъ Е. В. Барсова (II. „Матеріалы исторіи литературы“).

1894.

404. З поезій П. Куліша. Чолом доземний моїй же таки знаній; Шуканне-викликанне.— „Зоря“, ілюстроване літературно-наукове письмо для родин, Л., ч. 20, стор. 434.

405. Чолом доземний моїй же таки знаній.— „Діло“, Л., № 241.

406. [Кулішеві твори].— „Вїїмки з народної літератури українсько-руської XIX віку“, для висших кляс середних шкіл, уложив Ол. Барвінський, ч. II, у Л. [Б.]

407. Ратай Павло. Псалма LXII; Псалма CIV, переспів Павла Ратая.— „Взори поезії і прози“ для кляси пятої Ц. К. шкіл середних, уложив д-р Константин Лучаковскій. Л., накладом фонду краєвого, стр. 144—145.

408. Орися, іділля Панталеймона Куліша.— [Там само], стор. 312—327.

409. Иродчук. Сира кобыла, оповидання Иродчука.— тыпомъ першымъ. В Одеси, стор. 15, 16°. [справді видання четверте].

1895.

410. Виписки з „Позиченої Кобзи“ П. Куліша.— „Наша доля“, збірник праць ріжних авторів, „Жіноча бібліотека“, видає Наталія Кобринська, Л., книжка 3, стор. 31—47.

411. Куліш Омелькович Панько.— Виписки з „Позиченої кобзи“. [Передрук з „Нашої Доли“, Л., з друк. Наук. Т-ва імени Шевченка, 23 стор., 8°.

412. Виписки з „Позиченої кобзи“.— „Наша Доля“, Л., книжка 2, стор. 18—26.

413. [Лист П. Куліша до В. Ганни].— „Житте і слово“, книжка IV, за липень і серпень. [Б.]

414. Украинскія казаки и паны въ двадцатилѣтїе передъ бунтомъ Богдана Хмѣльницкаго.— „Русское обозрѣніе“, литературно-политическій и научный журналъ, М., т. тридцать первый, январь, стр. 298—322; февраль, 610—632; т. тридцать второй, мартъ 92—136; апрѣль, 642—682; т. тридцать третий, май, 179—205. [Исторична стаття].

Рец. 1) С. Рудницькій.— „Записки Наукового Товариства імени Шевченка“ 1897 т. XVII, кн. III, стр. 22—30. (Бібліографія).

1896.

415. Вечір; Бабуся.— „Криничка“, зібрав Б. Г[рінченко] у Чернігові, стор. 8—9, 19—20. [Б.]

416. Заспів; Lago maggiore; Русалка; З переспіву псалтиря; З книги Йова.— „Вїїмки з народної літератури українсько-руської XIX віку“, для висших кляс середних шкіл, уложив

Олександр Барвінський, у Л., накладом фонду краевого, з друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, під зарядом К. Беднарського, часть II, друге видане доповнене і перероблене, стор. 9—12.

417. З хроніки 1663 Р. „Чорна Рада“; Григорій Квітка і його повісті; Історичне оповідане; Лист III з хутора.— [Там само] стор. 13—90.

418. Криштоф Косинський і початок столітної козацько-шляхотської війни; Регіна Жовковська, охоронителька погранича; Станислав Жовківський і Цоцорська катастрофа.— [Там само] стор. 90—112.

1) Пантелеймон Куліш [життепис; Там само], стор. 1—9 [без підпису].

1897.

419. Позичена кобза, переспіви чужомовних співів, переспівував же їх Куліш Омелькович Панько, виступцем першим ис кобзою. Печатано в Женеві, в українській друкарні, р. Б. 1897, 117 + 2 [ненум.] стор., 12°.

420. Омуть, розказь приятеля.— „Русское обозрѣніе“, М., т. 44, мартъ, стр. 228—246; апрѣль, стр. 663—688; т. 45 май 99—122.

421. *Иродчук*.— Сіра кобила, оповідання, типом першим. Одесса, 16 стор. 16°. [Справді п'яте]. [Д. Б.]

422. Письма П. А. Кулиша къ О. М. Бодянскому.— „Кіевская Старина“, сентябрь, стр. 394—408; октябрь, стр. 27—45; ноябрь, 242—280; декабрь, стр. 449—472. [Подав і передмову склав А. Титовъ].

423. Лист Куліша до Остапа Вересая.— „Правда“, число 7. [Б.]

424. Судьбы Кіевскаго великаго княжества и удѣльныхъ княжествъ Кіево-Днѣпровской Руси до татарскаго погрома.— „Живописная Россія“, отечество наше въ его земельномъ, историческомъ, племенномъ, экономическомъ и бытовомъ значеніи, подъ общей редакціей П. П. Семенова, изданіе товарищества М. О. Вольфъ, СПб, М., т. пятый, „Малороссія, Подоля и Волянь“, часть первая, стр. 93—120.

425. Кіево-Днѣпровская Русь послѣ татарскаго погрома: а) судьбы Малороссіи и Украины послѣ татарскаго погрома.— [Там само], стр. 121—144.

1898.

426. *Өеклуша*, повѣсть П. А. Кулиша, изъ воспоминаній дѣтства (посвящается П. Е. Чуйкевичу).— „Читатель“, М., январь, № 2, стр. 3—126.

427. Чумацьки диты.— „Батькове вищовання та инше“. Выдавъ Б. Гринченко, въ друкарни Губ. земства, у Чернигови, № 30, стор. 6—10.

428. Бабуся съ того свиту, оповідання про померши душы. Типографія Л. Фронцкевича, К., 16 стор. 12°. [без підпису].

429. Письма П. А. Кулиша къ И. Хильчевскому (1858—1875).— „Кіевская Старина“, январь, стр. 84—149 [вступ підписано „Ред.“].

430. Письма П. А. Кулиша къ О. М. Бодянскому (1846—1877).— [Там само] февраль, стр. 283—313.

431. Письма П. А. Кулиша къ Шевченку (1857—1860).— „Кіевская Старина“, февраль, стр. 229—239.

432. Письма Кулиша къ Д. С. Каменецкому (на малорусскомъ языкѣ) (1857—65 гг.).— „Кіевская Старина“, май, стр. 222—244; июнь, 366—394; августъ. [на обг. „юль—августъ“] 132—144; декабрь, 345—350. [В кінці на стор. 350—352 Г. С. Вашкевич подав біографічні відомості про Кам'янецького].

433. Переписка Кулиша съ Володиміромъ Барвинскимъ въ первой половинѣ 1871 года.— „Кіевская Старина“, октябрь, стр. 84—117.

[передмова „Мирон“а-Франка, стр. 83—84].

434. Письма Кулиша къ В. В. Тарновскому [батькові]. (1855—58 г.г.).— „Кіевская Старина“, апрѣль, стр. 107—131; декабрь, 353—366.

435. Из переписки П. Куліша з Галичанами 1870—71 р. [Подав Іван Франко].— „Записки наукового товариства імени Шевченка“, виходять у Львові що два місяці, під редакцією Михайла Грушевського, т. XXVI, відділ *Miscellanea*, стр. 6—16 [лист Куліша до В. Барвінського та інших].

1899.

436. Повне видання творивъ Пантелеймона Олександровича Кулиша.— Досвіткы, думы та поэмы, тыпомъ другимъ, зуповненымъ, Харьковъ, 254 стор. [Власне видання трете, друге 1876-го року; Додано до цього видання „Переднье словце“ та „Присвята оправленого въ золото примірника“].

Рец. 1) *Ков. Гр.*— „Літературно-Науковий Вістник“, т. VII, стор. 62 (хр. і бібл.)

437. Маруся Богуславка, поема (1620 р.)— „Літературно-Науковий Вістник“, книжка X, стр. 1—19; книжка XI, 141—161; книжка XII, 259—281.

Рец. 1) *Томашівський С.*— Маруся Богуславка в українській літературі. IX. Поема П. Куліша.— „Літературно-Науковий Вістник“, 1901, кн. V, стор. 66—98; кн. VI, 117—123.

[Вийшла також окремим накладом ред. ЛНВ, у Л., 1901].

438. Маруся Богуславка, поема (1620 р.).— Видане редакції „Літературно-Наукового Вістника“, у Львові, з друкарні наукового Товариства імени Шевченка, 67 стор. 8°.

439. Шекспір Уїлліям. Гамлет, принц данський, переклад П. А. Ку-

ліша, виданий з передмовою и поясненнями др. Ів. Франка. Накладом українсько-руської видавничої спілки. Л., ХХІІІ+171+1 (ненум.) стор. 8°.

440. Черная Рада, хроника 1663 года, сочинение П. А. Кулиша. „Новая библиотека Суворина“, издание А. С. Суворина, 2 (ненум.)+370, 12°.

[В кінці додано „Объ отношеніи малороссійской словесности къ общерусской“ (эпилוגъ къ „Черной Радѣ“) стр. 338—370].

441. Воспоминанія дѣтства, повѣсти, съ портретомъ автора и предисловіемъ В. И. Шенрока. Бахмутъ Типо-Литографія М. М. Крамарева. (2)+II+490 стр.+ (1) 12°.

[Зміст: Предисловіе I—II; „Яковъ Яковличъ“ 1—98; „Исторія Ульяны Терентьевны“ 99—315; „Өеклуша“ 316—490].

Рец. 1) „Кіевская Старина“, 1899, сентябрь, стр. 121—122.

2) „Русскія Вѣдомости“ 1899.

442. Ворожиння; Давне горе (Дума Васылеви Мыхайловичу Білозерському); До кобзы; Коло колодязя; Lago maggiore; Люли-люли; Поэтъ; Соловейко; Степъ; Удосвита; Чоломъ; Что есть мнѣ и тебѣ, жено (Дорогому землякови Зинченкови); Чумаки-ночлижане; Шуканне-выкльканне.— „Степови квитки“, Вирши, упорядкувавъ и выдавъ Б. Гринченко, у Чернигови, зъ друкарни Губ. Земства стор. 8—9; 102—103; 66—67; 59—61; 157—158; 96; 91; 31; 26—27; 123; 61—63; 148—150; 89—90; 11—12.

443. Сира кобыла [без підпису]; Орыся, идиллія П. А. Кулиша.— „Малороссійскій сборникъ“ повѣстей, сценъ, рассказовъ и водевилей извѣстныхъ малороссійскихъ писателей. М., стор. 107—111; 150—160.

444. Письма П. А. Кулиша къ В. В. Тарновскому-сыну. (1857—1897).— „Кіевская Старина“, январь, стр. 81—100.

445. Письма П. А. Кулиша къ М. В. Юзefовичу (1843—1861).— „Кіевская Старина“, февраль, стр. 185—208; мартъ, 303—324.

446. Письмо П. А. Кулиша въ Буковину, 1861 года.— „Кіевская Старина“, апрѣль, стр. 3—4. (документы, извѣстія и замѣтки).

447. Изъ писемъ П. А. Кулиша къ С. Д. Носу (1860—1892 г.г.).— „Кіевская Старина“, апрѣль, 8—31 стр.

448. Письма П. А. Кулиша къ М. А. Максимовичу.— „Кіевская Старина“, июль, стр. 6—8 (документы, извѣстія и замѣтки) [1841-го року].

449. Частная переписка Г. П. Галагана, 3. письма П. А. Кулиша (1856—1858 г.г.).— „Кіевская Старина“, сентябрь, 341—355 стр.

450. Письма П. А. Кулиша (1855—1897). 1) В. В. Тарновскому-отцу (1855—1857); 2) къ Д. С. Каменецкому (1857—67); 3) къ В. В. Тарновскому-сыну (1857—1897).— К. (оттискъ изъ журнала „Кіевская Старина“), 130 стр. 8°.

451. Письма П. А. Кулиша къ И. Ф. Хильчевскому, Т. Г. Шевченку и д-ру С. Д. Носу.— К. (оттискъ изъ журнала „Кіевская Старина“) К. стр. (2)+77+24, 8°.

452. Придворныя интриги въ царствованіе Θεодора Іоанновича и смерть царевича Димитрія (изъ „Повѣсти о Борисѣ Годуновѣ и Димитріи Самозванцѣ“ Кулиша); Царствованіе Лжедимитрія I.— [звідти-ж]; Брестскій собор и церковная унія (по соч. Кулиша— „Исторія Возсоединенія Ю.-З. [??]. Є. К.] Руси“...) „Извлеченіе изъ письма іезуитовъ къ митрополиту Кіевскому Михаилу Рагозѣ (изъ Исторіи возсоединенія Ю.-З. Руси“ Кулиша).— „Историческая хрестоматія“ по русской исторіи, пособіе для старшихъ классовъ средне-учебныхъ заведеній. Составлена Я. Г. Гуревичемъ Б. А. Павловичемъ. Часть вторая, издание четвертое, исправленное и дополненное Я. Г. Гуревичемъ. Спб., стр. 157—163; 213—217; 346—353; 353—355.

1900.

453. Кулишъ Олельковичъ Панько. Драмованатрылогія, частына перва; [З „Прологом“]. Байда князь Дм. Вышневецкій, староруська драма (1553—1564). Х., стор. 150.

454. Драмована трылогія, частына друга, Петро Сагайдашныи, староруська драма (1621 р.), Харьковъ, печатня „Печатное дѣло; князя Гагарина, стр. 152. [З „Прологом“].

455. Драмована трылогія, частына третья, Царь Наливай, староруська драма (1596). [З „Прологом“ і віршом „Благословляю день той и годину“]. Харьковъ, печатня „Печатное дѣло“, князя Гагарина, стр. 316+2 [ненум.], 8°.

456. Оповідання, зъ переднимъ словомъ М. Чернявського.— Бахмутъ, печатня М. Крамарева, VIII+159 стор. 12°.

[Зміст: „Передне слово“ VI—VIII, „Орыся“ 1—13; „Сичови гости. Чупрына и Чортоусъ“, 14—34. „Гордовыта пара“, 35—47; „Дивоче сердце“, 48—75; „Сира кобыла“, 76—81; „Пивпивныка“, 82—88; „Цыганъ“, 89—93; „Лысты зъ хутора“, 94—159].

Рец. 1) Доманицкій В.— Украинскія издания 1900 г.— „Кіевская Старина“, ежемѣсячный историческій журналъ, томъ LXXII, 1901, мартъ К., стр. 167—168.

457. Чорна рада, хроника 1663 року, напысавъ П. Кулишъ, выдання друге, зъ портретомъ автора. Одесса, типографія Е. И. Фесенко, стор. 252. [Є ще таке саме видання, „зъ 16 малюнками А. Ждахи“

Видання це третє — друге львівське; в кінці додано: „Слова изъ „Чорной Рады“, котори не всяке чувало або читало“]

Рец. 1) Доманицкій В.—Українскія изданія 1900 года.—„Кіевская Старина“, ежемѣсяч-
ный историческій журналъ, т. LXXII, 1901, мартъ, К., стр. 168.

458. Молитва, присвячена докторови Пулюєви на спомин, зоряної ночі в хуторі на Вкраїні.—„Літературно-Науковий Вістник“, книжка II, стор. 113.

489. Орыся, зъ малюнками. [Видало] „Благотворительное общество изданій общепольныхъ и дешевыхъ книгъ“, № 4, С.-Пб., Товарищ. „Печатня С. П. Яковлева, 2-я Рожд. ул. д. № 7, 16 стр. + 12°. З мал. поза текстом.

Рец. 1) Доманицкій В.—Українскія изданія 1900 года.—„Кіевская Старина“, 1901, мартъ
стр. 171.

460. Про зелени садкы, про пахучи квіткы; Заспивъ; До кобзы; Муза; Поетъ; Невыдымый спивецъ; На чужій чужыни; На чужини (Lago maggiore); Премудристь; Псалом LXVII; Что есть мнѣ и тебѣ, жено; Степъ; Нагулялося по небу; Квиты зъ сльозами; Козацька хата; Заворожена крыныця; Лилея; Серце мое тыхе; Шуканне-выкльканне.—„Викъ“ (1798—1898) К. Друкарня С. В. Кульженко, стор. 3—4; 127—148.

461. Шекспір Уїлліям. Приборкана гоструха, комедия в 5 дїях з передогрою, переклад П. А. Куліша, виданий з передмовою і поясненнями д-ра Ів. Франка. Накладом українсько-руської видавничої спілки, у Л., стор. XV + 117 + (2), 8°.

462. Шекспір Уїлліям. Макбет, переклад П. А. Куліша, виданий з передмовою і поясненнями др. Ів. Франка, у Л. З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, стор. XIX + 118, 8°.

463. Шекспір Уїлліям. Коріолян, переклад П. А. Куліша, виданий з передмовою і поясненнями Др. Ів. Франка. Накладом українсько-руської видавничої спілки, у Львові, з друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, стор. XI + 169, 8°.

464. Письмо П. А. Кулиша къ М. Грабовскому.—„Кіевская Старина“, ноябрь, стр. 71—74 (документы, извѣстія и замѣтки).

465. Новые матеріалы для біографіи Шевченка [листи Куліша з примітками Н. Стороженка].—„Кіевская Старина“, т. LXX, сентябрь, стр. 302—310. [Примітки стор. 310—311].

1901.

466. Маруся Богуславка, друга половина.—„Літературно-Науковий Вістник“, кн. II, стор. 118—139; кн. III, стор. 239—262 [передмова І. Ф., стор. 117—118].

467. Шекспір Уїлліям. Юлій Цезарь, переклад П. А. Куліша, виданий з передмовою і поясненнями Др. Ів. Франка. У Львові, стор. XI + 1, 30, 8°.

468. Шекспір Уїлліям. Антоній і Клеопатра, переклад П. А. Куліша виданий з передмовою і поясненнями Др. Ів. Франка. Л., з друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, стор. XIV + 180, 8°.

469. Шекспір Уїлліям.—Багацько галасу з нечевля, переклад П. А. Куліша, виданий з передмовою і поясненнями Др. Ів. Франка. Накладом Українсько-руської видавничої спілки, XI + 101 + (5) стор. 8°.

470. Шекспір Уїлліям. Ромео та Джульєта, переклад П. А. Куліша. У Львові, видане Українсько-руської видавничої спілки, стор. XVI + 132, 8°.

471. Про злодія у сели Гакивныци, оповидання. К. Типографія Петра Барського, 23 стор. 12°. [Видання „Віку“].

472. Орыся, ідилля. У Л. Літературно-Наукова бібліотека, ч. 14, стор. 18, 12°.

473. Хмельныщина, историчне оповидання П. Кулиша. К. Типографія Петра Барського, 114 + (2) стр. 12°. [Видання „Віку“].

474. Выговщина, историчне оповидання, напысавъ П. О. Кулишъ. Зъ портретомъ Выговського.—Благотворительное общество изданія общепольныхъ и дешевыхъ книгъ № 41 Спб., типографія Училища Глухонѣмыхъ, 26 стор. 12°.

475. Чорна Рада, хроника 1663 року, напысавъ П. Кулишъ. Видання друге, зъ портретомъ автора и 16 малюнками А. Ждахы. Одесса, Типографія Е. И. Фесенко, 1901, стор. 252. [власне четверте: друге Львівське 1890 року, третє Одеське 1900 року; в кінці додано „Слова изъ „Чорной Рады“, котори не всяко чувало, або читало“].

476. Хуторни недогаркы.—Выданья А. М. Кулишъ. Х., Типо-литографія „Печатное Дѣло“, 12°. III + (1).

[На обгортці рік 1902, але цензурний дозвіл дано „14 декабря 1900“].

Рец. 1) „Кіевская Старина“, 1902, мартъ, стр. 210—216.

2) Ф[ранко] І.—„Літературно-Науковий Вістник“, видає наукове товариство імени Шевченка, у Л., 1902, т. XVII, книжка III, стр. 34, хроніка і бібліографія.

476а. Святе письмо Нового Завіту, мовою русько-українською переклали вкупі П. А. Куліш і Др. І. Пулюй. Відень, накладом Адольфа Гольцгаузена. (4) + 444 стор. 8°.

[Що саме переклав Куліш не зазначено].

1902.

477. Письмо П. А. Кулиша къ Г. П. Галагану.—„Кіевская Старина“, 1902, январь, стр. 4—6 [документы, изв.; подав А. Степовичъ].

478. Письма П. А. Кулиша къ А. Θ. Кистяковскому.—„Кіевская Старина“, 1902, февраль, стр. 298—312; мартъ 518—531; апрѣль, стр. 6—24.

478а. Письма П. А. Кулиша къ М. И. Гоголь.— „Памяти Гоголя“, научно-литературный сборник, изданный Историческимъ Обществомъ Нестора-Лѣтописца, подъ редакціей Н. П. Дашкевича Киевъ, Тип. Р. К. Лубковскаго „Чтенія въ Историческомъ Обществѣ Нестора-Лѣтописца“ книга шестнадцатая, выпускъ I—III, Отдѣлъ III — матеріалы стр. 63—69), [листи не всі, а тільки купюри, 1861—1863 р. четвертий лист до В. Бикова; подав В. Чаговецъ].

479. Шекспір Уілліам. Міра за Міру, переклад П. А. Куліша, видав і пояснив Др. Іван Франко. Накладом українсько-руської видавничої спілки, у Л., XXVI+127 стор. 8°.

480. Шекспір Уілліам. Король Лір, переклад П. А. Куліша, виданий з передмовою і поясненнями Др. Ів. Франка. Накладом українсько-руської видавничої спілки, у Львові, XVI+164 стор. 8°.

481. Нѣскольکو словъ объ оборонѣ Гоголя и нападеніи его земляковъ.— „Литературный Вѣстникъ“, издание Русскаго бібліологическаго общества, т. III, книжка I, Спб, стр. 124—126. [Передрук статті з газ. „День“, № 7, 1861, див. № 144].

482. Письмо П. А. Кулиша къ М. И. Гоголь.— „Литературный Вѣстникъ“, Спб, т. III, книжка I, стр. 69—72. [Сообщилъ П. Е. Щеголевъ].

483. Орыся (идиллія); Гордовыта пара (бабусине оповідання); Характерныкъ (зъ роману „Чорна Рада“).— „Викъ“ (1798—1898), т. другий, українська проза, видъ Квитки до 80-хъ років, XIX в. К. Друкарня Петра Барського стор. 56—64; 65—73; 74—115.

[На стор. 55 і 56-й короткий життєпис і бібліографія П. Куліша].

484. Засьпів, Lago maggiore, Степ, Вечір, Русалка (Мицкевичева баллада), З пересьпіву псалтиря; Псалом LXVII; З шекспірової трагедії „Гамлет“ [поезії].

З хроніки 1663 року Чорна Рада; Григорій Квітка і его повісти; Історичне оповідання; Лист III з хутора.

Криштоф Косинський і початок столітної козацко-шляхотської війни; Регіна Жовковська, охоронителька погранича; Станислав Жовківський і Цодорська катастрофа. [Історичні статті].— „Виїмки з народної літератури українсько-руської XIX віку“, для висших клас середних шкіл, уложив Олександр Барвінський, часть II, третє поправлене видане, ціна 4 корони, у Львові, накладом краевого фонду, з друкарні Наукового товариства імени Шевченка, стр. 9—129.

„Пантелеймон Куліш“ [життєпис] стор. 1—8.

485. Письма П. А. Кулиша къ М. И. Гоголь (1859—1863 г.). Сообщилъ В. Чаговецъ.— „Чтенія въ историческомъ обществѣ Нестора Лѣтописца“, книга шестнадцатая, выпускъ IV, издана подъ редакціей Н. П. Дашкевича, Типо-литографія Р. К. Лубковскаго стр. 104—118.

[Передмова В. Чаговця, стор. 102—103].

486. До Ганны Барвинокъ („Якъ на тыхій зори у досвита проснусь...“) — Ганна Барвинокъ (О. М. Кулишева). „Оповідання зъ народнихъ усть“. Зъ портретомъ авторки й з передмовою Б. Гринченка. У Києви, стор. XXVII—XXVIII.

1903.

487. Изъ поезій Йогана В. Гете, переклад П. О. Куліша. III. Баллада про князя-старця.— „Літературно-Науковий Вістник“, т. XXIII, книжка VIII, стор. 166—168.

488. Изъ поезій Йогана В. Гете, переклад П. О. Куліша IV. Рибалка.— „Літературно-Науковий Вістник“, видає Наукове Товариство імени Шевченка, т. XXII, книжка V, стор. 180.

489. Свѣяте письмо старого завіту, мовою русько-українською.— У Відні, виданне Британського і Заграничного біблійного товариства, переклад П. О. Куліша, І. С. Левіцького і Пулюя.

[Кулішеві належить: „Перва, друга, третя, четверта і п'ята частина книги Мойсея“, „Книга Ісуса Навина“, „Книга суддів“ (стор. 5—257) „Перва і друга книги Самуїлові“ (260—321), книга Йова (479—506), „Пісня пісень“, „Книга пророка Ісаї“, Книга пророка Еремії“, „Книга Плач Езекиїла“ (стр. 601—768); „Книга пророка Осії“, „Книга пророка Йоїла“, „Книга пророка Амоса“, „Книга пророка Аввакума“, „Книга пророка Сафонії“, „Книга пророка Захарії“ і „Книга пророка Малахія“ (стор. 733—825)].

Рец. 1) *Сьогобочній*.— „Южныя Записки“ Одесса. 1904, № 38 стр. 53.

490. Куліш П. А. і Пулюй И. Свѣяте письмо Нового Завіту, мовою русько-українською, переклали вкупі П. А. Куліш і Д-р И. Пулюй. Відень, накладом Адольфа Гольцгаузена, (4)+444 стор. [Що саме переклав Куліш, не вказано].

Рец. 1) *Сьогобочній* Гр.— „Южныя Записки“ 1904 № 38, стр. 53.

491. Заспів; Молитва; Муза; До кобзи; На чужій чужині; Про зелені садки; Степ; Заворожена криниця; Славянська Ода; Плач козаків у неволі (із поеми „Маруся Богуславка“); Чолом доземний мойй же таки знаній; Три поети; Анахорет.— „Акорди“. Антольоґія української лірики від смерти Шевченка. Уложив І. Франко, у Львові, стор. 1—12.

492. „Письма къ Гр. Петр. Данилевскому“. Письма П. А. Кулиша.— „Кіевская Старина“ К., февраль, стр. 227—231.

493. Изъ поезій Й. В. Гете, переклад П. О. Куліша: I. Співець, II. Вільшаний царь, III. Міньона.— „Літературно-Науковий Вістник“, Л. XXI, стр. 65—67.

494. А. Степовичъ. Два письма О. М. Бодянскаго и П. А. Кулиша къ Г. П. Галагану.— „Кіевская Старина“, февраль, стр. 78 (докум., изв. и замѣт.).

495. Изъ поезій Йогана В. Гете, переклад П. О. Куліша. IV. Мандрівець.— „Літературно-Науковий Вістник“. Л. книжка XI, стор. 246—250.

495а. Квіти з сльозами; Серце мое тихе [поезії] — „Народний Декляматор“, Коломия, накладом Я. Оренштайна, з друкарні Вільгельма Браунера в Коломиї, стор. 118 — 119; 120 — 121.

495б. [?] Книга псалмів, з церковно-словенської на мову руско-українську дословно переложена, Відень, накладом Адольфа Гольцгаузена, стор. 149. [Без підпису].

1904.

496. Із поезій Йогана В. Гете, переклад П. О. Куліша. VII. Олексій та Дора, VIII. Квітка над квіткою. — „Літературно-Науковий Вістник“, Л. книжка III, за марець, стр. 282—285, 286—288.

497. На поштової дорогъ вь Малороссіи. — „Кіевская Старина“, К., т. LXXXIV февраль, стр. 241 — 251 [передрук з газети „Искра“, 1859 р.].

498. Сельскій философъ, малороссійскій анекдотъ. — „Кіевская Старина“, февраль, стр. 251 — 256 [передрук з газети „Искра“, 1859 р.].

499. Письма къ Остапу Вересаю П. А. Кулиша и Л. М. Жемчужникова. — „Кіевская Старина“, февраль, стр. 220 — 228. [10 листів 1856 — 1866 р.р., передмова О. Пчілки, стор. 211 — 220].

500. Українські оповідання. — „Літературно-Наукова бібліотека“, ч. 73 — 74, накладом Українсько-руської Видавничої спілки, з друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка, у Львові, стор. 144.

[Зміст: від редакції 1—2 (ненум.) „Гордовита пара“, „Дівоче серце“, „Мартин Гак“, „Січові гості“, „Циган“, „Півпівника“, „Товкач“].

501. Письма П. А. Кулиша, относящіяся къ времени и цѣли его пребывания во Львовѣ. Письма изъ Вѣны. Письма изъ Россіи. [Листи до А. Юркевича]. — „Научно-литературный сборникъ“. Повременное издание галицко-русской матицы. Подъ редакціей П. А. Дѣдицкаго, т. третій, книга вторая, Л., стр. 1 — 41.

О. Мончаловскій. [передмова за тією-ж назвою], книга перва, стр. 59—72.

502. Словце до земляків на появ Позиченої кобзи; Донімцівна Появ позиченої кобзи. — „Літературно-Науковий Вістник“, видає наукове Товариство імени Шевченка, у Л., книжка X, за жовтень, стор. 1 — 3.

503. Письма П. А. Кулиша къ С. Т. Аксакову. — „Русская Старина“, т. CXX, декабрь, стр. 693—706. [Подав В. И. Шенрок].

504. Із поезій Йогана В. Гете, переклад П. О. Куліша, Новий Павзій і його квітківниця. — „Літературно-Науковий Вістник“, видає Наукове Товариство імени Шевченка, у Л., книжка XII, за грудень, стор. 259 — 264.

1905.

505. Байрон Гордон. Чайльд-Гарольдова мандрівка, переклав Панько Куліш. — Літературно-наукова бібліотека, видає Українсько-руська видавнича спілка у Л. [на обгортці 1906].

[Зміст: Передмова Івана Франка, III—VII стор.; „До новомовної нашої Руси“ Куліша VIII—X; „А се до нашої старомовної Руси“, XI стор.; „До Михайленка Василя Білозерця“ (XII—XIV стор.), „Чайльд-Гарольдова мандрівка“, 1 — 178 стор.].

Рец. 1) Хмарин І. — „Світ“, літературно-наукова часопись, 1906, видає Вячеслав Будзиновский, Л., з друкарні народовой, ч. 7, стор. 110 — 111.

2) І. Ф[ранко]. — „Літературно-Науковий Вістник“, видає українсько-руська видавнича спілка, у Л., 1906, т. XXXIII, книжка III, стор. 595.

506. Лист П. Куліша до Якова Головацького, писаний дня 8, VI, 1858 р. — „Кореспонденція Якова Головацького в літах 1850—62“. Видав Др. Кирило Студинський. Збірник фільольогічної секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. VIII і IX, у Л., накладом Наукового Товариства ім. Шевченка, стор. 397.

1906.

507. Заспівъ. — „Зоря“, український ілюстрований часопис, М., числа 1-е й 2-е, стор. 3.

508. Листи з хутора. Сіра кобила. — Літературно-наукова бібліотека ч. 122, накладом Українсько-руської Видавничої спілки, зареєстрованої спілки з обмеженою порукою у Л., з друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, Л., стор. IV + 85 + 7 (ненум.), 16°.

508а. Про злодія в селі Гаківниці. К. 16° стор. 23. [Це видання зазначене в „каталогу книгарні Наукового Товариства імени Шевченка у Львові“ — „Ілюстрований Народний Календар“ товариства Просьвіта на рік переступний 1908].

508б. Сьвяте Письмо Старого і Нового Завіту. Відень 8°, стор. 825 + 249. [Переклад П. Куліша, І. Левицького і Ів. Пулюя. Таке видання зазначено в „каталогу книгарні Наукового Товариства імени Шевченка у Львові“ — „Ілюстрований Народний Календар“ товариства „Просьвіта“ на рік переступний 1908].

1907.

509. Хмарище (з історичної повісти „Чорна Рада“); Орися (ідиля); Народна слава. — „Читанка для I року учительських семінарій, уложив Александер Барвінський, Л., накладом Ц. К. Видавництва шкільних книжок, стор. 11 — 15; 29 — 35; 230 — 231.

[„Короткі відомості про письменників, котрих твори заміщені в читанці“, про К. стор. 255].

510. [Вірш Куліша.....] — Барвінок Ганна, Спасенна пара. — „Рідний Край“, українська часопись, виходить у Києві, що тижня, число 6, стор. 9.

1908.

511. Твори Пантелеймона Куліша, том перший. — „Руска письменність“, VI, I, видане Товариства „Просьвіта“, у Львові, з друкарні Наук. товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського, стр. 502 + 2, 16°.

[Зміст: *Романчук Юл.* — „Руска письменність“ II, передмова, стор. 3—4; „Пантелеймон Куліш“ [життєпис], стр. 5—10; А. Поезії епічні і ліричні а) поезії досмертні: I. „Україна“ од початку України до Батька Хмельницького, „Славянська ода“, II. „Досвітки“ (з додатками), III. „Хуторна поезія“, IV. „Магомет і Хадиза“ (поема), V. „Дзвін“ (староруські думи й співи), стор. 11—468; „Приписки“, стор. 469—496].

Рец. Дорошенко Д. — „ЛНВ“, 1909, кн. IV, стор. 199—200.

512. Заспів, Муза, Степ, Про зелені садки, про пахучі квітки, Шукання-викликання, Нагулялось по небу..., Молитва, Козацька хата, Что есть мне і тебе, жено?, Ворожіння, До кобзи, На чужій чужині, Поет, Народня слава, Квіти з сльозами, Старець, Серце мое тихе, Кумейки (1637), Заворожена криниця. — „Українська муза“, поетична антологія, історична хрестоматія од початку до наших днів, під редакцією Олекси Коваленка, К., Друкарня Петра Барського, стор. 197—214. [На обгортці „1909“].

[На стор. 193—196 та 1250—1253 біографія Куліша: „Пантелеймон Олександрович Куліш“ (1819—1897)].

513. Сочиненія и письма П. А. Кулиша, т. I-й. Изданіе А. М. Кулишъ, подъ редакціей И. Каманина. К., Типографія Т. Г. Мейнандера, стр. VIII + (4) + 396 + (4) + 133 + 3 + 6. 8^о.

[Зміст: И. Каманинъ — Отъ редакціи, III—VIII стр.; Присвята Олександрі Кулішової (Ганни Барвінок); „Стихотворенія“ 1843—1879г.: „Україна“, „Досвітки“ та інші поезії тих часів 1—396 стор.; „Примѣчанія и поясненія автора и редактора“, 1—133 стр.].

Рец. 1) М. Ж. — „Рада“, 1908, № 217, 23 септября (6 листопада), стор. 3.

2) Ефремов Сергей. — Новий похорон Куліша. — „Рада“, газета політики, економіки і літератури, Київ, четверг, 16 октября (29 листопада), 1908 року, № 236, стор. 2—3.

3) Дорошенко Д. — Новини нашої літератури. — ЛНВ, 1908, кн. XII, за грудень, стор. 632—635.

514. Сочиненія и письма П. А. Кулиша, т. 2-й. Изданіе А. М. Кулишъ, подъ редакціей И. Каманина, К., типографія Т. Г. Мейнандера (4) + 456 + (4) + 19 + VII + (1).

[Зміст: „Стихотворенія 1882—1892 г.г.“: „Хуторна поезія“, „Магомет и Хадиза“, (поэма) „Хуторни Недогарки“, „Уляна Ключниция“ (поэма), „Сторчакъ и Сторчачыха“ (поэма), „Адамъ и Ева“ (поэма), „Маруся Богуславка“ (поэма), „Переспіви з великоруських співів“, „Римські елегії та інші поезії 1—456 стор. „Примѣчанія и поясненія автора и редактора“ 1—19 стор.].

515. З листів П. Куліша до Омеляна Партицького, видав К. Студинський. У Львові, накладом С. Горука, з друкарні В. М. Шийковського.

[Листи Куліша стор. 9—23; передмова 3—7 стор.].

516. [Куліш, Левіцький і Пулюй]. — Сьвяте письмо старого і нового завіту, мовою русько-українською. — У Берліні, видане Британського і Заграничного Біблійного товариства, переклад П. О. Куліша, І. С. Левіцького і Пулюя, з Друкарні Пешеля і Трентего у Липску стор. 1—257; 260—383; 479—506; 601—768; 733—825. [Що саме переклав Куліш зазначено під № 489].

517. Черная Рада, хроника 1663 года, изданіе второе [справді російське четверте] Спб. Изданіе А. С. Суворина. Типографія А. С. Суворина [року не позначено; є обгортка у двох фарбах. Вийшло видання 1908 року — див. бібліогр. покажчик Квітки Н. Баженова].

1909.

518. Твори Пантелеймона Куліша, т. другий. — „Руска письменність“, VI, 2, видане товариства „Просьвіта“, у Львові, з друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, під зарядом К. Беднарского, стор. 559 + (1). 12^о.

[Зміст: а) Поезії епічні і ліричні, б) пізніші поезії: I. „Маруся Богуславка“ (поема) 1620 р. 5—192 стор., II. „Хуторні недогарки“ недогарок первий, „Уляна Ключниция“ (поема), недогарок другий „Сторчак і Сторчачиха“ (поема), недогарок третій „Адам і Ева“ (поема), недогарок пятий, Нагай. 193—284 III. „Грицько Сковорода“ старо-руська поема 285. IV. „Куліш у Пеклі“ старо-руська поема Панька Небрехи 387—449. V. „Доповнення до 1-го тому (до „Досвіток“, „Хуторної поезії“ та „Дзвону“) 450—486 та Приписки].

519. Твори Пантелеймона Куліша, т. третій. — „Руска письменність“, VI, 3, видане товариства „Просьвіта“, у Львові, з друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, під зарядом К. Беднарского, стор. 575 + (1) 12^о.

[Зміст: Б. Переспіви і переклади, а) З сьвятого письма: I. „Мусієві пісні“ 5—15, II. „Іов“ 15—106, III. „Псалтир“ або Книга. Хвали Божої, переспів український Павла Ратая 107—339, IV. „Товитові словеса“ переказані старорусчиною, 340—358; б) з новочасних поетів: I. з польского 361—404, II. з російского 405—410, III. „Позичена Кобза“ 411—540, „Приписки“ 540—571].

520. Твори Пантелеймона Куліша, т. четвертий. — „Руска письменність“, VI, 4, видане товариства „Просьвіта“, у Львові, з друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, під зарядом К. Беднарского, стор. 528. 12^о.

[Зміст: В. Драматичні твори: I. „Колії“, українська драма з останнього польского панування на Україні, 5—28; II. „Хуторянка“ або співана хвала перед весільними гостями, антична народня дивовижа, зложив, яко либретто, П. А. Куліш, 29—50, III. Драматична трилогія: „Байда“, князь Вишневецкий, старо-руська драма (1553—1564) 51—181; IV. „Петро Сагайдашний“ старо-руська драма (1621 р.), 182. „Царь

Наливай“ староруська драма (1596 р.), 319. VI. „Иродова морока“ народня вертепня дивовижа, 470—501, приписки].

521. На прощу до Києва [частина з істор. повісти „Чорна Рада“]. Про виховуване дітей в родині, Старець (дума); Псалом V; Степ; Бабуся.— „Читанка“ для II року учительских семінарій, уложив Олександр Барвінський, Львів, накладом ц. к. видавництва шкільних книжок, стор. 47—52; 137—140; 255—256; 288—289; 293—294; 295.

522. Письмо П. А. Кулиша Петру Ивановичу З [уйченку].—Д. І. Яворницький „Матеріали до біографіі Т. Г. Шевченка“. Катеринослав, року Божого 1909, Губернская типографія, видано коштом В. М. Хрінникова, стор. 12—14.

523. Сочиненія и письма П. А. Кулиша,—т. 3-й; издание А. М. Кулишъ, подъ редакціей И. Каманина, К., Типографія Т. Г. Мейландера, (4) + 528 + (4) + 154 + VII + (1). 8°.

[Зміст: стихотворенія 1893—1897 г.г.: „Дзвѣн“, „Кулиш у Пеклі“, „Позичена кобза“ пересьпиви чужомовних сьпівів, „Грицько Скородода“ староруська поема, додатки і доповнення до них 1—528; Примѣчанія и поясненія автора и редактора 1—154 стр.].

Рец. 1) Грушевський Ол.—ЛНВ, 1909, книжка XI, стор. 409—410.

524. Наставник.—„Будучність“ літературно-наукова часопись ч. I, Львів, 1 січня, видає редакційний комітет, за редакцію одвічає Микола Венгжин, стор. 7.

525. Про злодія у селі Гаківниці—„Ілюстрований Народний Календар Товариства Просьвіта на рік звичайний 1909“, річник XXXII, коштом і заходом тов. Просьвіта у Львові, з друкарні Наук. Т-ва ім. Шевченка, стор. 67—74 [з 2 малюнками].

526. Сочиненія и письма П. А. Кулиша,—т. 4-й, издание А. М. Кулишъ, подъ редакціей И. Каманина, К., типографія Т. Г. Мейландера стор. (4) + 525 + (2) + 10 + (1). 8°.

[Зміст: Драматическія произведенія 1844—1894 г.г.: „Любовь за гробомъ“ (Dziady) „Изъ записныхъ книжекъ 1855 и 1856 г.г.“ „Коліі“ (Украинська драма), „Иродова морока“ (святочное представление), „Хуторянка“, Драмована трылогія частина перва: „Байда князь Вишневецкій“; ч. друга, „Петро Сагайдачний“; ч. третя, „Царь Наливай“, „Хміль Хмельницькій“, староруська исторична драма, стор. 1—525; „Примѣчанія редактора“ 1—10].

527. Засьпів, Русалка, Псальма СХХV, З хроніки 1633 р. Чорна Рада, Григорій Квітка і его повісти.—„Вибір з українсько-рускої літератури“, для III і IV року учительских семінарій, уложив Олександр Барвінський, у Львові, накладом ц. к. видавництва шкільних книжок, стор. 257—285.

[Про Кулиша стор. 252—257].

1910.

528. Твори Пантелеймона Кулиша,—том пятий. „Руска письменність“ VI, 5, видане товариства „Просьвіта“, у Львові, з друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, під зарядом К. Беднарского, стор. 560, 12°.

[Зміст: Г. Повісти і оповідання: 1. „Циган“ (уришок з казки), 2. „Орися“ (іділля); 3. „Народні казки і оповідання“, 4. Чорна рада“ хроніка 1663-го року, 5. „Сіра кобила“, 6. „Про злодія у селі Гаківниці“ (листи з хутора, IV), 7. „Півпівника“ (Гишпанська дїтська казочка), 8. „Гордовита пара“ (бабусине оповідання), 9. Січові гості“ (споминки старого діда), 10. „Дівоче серце“ (іділля), 11. „Мартин Гак“, 12. „Брати“ (історичній роман початку XVII віку), 13. „Потомки українського Гайдамацтва“, 14. „Товкач“ (оповідане Авербаха). Доповнення до III тому („Позичена кобза“), до IV тому „Сцени і уривки драматичні“, Приписки і додатки (з „Записокъ о Южной Руси“)].

529. Орися, Дівоче серце, Січові гості, оповідання.—Галицька накладня Якова Оренштайна в Коломиї, „Загальна бібліотека“ № 78, 70 стр. + (2) (ненум.) 8°. [Року не зазначено, вступні замітки 5—26 стор., рік позначаємо на підставі карток Укр. Інституту Книгознавства].

530. Засьпів, Русалка, З пересьпіву псалтиря (псальма СХХV), З хроніки 1663 р. „Чорна Рада“ (глава дванайцята), Григорій Квітка і его повісти.—„Вибір з українсько-рускої літератури“, для III і IV року учительских семінарій, уложив Олександр Барвінський, у Львові, накладом ц. к. видавництва шкільних книжок, стор. 257—285.

[Про К.—„Пантелеймон Кулиш“ стор. 252—257].

531. Сочиненія и письма П. А. Кулиша,—т. 5-й. Издание А. М. Кулишъ, подъ редакціей И. Каманина, К., типографія Т. Г. Мейландера, стор. (4) + 398 + (2) + 37 + 1 + 1. 8°.

[Зміст: Разказы, повѣсти и романы: „Малороссійскіе разказы: I. „О томъ, отъ чего въ мѣстечкѣ Воронежѣ высохъ Пѣшецовъ ставъ“, II. „О томъ, что случилось съ козакомъ Бурдюгомъ на Зеленой недѣлѣ“, III. „Огненный Змѣй“ (повѣсть изъ народныхъ преданій), часть первая и вторая, „Цыганъ“ (урывокъ зъ казки), „Михайло Чарнышенко или Малороссія восемьдесятъ лѣтъ назадъ (романъ), часть первая, вторая и третья, „Орися“, „Яковъ Яковличъ (повѣсть), стр. 1—398; Предисловія, примѣчанія и послѣсловія автора къ своимъ произведеніямъ, стр. 1—35. Объявление о составленіи книги подъ заглавіемъ Исторія Малороссійскихъ фамилій, стр. 36—37].

532. Твори Пантелеймона Кулиша,—том шестий. „Руска письменність“ VI, 6, виданье товариства „Просьвіта“, у Львові, з друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, під зарядом К. Беднарского стор. 700. 12°.

[Зміст: Д. Гісторія, література і інша проза а) гісторія: 1) „Історія України од найдавніших часів“, 5—26, 2) „Первий період козацтва“ од його початку до ворогування з ляхами 27—167, 3) „Руїна“ 168—210, 4) „Хмельницина“ історичне оповідання (пам'яті Тараса Шевченка) 211—302, 5) „Виговщина“ 303—321, 6) „Мальована Гайдамащина“ словесний набуток незнаного автора, 322—376, 7) „Історичне оповідання“ 377—413; б) література, критика: 1) Нарис історії словесности русько-української 414—428, 2) „Погляд на усню словесність українську“ 429—435, 3) „Погляд на (писану) українську словесність“ 436—459, I. Передне слово до громади, II. Приказки Гребінки, III. Народні оповідання Марка Вовчка, IV. Первоцьвіт Щоголева й Кузьменка, V. Оповідання Ганни Барвінок, 4. Григорій Квітка і його повісті 460—485, 5. Чого стоїть Шевченко, яко поет народній (лист III з хутора) 486—495. Слово над гробом Шевченка 495—497, 6. Перегляд українських книжок 498—515, 7. До Счастливого Саламона, прочитавши його, „Коломийки и Шумки“ 516—521; в) Інша проза: 1) „Листи з хутора“ (лист I, II, V), 2) (Виховане і наука): I. „Виховання дітей“ 551—560, II. Наука і ремесла і праця народна по селах 560—563, III. Устня мова з науки 564—565, 3) Зазивний лист до української інтелігенції 566—586, 4) Знайдений на дорозі лист 587—594, 5) Герценів Дзвін 595—601, 6) „Крашанка Русинам і Полякам на Великдень 1882 року“, 602—626; Приписки, 627—666; Посліслово (редактора); Доповнене: Почини лихоліття ляхського і перві козацькі бучи (історичня вивідка), 673—695; Приписки; Отвертий лист до Ом. Партицького].

1911.

533. Українофиламъ. — „Записки Українського Наукового Товариства“, в Києві, книга VIII, стор. 69—87. [Дата „1862, авг. 28, хуторъ Мотроновка подъ Борзною“].

Левицький Ор. Українофиламъ (Невідомий твір П. Куліша). [Там само] стор. 62—68.

534. Турова круча [Уривок з „Чорної Ради“] — *Крушельницький Антін* — „Руска читанка“ для першої кляси середних шкіл, у Львові, з друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, стор. 242—243.

535. Чорна Рада, хроніка 1663 року, з ілюстраціями, із вступом і поясненнями Богдана Лепкого, — Галицька Накладня і друкарня Якова Оренштайна в Коломиї. „Загальна бібліотека“ № 108—110, [року не зазначено] стор. 325 + (3) 8° [з ілюстраціями].

1912.

536. З того світа, Варфоломееві Шевченкові; Брату Тарасові на той світ [з „Досвіток“]; До братів на Вкраїну [з „Основи“ 1862]; На двадцяті роковини великого похорону. [з „Хуторної поезії“]. — „Вінок Т. Шевченкові“ із віршів українських, галицьких, російських і польських поетів

збірка з примітками М. Комарова, Одесса, друкарня Акц. Южно-Русского О-ва Печатного Дѣла“, стор. 43—44; 45—46; 49—50; 79.

Комаров М.—[примітки до віршів] *ibidem*, стор. 4, 44, 46—47, 60, 79.

536а. Святе Письмо Старого і Нового Завіту. У Відні, виданне Британського і Заграничного Біблійного Товариства. [Дивись № 489; № 195 про]

537. Листи Куліша [до Олександра Барвінського та інших осіб]. — Олександр Барвінський. — „Спомини з мого життя“, перша часть, Образки з громадянського письменського розвитку Русинів, Галицька накладня і друкарня Якова Оренштайна в Коломиї. Львів, стор. 175—327; стор. 286—287 [лист до Є. Барвінської] 334—336 [до В. Барвінського] [Вийшла 1911 року].

538. Баляда про князя—старця; Степ; Псалма LXI CXXXI; CXLVI—[Там само] стор. 245—248; 274—275; 290—291. [поезії].

539. Полковник Шрам — *Крушельницький Антін*, Руска читанка для третьої кляси середних шкіл, у Львові, накладом Наукового Товариства імени Шевченка з друкарні НТіШ стор. 146—150. [уривок із „Чорної Ради“].

540. На прощі у Києві — *Крушельницький Антін* — Руска читанка для другої кляси середних шкіл у Львові, накладом Наукового Товариства імени Шевченка, з друкарні НТіШ, стор. 72—75 [уривок із „Чорної Ради“].

1913.

541. Запорожский суд (з повісті „Чорна Рада“); Псалма LXII. — *Крушельницький Антін* — Руска читанка для четвертої кляси середних шкіл, у Львові, накладом друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, стор. 96—102; 184—185.

1914.

542. Турова Круча [уривок з „Чорної Ради“] — *Крушельницький Антін*. — Руска читанка для першої кляси середних шкіл, друге змінене видане, у Львові, з друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, стор. 222—223.

543. Дві мові книжня і народня. — „Україна“, Науковий трьохмісячник українознавства, видає Українське Наукове Товариство в Києві, кн. III, стор. 22—34. [Дата Куліша: 1858, декабрь 27 С.-Петербург].

[Д. Д[орошенко] вступ і пояснення до статті; стор. 22—23 стаття з архіву редакції „Основи“].

1916.

544. Засьпів, Lago maggiore, До Кобзи, Степ о півдні, Гадання—віщування, Орися, З хроніки 1663 р. „Чорна

Рада“ [розділ XII, XIII, XIV, XV і XVI і зміст решти розділів], Про розвиток письменства у славянських народів взагалі, а українського з окрема, Про звичаї і освіту в Західній Україні, З розвідки Григорій Квітка і його повість, Історичне оповідання, Історія України од найдавніших часів, Первий період козацтва. — Виїмки з української народньої літератури, часть I, уложив Олександр Барвінський, пяте перероблене видане (з 16 ілюстраціями), у Львові, накладом ц. к. видавництва шкільних книжок, стор. 315—386; 315—319; 319—325; 325—359; 359—361; 361—362; 363—373; 373—378; 378—386.

545. I. Давне горе, II. Степова могила, III. Орися. — „Просвітні листки“, у Львові, коштом і заходом товариства „Просвіта“, з друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка, 16 стор. 8^о.

[Про К. — „Пантелеймон Куліш“ 2—3 стор.].

1917.

546. Курка с курчатами, поема-епопея, присвячена Доктору Пулюєві на спомин про Дорнбах. — „Шляхи“, місячник, редактор-видавець Федір Федорців, Львів, май — серпень 1917 р. стор. 314—319. [Дата: 1882, липня 17 п. ст. у Відні].

Др. Іван Пулюй — Кулішева дума „Курка з курчатами“ [там само] стор. 311—314 [передмова].

1918.

547. Турова Круча [уринок з „Чорної Ради“] — *Крушельницький Антін* — Українська читанка для першої кляси середніх шкіл, третє видання. Київ — Львів — Відень у другім році відбудування Української держави, Т-во „Вернигора“, стор. 200—201.

548. Нагулялося по небу; Уночі [поезії] — „Рідна школа“, читанка друга (рік другий), склав *Спиридон Черкасенко*, видання третє, Київ — Відень, Т-во „Дзвін“, видавництво „Українська Школа“ під орудою С. Русової, Ю. Сірого, Я. Чепіги і С. Черкасенка. стр. 48; 51.

549. Листи Куліша до Н. Ол. Білозерської — „Наше Минуле“, журнал історії, літератури, і культури, Київ, число 1, Видавниче т-во „Друкарь“, стр. 158—166.

[Дванацять листів, з 1857 року, передмова й примітки Пав. Зайцева].

550. Чорна Рада, хроніка 1663 року, з передмовою В. Щепотьєва, Просвітянська книгозбірня № 10. Видання Полтавської Спільки Споживчих Товариств, Полтава, (2)+XVIII+269 стор., 8^о [на обгортці — 1919 рік].

551. Листи Куліша до Н. Ол. Білозерської. — „Наше Минуле“, № 3, стор. 114—124.

[IX листів, передмова Пав. Зайцева — стор. 114].

552. Орися (ідилія). Відень — Київ, з друкарні Адольфа Гольцгауза у Відні, 16 стор. 12^о.

553. Орися, іділія. — Видавниче т-во „Рідна думка“ м. Харків, Друкарня „Печатник“, 15+(1) стор., 16^о.

1919.

554. Орися та інші опов[ідання] з біографією і портретом. — Народня бібліотека № 1, видавниче т-во „Криниця“, стор. XIV+67+(1) 8^о.

[Зміст: „Пантелеймон Куліш“ стаття С. Б-ка V—XIV, „Орися“ (ідилія), „Дівоче серце“ (ідилія), „Гордовита пара“ (бабусине оповідання), „Про злодія у селі Гаківниці“ (лист із хутора) без підпису].

Рец. 1) *Поточний В.* — „Книгарь“, листопад 1919 р., число 27, стор. 1852—1853.

554а. Св'яте письмо старого і Нового Завіту, мовою русько-українською, переклад П. О. Куліша, І. С. Левицького і Пулюя у Відні, видане Британського і заграничного Біблійного товариства [що саме переклав П. О. Куліш перелічено під № 489].

554б. Св'яте письмо Нового Завіту, мовою русько-українською, у Відні, видане Британського і заграничного Біблійного товариства.

555. Нѣскольکو предварительныхъ словъ [передмова Куліша до „Неофітів“]. — „Наше Минуле“, журнал історії, літератури і культури, у Києві, число 1—2, стор. 22—24.

Пав. Зайцев. Передмова Куліша до „Неофітів“, [там само] стор. 20—21.

1920.

556. На прощі у Києві [уринок з „Чорної Ради“] — *Крушельницький Антін*, „Українська читанка“ для другої кляси середніх шкіл, третє видання, Київ-Львів-Відень, в четвертому році відбудування Української Держави, т-во „Вернигора“, шкільна секція ч. 23, стр. 229—232.

557. Турова Круча [уринок з „Чорної Ради“] — *Крушельницький Антін*, „Українська читанка“ для першої кляси середніх шкіл, третє видання, Київ-Львів-Відень, в четвертому році відбудування Укр. Держави.

558. На прощі у Києві, [уринок з „Чорної Ради“] — *Крушельницький Антін*. — Українська читанка для другої кляси середніх шкіл, друге змінене видане, зладив Др. Іван Копач, у Львові, накладом Наукового Товариства імени Шевченка, стор. 72—75.

559. Полковник Шрам [уринок з „Чорної Ради“]; Псальма LXI; CXXXI; CXLXI. — *Крушельницький Антін* — „Українська читанка“ для третьої кляси середніх шкіл, друге, зі згодою автора змінене видане, зладив Др. Іван Копач, у Львові, накладом Наукового Товариства імени Шевченка, стор. 84—87; 185; 195; 195—196; 196.

1922.

560. Нагулялося по небу...; Уночі [поезії] — *Черкасенко Спиридон* — „Рідна школа“, читанка друга, виданне четверте, Київ — Відень. Львів, Українське Акційне Видавниче Товариство „Земля“, стор. 52; 56.

561. Чорна Рада (хроніка 1663 року), виданне для молоді. Накладом О. Кузьми, Коломия, друк. А. Кисілевського, 240 стор. 8°. [„Критичні замітки до сього твору разом з біографією Куліша вийдуть осібною книжкою“].

562. Твори т. I. Чорна Рада, історичний роман, зі вступом і поясненнями Богдана Лепкого. — Берлін, Бібліотека Українського Слова ч. 28, Видавництво „Українське Слово“, в Берліні, стор. 244 + (4) 12°. [Вступна стаття „Пантелеймон Куліш“ стор. 5—26; поясніння до „Чорної Ради“ стор. 227—244].

563. Молитва, Что есть мні і тобі, жено, До Кобзи, Про зелені садки, Чолом доземний, моїй же таки знаній, На чужій чужині, Молодосте, Заворожена криниця. — „Струни“, антольоія української поезії, від найдавніших до нинішніх часів, для вжитку школи й хати, влаштував Богдан Лепкий, від „Слова о полку Ігоревім“, до Івана Франка, Спільне видання „Української Народньої бібліотеки“ і „Українського Слова“, Берлін, стор. 164—170.

[Про Куліша — життєпис і бібліографія, стор. 162—163].

564. Заспів, Солониця (1596), Дунайська Дума (1648—1654), Давне горе (Дума), Lago maggiore, Брату Тарасу на той світ (замість епілога до поеми „Настуся“) [уривки з „До світок“], До Кобзи, Псалтирна псальма, Божий суд, Молитва [уривки з Хуторної поезії], Яке нам діло до того, Чолом доземний, моїй же таки знаній, До Кобзи та до Музи, Рай, Покобзаршина, Поетові, Серце мое тихе, Квіти з сльозами, Шукання-викликання, Видіння, Соловейко-Степ о півдні, Ніч у степу, Україна, Гадання-віщування [уривки в „Дзвону“], Україна (дев'ята дума), Настуся (з поеми), Магомет і Хади́за (поема) част., Маруся Богуславка, поема, част., Байда князь Вишневецький, поема, част. [поезії].

Дівоче серце (іділля), Чорна Рада (з повісти) [проза].

Чого стоїть Шевченко, як народний поет, (третій лист з хутора), — *Крушельницький Антін*. Вибір з українського народного письменства, перший том (від 1798 р. до 1876 р.) для сьомої класи середніх шкіл; для третьої класи колегії. Київ, Відень, Львів, „Чайка“, Українське Акційне Видавниче Товариство, стор. 269—363.

565. Оріся — „Рідне Слово“, збірка новел і оповідань українських авторів, Бібліотека „Українського Слова“, Берлін, ч. 27, стр. 37—50.

566. На прощі в Києві [уривок з „Чорної Ради“], Турова Круча [уривок з „Орісі“]. — *Крушельницький Антін*. П'ята читанка

для пятого року науки в єдиній школі; для першої класи старшої основної школи; для першої класи середніх шкіл [пяте видання]. Київ-Відень-Львів, „Чайка“. Українське Акційне Видавниче Товариство, стор. 198—201; 66—68.

567. Полковник Шрам [уривок з „Чорної Ради“]. — *Крушельницький Антін*, шоста читанка для шостого року науки в Єдиній школі; для другої класи старшої основної школи; для другої класи середніх шкіл [пяте видання], Київ-Відень-Львів „Чайка“, — Українське Акційне Видавниче Товариство, стор. 210—214.

568. Степ, Псальма СХХХІ. — *Крушельницький Антін*, сьома читанка для сьомого року науки в Єдиній школі; для третьої класи старшої основної школи; для третьої класи середніх шкіл (пяте видання) Київ-Відень-Львів, „Чайка“, Українське Акційне Видавниче товариство, стор. 248—249; 266.

569. Оріся, Запорозький суд, [з повісти „Чорна Рада“], Псальма LXII. — *Крушельницький Антін*. Восьма читанка для восьмого року науки в Єдиній школі; для четвертої класи старшої основної школи; для четвертої класи середніх шкіл (третє видання), Київ-Відень-Львів, „Чайка“, Українське Акційне Товариство, стор. 72—79; 124—129; 236.

1923.

570. Твори, т. II, Поезії, зі вступом і поясненнями Богдана Лепкого, Берлін. — Бібліотека „Українського Слова“ ч. 29, Видавництво „Українське Слово“ в Берліні.

[Зміст: Передмова, стор. 5—12, Поезії, 13—247; поясніння, 249—278].

571. Твори, т. III, Україна, зі вступом, поясненнями й рисунками Богдана Лепкого. — Бібліотека „Українського Слова“, ч. 36, видавництво „Українське Слово“, в Берліні, (16×11½) 116 стор. +32 ілюстрації в тексті.

572. Твори, т. IV. Псалтир. — Бібліотека „Українського Слова“, ч. 37, Видавництво „Українське Слово“ в Берліні, Берлін, 1923 (16×11½), стор. 240

573. Листування Панька Куліша з Олександром Кониським. — „Нова Україна“ (Neue Ukraine), місячник письменства, мистецтва, науки і громадського життя, під редакцією В. Винниченка й М. Шаповала, Прага—Берлін, рік видання другий, ч. 10, 1923, жовтень, стор. 139—148; ч. 11, листопад, стор. 154—162 (подав Возняк Михайло).

Возняк Михайло [передмова, бібліографія] ч. 7—8, стор. 267—276.

574. Вільшаний царь, (з Гете); Прощай, з Байрона; Усе стрі моєї тихо; Ще любо дивляться на мене карі очі, Квіти з сльозами; До Кобзи, Не славте Кобзаря, Прощання, (з „Ромео і Джульєти“ Шекспіра), Суд (з „Чорної

Ради“). — „Слово“, декламатор, уложив М. Зеров, В-тво „Слово“, Київ, Держав. трест „Київ-Друк“, друга Держ. друкарня, стор. 57—58; 135—137; 138—139; 153, 189, 199—200; 209—210; 253—255; 279—280.

1925.

575. Чорна Рада, хроніка 1663 року. — „Книгоспілка“, „Літературна бібліотека“, (вступна стаття О. Гермайзе), „Чорна Рада“ стор. XXXI+1 (ненум.)+214. 8°.

Рец. 1) *Могиланський Мих.* „Червоний Шлях“, 1926, № 5—6, стор. 264—265.

2) *Зеров М.* „Життя й Революція“, 1925, № 10, стор. 109.

576. Листи Куліша до Шевченка. — *Новицький Михайло* „Шевченко в процесі 1847 р. і Шевченкові папери“. — „Україна“, науковий двохмісячник українознавства, орган історичної секції Академії (б. українського історичного товариства в Києві), під загальною редакцією Голови секції акад. Михайла Грушевського, книга 1—2, стор. 78—83.

1926.

577. Заспів, Кумейки, Дунайська дума, Давне горе, Люлі-люлі, Lago maggiore, Брату Тарасу, До Кобзи, Слово правди, До Шекспіра, Гимн єдиному цареві, Божий суд, З поеми „Магомет і Хадиза“, З поеми „Маруся Богуславка“, Заспів, Козацьким Панегирникам, На чужій чужині, Поетові, Квітки з сльозами, Міньона, Вільшаний цар, Старий гай мрій, Як увечері блукаю, Тихий берег понад морем, Пришов май, Прощання з рідною країною (з „Чайльд Гарольда“ Байрона), Гамлет [уривки], Чорна Рада [уривки], Орися. — *Плевако М.* — Хрестоматія нової української літератури, Державне Видавництво України, стор. 385—470.

Плевако М. — „Пантелеймон Куліш“ (біографія), стор. 379—381. „Бібліографія“ 381—385.

1927.

578. Чорна Рада, хроніка 1663 року, стаття й редакція О. Гермайзе, видання друге „Літературна бібліотека“. „Книгоспілка“ Київ [року не зазначено], стор. XXXIX+236. 8°.

Гермайзе О. — [Вступна стаття стор. VII—XXXIX]. [Примітки П. Куліша О. Гермайзе, стор. 219—236].

579. Поезії. — Вибір редакції і стаття М. Зерова „Книгоспілка“ [року не зазначено], стор. XIII+126+XVII.

[Зміст: Передмова М. Зерова: „Поетична діяльність Куліша“; „Досвіткі“, „Хуторна поезія“, „Дзвін“, „Позичена кобза“ (вибрані поезії); додатки: 1) життя Куліша (хронологічна канва), 2) примітки.

Рец. 1) „Українські вісті“ Париж, 1927. 4. VI, № 31.

580. Иродова морока, вертепна містерія на різдвяні свята. — „Україна“, 1927, книга 1—2, стор. 96—104.

[Передмова: *Грушевський Мих.* Перша редакція „Иродової мороки“ Куліша, *ibid.*, стор. 94—96].

581. Листи Куліша до Милорадовичевої. — *Дорошкевич Ол.* — Куліш і Милорадовичева листи, [серія „Постаті й епізоди“], „Слово“, стор. 51—108.

[Вступна стаття: *Дорошкевич Ол.* — Урваний роман, стор. 7—50; примітки 109—119 стор.].

Рец. 1) *Василенко В.* „Комуніст“, 1927, 25 вересня, № 219 (2304).

2) *Айзеншток І.* „Червоний Шлях“, 1927 р., № 11, 274—275.

3) *Сімашкевич Мітрофан.* — З досліджень літературного побуту — „Життя й революція“ 1927, № 10—11, стор. 172—175.

582. Євгеній Онегін нашого времени. Роман в стихах, часть первая, — „Пантелеймон Куліш“, Збірник праць комісії для видавання пам'яток новітнього письменства, за редакцією С. Єфремова та Ол. Дорошкевича, Українська Академія Наук, збірник Історично-Філологічного Відділу, № 53, у Києві, стор. 171—199.

583. *Возняк Михайло.* — П. Куліш, як інформатор галицького історика літератури (його листування з Ом. Огоновським) — „Життя й революція“ К. № 12, стор. 291—306.

[Передмова М. Возняка — стор. 288—291].

II. Бібліографія писань про Куліша.

(Матеріяли).

1857.

1. *Анненковъ П.* — Воспоминанія о Гоголѣ. (Римъ, лѣтомъ 1841 года) — „Библиотека для чтенія“, журналъ словесности, наукъ, художествъ, критики, новостей и модъ издаваемый подъ редакціею А. В. Дружинина, Спб., т. сто сорокъ первой, Февраль, стр. 127—142 (науки) [про „Записки о жизни Н. В. Гоголя“].

1861.

2. *Мокрицкій П.* — Отвѣтъ на статью г-на Кулиша. — „Сѣверная Пчела“, Спб, № 116.

1862.

3. *Шимановъ А.* — О путешествіи по Украинѣ. — „Основа“, січень (январь), стр. 75—78 (вісті). [Лист його до Куліша].

4. *Соколенко Григорій.* — О степени самостоятельности малорусской литературы. — „День“, Спб, № 23, марта 17, стр. 6—7.

5. *Гатцукъ А.* — Опытъ южно-русскаго словаря К. Шейковскаго (рец.) — „Основа“, липень (іюль), стр. 84—85 [про словник Куліша].

6. *Костомаровъ Н.* — Іудеямъ. — „Основа“, січень (январь), стр. 51—56. [про статтю Куліша „Передовые жиды“].

1863.

7. *Землякъ.* — Нѣсколько словъ о хохломаніи. — „Вѣстникъ юго-западной и западной Россіи“, историко-литературный журналъ, издаваемый К. Говорскимъ, томъ I, кн. 2-ая, августъ, отдѣлъ III, стр. 39. [Про передмову до „Хати“].

1865.

8. *Пыпинъ А. Н. и Спасовичъ В. Д.* — Обзоръ исторіи славянскихъ литературъ (приложеніе къ „Всеобщей Исторіи Литературы I. Шерра“) Спб, 226—227, 228 [загальний огляд].

9. *Голодъ С.* — Де-що про Кулішовку. — „Мета“, Львів, № 6, стор. 177—180.

1867.

10. Литературні і бібліографічні вісті и замітки — „Правда“, Л. ч. 8, 11-го червня, стор. 63—64. [без підпису; про зречення Куліша од свого правопису].

11. *Рафаловичъ.* — „Добросовѣстна галичско-русска печать“. — „Правда“, Л. ч. 19, 1-го жовтня, стор. 151—152. [про зречення Куліша од свого правопису].

12. *Партицький.* — Одповідь московськимъ журналамъ. — „Правда“, ч. 20, 11-го жовтня, стор. 159—160.

[З приводу полеміки Куліша з „Москвою“ і „Московск. Вѣдомостями“].

1868.

13. Оглядъ исторіи руської літератури. I. Украинці — „Правда“, Л., ч. 32, стор. 381. [переклад праці Пипіна].

14. Вісті. — „Правда“, Л., ч., 17, стор. 204. [без підпису; про звільнення Куліша з служби].

15. Жизнь Куліша [можливо автобіографія]. — „Правда“, Л., ч. 2, 19—21 стор.; ч. 3, 32—34; ч. 4, 45—46; ч. 7, 79—80 („Изъ чеського „Научного Словаря“), ч. 24, 283—286; ч. 25, 296—300; ч. 26 311—312; ч. 27, 322—324; ч. 28, 335—336.

1871.

16. *Барвиньскій Александръ.* Кулішъ Пантелеймонъ — „Руска читанка“ для высшой гимназіи, часть третья, накладомъ ц. к. правительственнаго фонда у Львовѣ, зъ друкарнѣ Института Ставропигійскаго, стор. 164—169. [Життепис Куліша].

17. *Микола В.* — Молодой вѣкъ Куліша. — „Руска читанка для низшихъ класъ середнихъ школъ“, уложивъ Омелянъ Партыцкій, ч. II, у Львовѣ, накладомъ товариства „Просвѣта“, стор. 157—161.

1874.

18. Русскіе украинофилы и польская печать въ 60-хъ годахъ (составлено по статьѣ „Восточная политика Германіи и обрусеніе“, „Вѣстникъ Европы“, 1872, № 3). — „Кіевскій Телеграфъ“, К., №№ 117 і 118. [без підпису]

19. *Українець [Драгоманов].* — Література російська, великоруска, українська и галицька. — „Правда“, Л. ч. 2, 16 (28) лютого, стор. 61, 65, 68—69. [огляд].

20. [Драгомановъ М. П.] Видумки „Кіевлянина“ и польскихъ газетъ о малорусскомъ патріотизмѣ. К. въ типографіи газеты „Кіевскій Телеграфъ“, стр. 63—87.

1875.

21. *Ива-нко П.* — Шевченко, Максимовичъ и Костомаровъ предъ историческимъ (?) судомъ Кулиша. — „Кіевлянинъ“, литературная и политическая газета Юго-Западнаго Края, № 29, суббота, 8-го марта, стр. 1—3. [Переважно про „Исторію Возсоединенія Руси“].

22. „Кіевлянинъ“ за Шевченка. — „Кіевскій Телеграфъ“, К. № 32.

23. *Ива-нко П.* — Въ отвѣтъ на статью „Кіевлянинъ“ за Шевченка“, № 32 „Кіев. Телеграфа“. — „Кіевлянинъ“, № 34, четвергъ, 20-го марта, стр. 3.

24. *Украинець* [Драгоманов М.] Антракт з исторіи украинофильства. — „Правда“, Л., ч. 12, стор. 473—474.

1876.

25. *Барвінскій Володимир.* — Погляди на исторію руського народу. — „Правда“, Л., ч. 13 і 14, 512—517; ч. 15, 562—570; ч. 17, 663—670; ч. 18, 701—711. [З приводу „Мальованої гайдамащини“ див. № 287 покажчика творів К.]

1877.

26. *Анненковъ П.* — Воспоминанія и критическіе очерки. — Собраніе статей и замѣтокъ П. В. Анненкова, 1849—1868 г. г., отдѣлъ первый, Спб., статья „Н. В. Гоголь въ Римѣ лѣтомъ 1841 года“, стр. 177—214. [писання Кулиша про Гоголя].

1878.

27. *Березинъ И. Н.* — „Русскій Энциклопедическій словарь“, издаваемый профессоромъ С.-Петербургскаго Университета И. Н. Березинымъ, отдѣлъ II, т. III, Спб., стр. 466. [Коротка біографія].

1879.

28. *Пыпинъ А. Н. и Спасовичъ В. Д.* — Исторія славянскихъ литературъ. — Изданіе второе, вновь переработанное и дополненное, т. I, Спб., стр. 373—378. [Загальний огляд].

1881.

29. *Фетисовъ Л.* — 1637 годъ (изъ П. Кулиша). — „Русское Богатство“, ежемѣсячный журналъ, Спб., декабрь, стр. 129—132. [Переклад „Кумейок“].

30. *Жельзнякъ К.* — Кіевская старина и новина. Эпиграммы М. В. Максимовича и сообщенныя имъ эпиграммы С. А. Со-

болевскаго. — „Кіевлянинъ“, литературная и политическая газета Юго-Западнаго Края, пятница, 11-го декабря, № 272, 1—2 стр.

31. *Петровъ Н.* — О степени самобытности украинской литературы. — „Кіевлянинъ“ №№ 38, 39, 52, 63, 64, 69. [Загальний огляд].

32. Отзвыы объ украинофильскихъ претензіяхъ. — „Кіевлянинъ“, № 30, стр. 2 [без підпису; про кулішівку].

33. *Тарнавскій Ал.* — Украинофильскіе учебники для народныхъ школъ — „Кіевлянинъ“, № 91 [про „Граматику“].

34. *Неизвѣстный.* — Бесѣда — „Кіевлянинъ“, № 262 [Наведено сатиричний вірш із згадкою про Кулиша].

1882.

35. *Одинъ изъ народа.* — Тридцатилѣтняя годовщина Н. В. Гоголя. — „Кіевлянинъ“, № 42. [про видання Гоголя].

36. Еще о Львовскомъ процессѣ. — „Кіевлянинъ“, № 143 [без підпису, про перебування Кулиша у Львові].

37. [Луцькь Владимиръ]. Хуторна поезія П. А. Кулиша — „Проломъ“, журналъ для политики и литературы, выходитъ во Львовѣ разъ на двѣ недѣли, № 5. [Л.]

38. *Сліпченко-Мордовецъ Д.* — За крашанку — писанка П. Ол. Кулишеви. Написавъ Данило Сліпченко-Мордовецъ, Спб. стор. 42. 8°. [Полеміка з приводу Львівських видань Кулиша 1882-го року].

Рец. 1) „Заря“, К., 1882, № 168.

2) „Вѣстникъ Европы“, 1882, кн. IX (библіограф. листокъ).

39. „Кіевская старина“ о брошурахъ Кулиша. — „Зоря“, письмо литературно-наукове для русскихъ родинъ, подъ редакціею Ом. Партицкаго, річникъ третій, во Львовѣ, число 12, стор. 191—192 число 13, стор. 207—208.

40. *Кояловичъ М.* — Поразительная измѣнчивость убѣжденій писателя. — „Церковный Вѣстникъ“, издаваемый при С.-Петербургской Духовной Академіи, Спб., май, № 18, стр. 6—7. [про перебування Кулиша у Львові].

41. *Кояловичъ М.* — Прежніе взгляды П. Кулиша на Россію и Польшу, на православіе, унію и латинство. — „Церковный Вѣстникъ“, издаваемый при С.-Петербургской Духовной Академіи, май, № 21, стр. 5; № 22, стр. 9—10; июнь № 23, 4—6 стр. [про перебування Кулиша у Львові].

1883.

42. *Костомаровъ Н.* — П. А. Кулишъ и его послѣдняя литературная дѣятельность. — „Кіевская Старина“, февраль, стр. 221—234.

43. *Комаровъ М.*—Бібліографичний покажчикъ нової української літератури (1798—1883), зібравъ М. Комаровъ.—Альманахъ „Рада“ на 1883 рікъ частина перша, видання М. Старицького, стор. 426—428.

44. *Комаровъ М.*—Бібліографичний покажчикъ нової української літератури (1798—1883) зібравъ М. Комаровъ. Київ, стор. 30—32.

1884.

45. *Петровъ Н. И.*—Очерки исторіи украинской литературы XIX столѣтія, К. [„Пантелеймонъ Александровичъ Кулишъ“, стр. 264—296; в кінці на стор. VI є „Алфавитный указатель личныхъ именъ“, де вказано на яких сторінках ще говориться про Куліша, та розкрито деякі з його псевдонімів].

1885.

46. *Мордовцевъ Д.*—Историческія поминки по Н. И. Костомарову.—„Русская Старина“, ежемѣсячное историческое издание, Спб., іюнь, стр. 619—620. [про перебування Куліша в Саратові].

47. *Пыпинъ А.*—Обзоръ малорусской этнографіи, VI, П. А. Кулишъ.—„Вѣстникъ Европы“, журналъ исторіи-политики-литературы, т. VI, декабрь, стр. 778—803.

48. *Zarysy ruchu literackiego Rusinów.*—„Ateneum“, czerwiec, lipiec, sierpień. IX розділ [без підпису].

49. *Ст-ть Б. К.*—Арестъ г. г. Кулиша и Костомарова по разсказу нѣмецкихъ газетъ въ 1847 г.—„Русская Старина“, т. XLVIII, октябрь, стр. 123—125.

[З приводу замітки в „Augsburger Allgemeine Zeitung“ 1847, № 185, 4 липня].

50. *Франко Ив.*—Литературна хроника.—„Зоря“, Л., число 19 стор. 226.

1886.

51. *Головацький Я[ків].*—Lucida intervalla одного рьянаго украиномана.—„Слово“, Львовъ, виходить по вторникамъ, четвергамъ и субботамъ, издатель и ответственный редакторъ Венедиктъ М. Площанскій, №№ 41, 42. [Л.]

52. *Левицький І[ван Нечуй].*—Яковъ Головацький й Пантал. Кулѣшъ.—„Дѣло“, Львовъ, виходить що вторника, четверга и суботы, №№ 48, 49, 51. [Л.]

1888.

53. *Дашкевичъ Н. П.* проф. Отзывъ о сочиненіи г. Петрова „Очерки исторіи укр. литературы XIX столѣтія“, составленный проф. Н. П. Дашкевичемъ.—„Отчетъ о двадцать девя-

томъ присужденіи наградъ графа Уварова“, приложеніе къ LIX тому Записокъ Императорской Академіи Наукъ, № 1, Спб, стр. 229—258.

54. *Федькович.*—До Даня, до Танячкевича, як „до брата рідного“,—„Товариш“, письмо літературно-наукове, Л., ч. I, стор. 112—115 [лист про Куліша].

1889.

55. *Огоновскій Омелянъ.*—Исторія литературы рускои („Пантелеймонъ Кулѣшъ“).—„Зоря“, письмо літературно-наукове для рускихъ родинъ, издаване Товариствомъ им. Шевченка у Л., число 15 і 16, 266—272 стор.; ч. 17, 289—292; ч. 18, 304—308; ч. 19, 320—326; ч. 20, 337—342; ч. 21, 352—357; ч. 22, 373—378. ч. 23, 386—389. [загальний огляд Кулішевих праць].

1890.

56. *Никитенко.*—Дневникъ Александра Васильевича Никитенко (1847 г.)—„Русская Старина“, ежемѣсячное историческое издание, Спб., февраль, стр. 376—377.

57. *К[ониськ]ий О. Я.*—З життя в Полтаві [частина з моїх споминок].—„Правда“, місячник політики, науки і письменства т. II, випуск V, за місяць лютий, розділ XLIX, стор. 110—114. [Про приїзд Куліша до Полтави на-весні 1860 р.].

1891.

58. *A. De Gubernatis.* Dictionnaire international des écrivains, du jour Florence Louis Nicolai, éditeur-imprimeur via Faenza, 68, стор. 1285.

59. *Огоновскій Омелянъ.*—Исторія литературы рускои написавъ Омелянъ Огоновскій, часть III, 1 вѣддѣль. 2. Пантелеймонъ Кулѣшъ Л. Накладомъ Товариства Имени Шевченка, стор. 79—224 [загальний огляд Кулішевих творів, є згадки в інших розділах].

60. *Пыпинъ А. Н.*—„Исторія русской этнографіи“, т. III. (Этнографія малорусская), А. Н. Пыпина, Спб., типографія М. М. Стасюлевича, „П. А. Кулишъ“, стр. 188—217, 220—222.

1892.

61. [Аксаков].—Иванъ Сергѣевичъ Аксаковъ въ его письмахъ, часть первая, т. третій, М., стр. 36, 65, 66, 79, 113, 217, 287, 306, 366.

62. *Бѣлинскій В. Г.* [Лист до П. В. Анненкова, грудень 1847 р.],—„П. В. Анненковъ и его друзья“, Спб., стр. 605—606.

63. *Орловъ А.*—Объ украинно-славянскомъ обществѣ, докладъ графа А. Ѳ. Орлова,—„Русскій Архивъ“ издаваемый Петромъ Бартеневымъ, М., книга вторая, стр. 336, 340—346.

64. *Павлик М.*—Куліш та Крашевський (Куліш про свої зносини з поляками).—„Народ“ Коломия, № 20—24, стор. 223.

1893.

65. *Барсуковъ Н.*—Жизнь и труды М. П. Погодина, Спб., т. седьмой, 141—145, т. восьмой, стр. 251—252; т. девятый, 433—435; томъ двѣнадцатый, 147—150 [про зносини Куліша з М. Погодиным].

66. *М. К.*—Къ свѣдѣніямъ объ украинско-славянскомъ обществѣ.—„Рускій Архивъ“, издаваемый Петромъ Бартевымъ, книга вторая, Москва, стр. 404—405.

67. *Науменко В.*—Григорій Федоровичъ Квитка, какъ малорусскій писатель, передъ судомъ критики.—„Кіевская Старина“ т. XLII, августъ, стр. 255—264.

[Наведено невидрукувану свого часу (1861) статтю М. Максимовича „Трезвонъ о Квиткиной Марусѣ“—полемика з Кулішем, з приводу його „Переднього слова до „Громади“ („Хата“ 1860) та інших згадок про Квітку].

68. *Павлик М.*—Про „строїтелів“ та „руїників“—„Народ“ ч. 1, стор. 10—12; ч. 2, стор. 17—18; ч. 3, стор. 26—27.

1894.

69. *Огоновскій Омелянъ.* Исторія литературы руской, написавъ Омелянъ Огоновскій, періодъ новый, литература наукова, Кулѣшъ.—„Зоря“ Л., число 2, стор. 36—39 [загальний огляд етнографічних праць Куліша].

70. *Огоновскій Омелянъ.*—Исторія литературы руской, написавъ Омелянъ Огоновскій, часть IV, Л. Накладомъ Наукового Товариства имени Шевченка, 7. Пантелеймонъ Кулѣшъ, стор. 157—169. [Огляд етнографічних праць Куліша].

1895.

71. *Н. С-въ.*—Кулишъ.—„Энциклопедическій словарь“, издатель Ф. А. Брокгаузъ и И. А. Эфронъ, Спб., т. XVI, Куяловичъ-Кулонъ (кн. 32) стр. 959.

71а. *Мордовцевъ Д.*—„Новое Время“. № 6896.

72. [*Драгоманов М. П.*]—Погляд М. П. Драгоманова на українську історію—„Нарід“ [Коломия] № 17 [з приводу переписки Куліша з Крашевським]. [*М. Павлик.*]

1896.

73. *Плетневъ и Гротъ.*—Переписка Я. К. Грота съ П. А. Плетневымъ, издана подъ редакціею К. Я. Грота, ординарнаго профессора Императорскаго Варшавскаго Университета, томъ второй, Спб, типографія Министерства Путей Сообщенія, стр. 811—815, томъ третій, 1886.

[Справді 1896,—передмова датована „сентябрь 1896“; на стор. 812 є покажчик на яких сторінках II і III тому згадується про Куліша].

74. [*Азаревскій А.*]—Переписка Я. К. Грота съ П. А. Плетневымъ,—т. 2 и 3-й Спб. 1896.—„Кіевская Старина“, декабрь, стр. 85—90. [Рецензія з цитатами місць, що в них йде мова про Куліша].

1897.

75. *Мордовцевъ Д.*—Вѣчной памяти П. А. Кулиша.—„Всемирная Иллюстрація“, № 19, 3 мая, стр. 438—440. [З двома портретами Куліша—один в профіль—фотогр. 1860 р. і в українському убранні 1877, з автографами].

76. „Этнографическое Обзорѣніе“, издание этнографического отдѣла Императорскаго Общества любителей естествознанія, антропологии и этнографіи, состоящаго при Московскомъ Университетѣ, № 2, подъ редакціею Н. А. Янчука, стр. 178. [*Некролог.*]

77. „Историческій Вѣстникъ“, историко-литературный журналъ, томъ XVIII, Спб., апрѣль, стр. 331—332. [*Некролог.*]

78. „Книжный Вѣстникъ“, журналъ книжной торговли, издательской и литературной дѣятельности въ Россіи, органъ Русскаго Общества Книгопродавцевъ и Издателей, Спб., № 2, февраль, стр. 64. [*Некролог.*]

79. *Пулюй І.*—Поминки по душѣ пок. Пант. Куліша.—„Зоря“, ілюстроване літературно-наукове письмо для родин, видаване Науковим Товариством імени Шевченка, под редакціею Олександра Борковського, у Львові, число 17, стор. 337—338.

80. Посмертна споминка (як П. Куліш відносився до наших селян)—„Правда“, число 7, стор. 97—100 [некролог Куліша і лист його до Вересая].

81. *Шаховской Н.* кн.—Памяти П. А. Кулиша.—„Русское Обзорѣніе“, литературно-политическій и научный журналъ, М., т. 44, мартъ, стр. 192—227. [Наведено листи Куліша до Гілярова, Платонова та Шаховського].

82. *Шаховской Н.* кн.—Памяти П. А. Кулиша.—„Читатель“ М., январь, № 2, стр. 127—177.

83. [*Гоголь М. І.*]—Письма Марьи Ивановны Гоголь къ П. А. Кулишу и Д. С. Каменецкому.—„Кіевская Старина“, декабрь, стр. 67—69 (документи, извѣстія и замѣтки).

84. *Лободовскій М.*—Три дня на хуторѣ у Пантелеймона Александровича и Александры Михайловны (Ганны Барвинокъ) Кулишъ.—„Кіевская Старина“, апрѣль, стр. 162—176.

85. *Лободовскій М.*—Три дня на хуторѣ у Пантелеймона Александровича и Александры Михайловны (Ганны Барвинокъ) Кулишъ.—„Южный Край“, Харьковъ № 5562.

86. [*Грушевскій М.*] Пантелеймон Куліш—„Записки Наутового Товариства імени Шевченка“ Львів, т. XV, кн. 1, стор. 1. [*Некролог, без підпису.*]

87. *Гв. Хок.*—Могила П. Кулиша.—„Зоря“, Л., число 19.
88. *Н[аумен]ко В.*—Полугодовая панихида по П. А. Кулишу.—„Кіевская Старина“, т. VIII, іюль, стр. 33—34 (документи, изв. и замѣтки).
89. *Вороний Микола.*—Пантелеймон Кулиш.—„Зоря“, Л., число 4, стор. 78—80. [Посмертна згадка].
90. Поминки по Т. Шевченкѣ, Н. Костомаровѣ и П. Кулишѣ—въ С.-Петербурѣ 5 марта 1897 г.—„Кіевская Старина“ кн. 4, стор. 15—17 (док.) [без підпису].
91. *Шенрокъ Влад.*—П. А. Кулишъ (род. въ 1890 г. † февраля 1897 г.)—„Сѣверный Вѣстникъ“, Спб., мартъ, стр. 379—381. [Некролог].
92. Матеріали для біографіи П. Кулиша.—„Кіевская Старина“, май, 339—362 стр. [без підпису].
93. *Чалый М.*—Юные годы П. А. Кулиша.—„Кіевская Старина“, май, стр. 290—299.
94. *Щурат В.*—До історії останнього побуту П. Кулиша у Львові, написав д-р В. Щурат.—„Зоря“, ілюстроване літературно-наукове письмо для родин, видаване Товариством імени Шевченка, під редакцією Олександра Борковського у Львові, число 9, стор. 178—179; число 10, 195—196, число 12, 236—239; число 16, 317—318; число 22, 433—436.
- [В статті є поезії Кулишеві: „Промова науки до Русина“, „До чистої матери“, „С Підгіря“, „До двох левів“, число 12, стор. 237—238; „Корчемня кобза“, стор. 435].

Рец. 1) „Літературно-науковий Вістник“, видає Наукове Товариство імени Шевченка у Львові, т. I, стор. 72—73 [бібліогр.]

1898.

95. Читатели изъ народа и поэзія Кулиша.—„Кіевская Старина“, мартъ, стр. 88—95 (извлечено изъ газеты „Волянь“, 1898 г. №№ 25 и 25 [26?]) [без підпису].
96. *О. К.*—Цікава сторінка з минулого.—„Руслан“, № 137—142.
97. Два письма о Котляревскомъ.—„Кіевская Старина“, т. LXII, VII—VIII, стр. 1—3 (док., Изв., зам.) [листи А. Строніна і С. П. Стеблина-Каменського до Кулиша].
98. *Стещенко И.*—И. П. Котляревскій въ свѣтѣ критики—[там само] стр. 102—116, 119—123, 126, 127, 129—137; 140, 141, 148, 149, 150, ч. IX, стр. 271, 272, 274, 275, 279, 282, 284, 287, 288, 289, 293, 295, 305, 306, 309, 315, 316.
99. *Щурат В. Др.*—До історії останнього побуту П. Кулиша у Львові. Накладом Наукового Товариства імени Шевченка у Львові, стор. 37, 8°.
100. *А. Л[азаревскій]*—Предки П. А. Кулиша.—„Кіевская Старина“, сентябрь, стр. 62—65 (документи, извѣстія и замѣтки).

1899.

101. *Гринченко Б.*—П. А. Кулишъ, біографическій очеркъ, Черниговъ, стр. 43, 8°.
- Рец. 1) *І. Ф[ранко]*.—ЛНВ, 1899, т. VI, стор. 121.
2) „Кіевская Старина“, 1899, май, стр. 100—101 (бібліографія).
3) Див. № 120.
102. *Лободовскій М.*—На могилѣ П. А. Кулиша.—„Южный Край“ № 6261 [переказ цієї статті—наш № 105].
103. *Єфремов Сергій.*—Іван Пилипович Хильчевскій, (посмертна згадка).—„Літературно-науковий Вістник“, у Львові, т. V, стор. 130—132 [про взаємини Хильчевського з Кулишем].
104. *Жемчужниковъ Левъ.*—Отрывки изъ моихъ воспоминаній о пятидесятихъ годахъ—„Вѣстникъ Европы“, Спб. т. VI, ноябрь, стр. 230, 241, 242, 244, 251, 253—258.
105. Могила П. А. Кулиша.—„Кіевская Старина“, май стр. 73 (документи, изв. и зам.) [без підпису].
106. Два письма А. Н. Маркевича къ Т. Г. Шевченку и П. А. Кулишу.—„Кіевская Старина“, май, стр. 68—71 (документи, извѣстія и замѣтки) [про Марка Вовчка; без підпису].
107. *Лазаревскій А.*—Предки П. А. Кулиша.—„Очерки, замѣтки и документы по історіи Малороссіи“. К., типографія Императорскаго Университета св. Владиміра, стр. 81—85.

Рец. 1) „Историческій Вѣстникъ“, историко-литературный журналъ, Спб, т. XXVII, стр. 311.

108. *Ш[угу]ровъ Н.*—У могилѣ П. А. Кулиша и В. М. Бѣлозерскаго.—„Кіевская Старина“, сентябрь, 356—378 стр. [е перелік Кулишевих автографів; Приложение—свѣдѣнія о П. А. Кулишѣ извлеченныя изъ аттестата о службѣ его, выданного изъ департамента общихъ дѣлъ Мин. путей сообщенія 20 августа 1875 г.]; октябрь, стр. 19 (поправки).
109. *С. Є[фремов]*.—Літературна спадщина Кулиша.—ЛНВ, кн. XI, стор. 117—118.

1900.

110. [*Білозерскій О. М.*]—Рѣчь О. М. Бѣлозерскаго на полугодовой тризнѣ по П. А. Кулишѣ, въ день Пантелеймона 27 іюля 1897 г.—„Земскій сборникъ Черниговской губ.“, февраль, стр. 22—27.
111. Памяти П. А. Кулиша.—„Кіевская Старина“, мартъ, стр. 155 (документи, изв..) [передрук замѣтки з газ. „Южный Край“; без підпису].
112. [*С. О. Єфремов*]. Щедрування на могилі П. О. Кулиша.—„ЛНВ“, кн. III, стор. 213 [без підпису].

113. *Маковей Осип.*—Панько Олелькович Куліш, огляд його діяльності.— „Літературно-науковий Вістник“, Л. том IX, книжка III, стор. 161—183; [біографічні моменти до 1846 року] том X кн. IV, 1—28; [літерат. діяльність 40 р.р.] V, 77—107 літ. [діяльність 50 р.р.]; VI, 169—188; [біографія 1845—1862 р.]; том XI, IX, 145—161; [загальна оцінка], том XII X, 30—43; [біографія 1864—1874] XI, 92—114; [зносини з галичанами. Літерат. праця 1862—1885 р.р.] XII, 150—169. [Побут Куліша у Львові, літерат. праці останнього періоду].

114. *Маковей Осип.*—Панько Олелькович Куліш (огляд його діяльності). Л. з друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, стор. 170 [відбитка з „ЛНВ“].

Рец. 1) Див. № 120.

115. *Чернявський М.*—Пантелеймонъ Олександровичъ Кулишъ и його оповидання.—Бахмутъ, печатня М. Крамарева, стор. VIII [відбитка передмови до „Оповидань“, р. 1900].

116. Шыри слёзы надъ могилою П. О. Кулиша. Бахмутъ, друкарня М. Крамарева, 1899 стор. 53. [Зміст: „Передне слово“, вірші М. Чернявського та інших на пошану Куліша].

Рец. 1) „ЛНВ“, книжка VI, стор. 56.

1901.

117. *Франко Ів.*—З остатніх десятиліть XIX в.— „Літературно-науковий Вістник“, 1901, книжка VII, за липень, стор. 9—11.

118. *Шенрокъ В.*—П. А. Кулишъ (Біографическій очеркъ).— „Кіевская Старина“, февраль, стр. 153—179; мартъ 461—492; апрѣль 126—152; май 183—213; юнь, 344—382; т. LXXIV юль-августъ, 46—102; сентябрь 304—330; т. LXXV, октябрь 18—44.

119. *Шенрокъ В.*—П. А. Кулишъ. Біографическій очеркъ, К., стр. (2) + 255, 8°. Оттискъ изъ журнала „Кіевская Старина“.

Рец. 1) „Русская Мысль“, 1902, книга VII, М., стр. 239.

2) „Русскія Вѣдомости“, 1902, № 42, 11 февраля.

3) „Вѣстникъ Европы“, журналъ исторіи-политики-литературы, Спб, 1902, т. I, февраль, стр. 837—839.

120. *Стешенко Ів.*—Проби біографіі й оцінки діяльності П. Куліша [рецензія на: О. Маковей. Панько Олелькович Куліш, огляд його діяльності 1900, ст. 170. Б. Гринченко П. А. Кулішъ. Біографическій очеркъ. Черниговъ, 1899, ст. 43].—„Записки Наукового Товариства імени Шевченка“, виходять у Львові що два місяці під редакцією Михайла Грушевського, т. XLIV, кн. VI, стор. 1—28 (наук. хроніка).

121. Максимовичъ подъ фирмой Кулиша.— „Кіевская Старина“, май, стр. 73 (документи...) [замітка про помилку з їхніми портретами, без підпису].

122. Библия въ переводѣ П. А. Кулиша.— „Кіевская Старина“ т. LXXIV, юль, августъ, стр. 23 [документи, изв. и зам., без підпису].

123. Кулишъ Пантелеймонъ Александровичъ.— „Большая Энциклопедія“, подъ редакціей С. Н. Южакова, издатели Библиографическій Институтъ (Майеръ) въ Лейпцигъ и Вѣнѣ и книгоиздательское товарищество „Просвѣщеніе“, Спб, одинадцатый томъ, стр. 648—650.

1902.

124. *Стороженко Н. В.*—Мое знакомство съ П. А. Кулишемъ.— „Подъ знаменемъ науки“, юбилейный сборникъ, въ честь Николая Ильича Стороженка, изданный его учениками и почитателями, М., стр. 244—248.

125. *Франко Ів.*—Михайло П. Старицький.— „ЛНВ“, книга V, стор. 46—48.

126. *Щеголевъ П.*—Къ біографіи П. А. Кулиша.— „Историческій Вѣстникъ“, историко-литературный журналъ, Спб, т. XXXIII, стр. 243—247 [наведено листа Куліша до М. І. Гоголя].

127. *Щеголевъ П. Е.*—Школьные годы Гоголя.— „Историческій Вѣстникъ“, историко-литературный журналъ, томъ XXXVII, Спб. К. стр. 530—531 [та в статті „Отець Гоголя“, стр. 662].

128. *Гринченко Б.*—Ганна Барвинокъ.— „Оповидання зъ народнихъ усть“ К., стор. V, VIII—XII, XIV.

129. *Коробка Н. И.*—Кулишъ о малорусскихъ повѣстяхъ Гоголя.— „Литературный Вѣстникъ“, издание Русскаго Библиологическаго общества, т. III, книжка I, Спб, стр. 73—85.

130. *Мезіеръ А. В.*—„Русская словесность съ XI по XIX столѣтія включительно“. Библиографическій указатель произведеній русской словесности въ связи съ исторіей литературы и критикой книги и журнальня статьи, часть II, Русская словесность, XVIII и XIX стол., съ предисловіемъ Н. А. Рубакина, цѣна 4 руб., Спб., стр. 170, 496.

131. *Коваленко-Коломацький Г.*—П. А. Кулишъ, какъ переводчикъ.— „Югъ“, Херсонъ, № 1128—1129.

1903.

132. *Балика А.*—Библиографичный покажчыкъ писанивъ П. Кулиша.— „Дубове листе“, альманахъ на згадку про П. О. Кулиша, упорядкували М. Чернявський, М. Коцюбинський, Б. Гринченко, у Києви, стор. 247—276.

133. *Гринченко Б.*—До читачивъ.— „Дубове листе“, упорядковали: М. Чернявський, М. Коцюбинський, Б. Гринченко, у Києви, стор. 5—14.

[Передмова до альманаху; на стор. 15 коротенька бібліографія писань про Куліша; передмова до бібліографічного покажчика стор. 245—246].

Рец. 1) *Мировець В.*— „Кіевская Старина“, 1903, май, стр. 121—122 (бібліографія).

1904.

134. *Франко Иван.*—Южно-русская литература. — „Энциклопедический словарь“, издатели: Ф. А. Брокгауз, И. А. Эфронъ, томъ ХLI, Спб. стр. 309—315 [загальний огляд].

135. *Никитенко А. В.*—Моя повѣсть о самомъ себѣ и чему свидѣтель въ жизни былъ, Записки и Дневникъ [1804—1877 г.г.] съ портретомъ автора. Издание второе, исправленное и дополненное по рукописи, подъ редакціей, съ примѣчаниями и алфавитнымъ указателемъ М. К. Лемке, томъ I, Спб. Типолитографія „Герольдъ“, стр. 371, 373.

136. *В. Н[ауменко].*—Кулишъ П. А. и его сотрудничество въ „Искрѣ“. — „Кіевская Старина“, февраль, стр. 239—241.

1905.

137. *Пантелѣевъ Л. Ф.*—Изъ воспоминаній прошого, Спб, 339 стр.: стр. 168—169, 172—174; 177, 198.

138. *Головацький.* Начерк листу Якова Головацького до Пант. Куліша з дня 30, VI, 1859 р.; Лист Августа Бельовського 1858 р.; Лист Николая Макарова до Якова Головацького, писаний дня 16(28) VI, 1858 р.— „Кореспонденція Якова Головацького в літах 1850—62“, Видав Др. Кирило Студинський. Збірник фільологічної секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. VIII і IX, у Львові, накладом Наукового Товариства імени Шевченка, стор. 463—464; 396 і 399—400. [На стор. 555 показано ще сторінки, де говориться про Куліша].

139. *Пуллой І.* проф. і Др.—Кілька споминів про Куліша і його дружину Ганну Барвінок.— „Нові і перемінні звізди“ третє доповнене виданне, накладом автора, з друкарні Адольфа Гольцгаузена у Відні, стор. 45—120. [Присвята Кулішеві 2—4 стор.].

Рец. 1) *Н-ко В.*—„Кіевская Старина“, 1905, сентябрь, стр. 100—102.

2) *Дорошенко Д.*— „Нова Громада“, літературно-науковий місячник, 1906, № 4, квітень, стор. 173—175.

140. *Леся [и] Галя.*—Воспоминаніє дѣтства о дядѣ П. А. Кулишѣ.—„Кіевская Старина“, февраль, стр. 342—348.

141. *Абрамовъ Иванъ.*—Дѣдъ П. А. Кулиша.— „Кіевская Старина“, май, стр. 157.

142. *Вашкевичъ Г.*—Переводъ П. А. Кулишомъ на українській языкъ манифеста 19 февраля 1861 года „Положенія о крестьянахъ.— „Кіевская Старина“, февраль, 324—341, мартъ, 423—460, май, стр. 160.

1906.

143. Школа імени українського діяча П. О. Куліша.— „Рідний Край“, часопись політична, економічна, літературна і наукова, виходить раз на тиждень у Полтаві, число 31, стор. 12 [без підпису].

144. Євангеліє українською мовою.— „Рідний Край“, число 41, стор. 5 [без підпису]

145. *Студинський Кирило.*—До історії взаємин Галичини з Україною, Лист Василя Білозерського до Омеляна Партицького.— „Світ“, літературно-наукова часопись, видає Вячеслав Будзиновский, Л., ч. 8, стор. 124—126; ч. 9, 138—141; ч. 10—11, 161—163.

146. *Грінченко Б.*—До історії Кулішевих „Досвіток“, „Науковий“ Збірник“, присвячений проф. Мих. Грушевському учениками й прихильниками з нагоди його десятилітньої наукової праці в Галичині 1894—1904, у Львові, стор. 509—523.

147. *Комаров М.*—Українська драматургія, збірка бібліографічних знадобів до історії української драми і театру українського, (1815—1906 р.) г. Одеса [Докладний покажчик писань Куліша й про нього, стор. 194—195].

148. *Грінченко Б.*—Кулішеві твори й сільські читачі.— „Нова Громада“, № 6, стор. 68—83; № 7, стор. 53—70.

149. *Барвінський Олександр.*— „З остатніх десятиліть XIX віку“.—Накладом редакції „Руслана“, Львів, стор. 6, 10—13, 25—30.

150. *Дорошенко Д.*—На громадській роботі (про Пантелеймона Куліша). „Благотворительное общество издания общепользовныхъ и дешевыхъ книгъ“, № 40, Спб, стор. 32. 1907 [Загальний огляд].

151. *Драгомановъ М. П.*—Собраніє политическихъ сочиненій, томъ II, Paris Société nouvelle de Librairie et d'edition. Изданіє редакції „Освобожденія“, стр. 158, 575, 576, 599.

152. *Мировець В.*—Твори Віктора Забіли, відбиток з журналу „Кіевская Старина“, у Київі, стор. 6, 7, 10, 14, 19, 20, 21, 25—26, 27, 28, 29, 31, 32.

1907.

153. *Грінченко Б.*—Перед широким світом, Київ, П. Куліш, стор. 146—190. [Кулішеві твори перед судом читачів].

154. *Пчілка Олена.*—Пам'яті П. Куліша.— „Рідний Край“, часопись політична, економічна, літературна і наукова, виходить раз на тиждень у Полтаві, число 6. [Згадка в річницю смерті].

155. *Дорошенко Д.*— П. Куліш (10 років зо дня його смерті, 2 лютого 1897 року).— „Україна“, науковий та літературно-публіцистичний щомісячний журнал, у Київі, рік перший, т. I, февраль, стор. 238—249.

156. Видання творів П. Куліша.— „Рідний Край“, українська часопись, виходить у Київі що тижня, число 8, стор. 9. [без підпису].

157. *Даниловъ Владимиръ.*— П. А. Кулишъ и „Кіевская Старина“, подъ редакціей Ѳ. Г. Лебединцева.— „Україна“ науковий та літературно-публіцистичний щомісячний журнал, у Київі, рік перший, т. III, іюль—августъ, стр. 202—211.

1908.

158. *Русова С. Ф.*—Украинская литература въ XIX вѣкѣ (первый періодъ съ 1798 по 1862 г.).—Исторія Россіи въ XIX вѣкѣ, изданіе Т-ва Бр. А. и И. Гранатъ и К^о, т. № 4, часть вторая, отдѣлъ второй, стр. 313—314. [Року не зазначено].

159. Писання П. Куліша.—„Рідний Край“, українська часопись, виходить у Києві що тижня, число 20, стор. 5. [без підпису]

160. Згадки про П. Куліша (до роковин його смерті).—„Рідний Край“, українська часопись виходить у Києві що тижня, число 4, стор. 8—10. [Зміст: Лист Ганни Барвінок, вірш Простака, „Памяти П. Куліша“ [без підпису].

161. *Чернявський М.*—Епітафія П. Кулішу.—„Рідний Край“, українська часопись, виходить у Києві що тижня число 5, стор. 6.

162. *Вахнянин Анатоль.*—Листи до Пантелеймона Куліша. (1869 р.) Видав Кирило Студинський у Львові, накладом видавця, з печатні А. Шийковського, 8^о, 120 стор.

[Передмова Кирила Студинського 3—11 стор.]

163. *Швець.*—Щире слово над могилою П. Куліша.—„Рідний Край“, українська часопись, виходить у Києві, що тижня, число 5, стор. 6.

164. *Иконниковъ В. С.*—Опытъ русской исторіографіи, т. второй, книга вторая, Типографія Императорскаго Университета Св. Владимира. [На стор. 38 „Указателя“ зазначено сторінки, де згадується про історичні праці Куліша].

165. *Є[фре]мов В.*—До біографії Куліша.—„Рада“, К., 14 марта, № 224, стор. 1.

166. *Доманицький В.*—Марко Вовчок про Куліша.—„Літературно-науковий Вістник“, кн. X за жовтень, стор. 50—52.

167. *Аксакова.*—Дневникъ Вѣры Сергѣевны Аксаковой. (1854—55 г.г.)—„Минувшіе годы“, журналъ посвященный исторіи и литературѣ, августъ, Спб, стр. 109—110; 114—120. [про „Повѣсть объ украинскомъ народѣ“, „Черную Раду“ і перебування Куліша в Аксакових].

168. *Барвінок Ганна.*—Довічний жалъ.—„Рідний Край“, українська часопись, виходить у Києві, що тижня, число 5, стор. 6.

169. *Борзенський Ілько.*—Памяті Пантелеймона Куліша.—„Рідний Край“, число 5, стор. 6.

170. *Борзенський І.*—Святкування дня народження Пантелеймона Куліша.—„Рідний Край“, число 28, стор. 3—4.

1909.

171. *Пачовський Михайло Др.*—Пантелеймон Куліш.—„Ілюстроване українсько-руське письменство в житєписях“ для молодежи, зложив Др. Михайло Пачовський, видане Руского ТОВА-

риства педагогічного ч. 110, Львів. І часть до 60-х років, стор. 86—95. [Наведено такі поезії Куліша: „Народня Слава“, „Братя Тарасові“, „Ключ розуміння“, „Заспів“].

172. З нагоди одинадцятих роковин смерті П. А. Куліша.—„Руслан“, 1909 [Про це „ЗНТШ“, т. LXXXIX, стор. 179; без підпису].

173. *Слабченко М.*—До історії відношень між Кулішем та Т. Г. Шевченком.—„Пошана“, збірникъ Харьковскаго историко-филологическаго общества, т. XVIII, изданъ въ честь проф. Н. Ф. Сумцова, Харьковъ, стор. 557—559.

174. *Доманицький Вас.*—Одна з „Катерин“ (Матеріал для драми з життя „українофілів“ 1860-их років).—„ЛНВ“, кн. VII, стор. 68—70. [про участь Куліша в долі дівчини, що її зневажив Честаховський].

175. *Студинський Кирило.*—I. Листи П. Куліша до Ом. Партицького, (1866—68 р.)—„Руслан“, Л. ч. ч. 1—4 і окремо. [Про це „Записки Наукового Товариства імени Шевченка“ т. LXXXIX, стор. 178].

176. *Студинський Кирило.*—II. Листи Куліша до Мальвіни Климковичової.—„Руслан“, Л. ч. 6 і 7.

177. *Студинський Кирило.*—III. Листи Ом. Огоновського до П. Куліша, в літах 1889—91.—„Руслан“, Л. ч. ч. 8—22.

178. *Студинський Кирило.*—IV. Листи Анатолія Вахнянина до Пант. Куліша.—„Руслан“, Л. ч.ч. 75—171 [і окремо].

179. *Грушевський Ол.*—Етнографічні видання і плани.—„Записки Наукового товариства імени Шевченка“, т. LXXXIX, кн. III, стор. 102—110.

180. *Грушевський Ол.*—Поетична творчість П. Куліша.—ЛНВ, книжка IX, стор. 398—411 [Вступ. „Україна“]. 72—89; [„До світки“. Загальні погляди. Історичні погляди] XII, 436—453. [„Великі проводи“. Голка].

181. *Яричевський С.*—Иродова морока.—„Буковина“, ч. ч. 129—132; 135—137.

182. *Барвінок Ганна.*—Спогади про знаємість Куліша з домом Білозерських (присвячую Дорогій моїй сестрі Н. М. З. товаришу моему вірному).—„Будучність“, Л., ч. 3, 1-го лютого, стор. 33—36.

183. *Сріблянський М.*—Трагична постать (Пам'яті Пантелеймона Куліша)—„Українська Хата“, літературно-науковий громадський і економічний ілюстрований місячник, К. № 3 і 4, стор. 140—147.

1910.

183а. *Франко Іван.*—Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р. написав Іван Франко, у Львові, з портретом автора (Писання Івана Франка т. 1), накладом Українсько-руської видавничої спілки, стор. 117—125; 144—146; 173—176; 236—237 [дивись ще покажчик на стор. 412].

184. *О. П.*—Видання творів Кулішевих (бібліографічна замітка.—„Рідний Край“, число 35 [вийшло 30 січня 1910 р., до річника 1909-го] стор. 9—10 [рец. на видання І. Каманіна і Ю. Романчука].

185. *Кобилянський.*—Лист Антона Кобилянського до П. Куліша.—„Писання Осипа Юрія Федьковича“, т. четвертий. Матеріали до життєписи Осипа Юрія Гординського-Федьковича з перводруків і автографів зібрав, упорядкував і пояснив Др. Осип Маковей, у Львові, українсько-руська бібліотека, видає фільольогічна секція Наукового Товариства імени Шевченка, стор. 11—13.

186. *Франко Іван.*—Молода Україна“, писання Івана Франка, IV, часть перша, провідні ідеї й епізоди, у Львові, накладом українсько-руської видавничої спілки, стор. 4, 5, 6, 12—15.

1911.

187. *Єфремов Сергій.*—Історія українського письменства, видало за допомогою Миколи Дмитрієва, видавництво „Український Учитель“, Спб, стор. 148—149; 282—292 [дивись покажчик імен в кінці книги; року не зазначено].

188. *Старицька-Черняхівська Л.*—Ганна Барвінок (посмертна згадка).—„ЛНВ“, 1913, IX, стор. 367—371.

189. *Семевскій В.*—Кирилло-Мефодіевское общество 1846—47 г.—„Русское Богатство“, ежемѣсячный литературный, научный и политический журналъ, Спб, № 5, май, стр. 102, 106, 108, 109, 111, 115, 127; № 6, іюнь, 39, 49, 51, 52, 56, 65, 66.

190. *Євшан Микола.*—Шевченко і Куліш.—„Тарас Шевченко“, статті Миколи Євшана, В-во „Життя й мистецтво“ К. Друк, акц. т-ва „Петро Барський у Києві“ Хрещатик, 40. 8°, стор. 85—91.

191. *Русова С.*—Просвітний рух на Україні в 60-х роках—„Світло“, український педагогічний журнал, книжка шоста, видавництво „Український Учитель“, лютий (февраль), стр. 36—37.

192. *Шевченко*—[Листи П. Кулішу]—Матеріали по политическому дѣлу Т. Г. Шевченка (редакція Иг. П. Житецкаго)—„Твори Т. Шевченка“ въ двухъ томахъ, видання В. Яковенка, Спб, томъ другий, стор. 418—419, 421, 421—422 (листи 89, 93, 95).

193. Матеріали по политическому дѣлу Т. Г. Шевченка (Редакція Иг. П. Житецкаго)—„Твори Т. Шевченка“ въ двухъ томахъ, видання В. Яковенка, Спб, том другий, стор. 97, 101, 106, 111, 113, 116, 118, 119—120, 122, 123, 124, 125 [без підпису].

194. *Єфремов Сергій.*—Історія українського письменства, видання друге без одмін, видавництво „Український Учитель“, видано за допомогою Миколи Дмитрієва стор. 282—292 [року не зазначено].

195. *Барвінок Г.*—Спомини А. М. Куліш (Ганни Барвінок)—„Українська Хата“, кн. 516, травень-червень, стор. 297, 311, кн. 7 і 8,

липень і серпень, стор. 298—317. [продовження спогадів, що були вміщені в журналі „Будучність“. Зміст: II. П. О. Куліш в 1846 р. у Петербурзі. Заручини. III. Весілле. IV. Прощальний дівич-вечір. V. Ми виїхали за границю. VI. Приїзд до Києва на перепуті до Варшави].

196. *Василенко М.*—Г. Н. Теплов і його „Записка о непорядкахъ въ Малороссіи“.—„Записки Українського Наукового Товариства в Києві“, книга IX, Київ, стор. 13—28.

1912.

197. *Єфремов С.*—Без синтезу.—„Рада“, газета політична, економічна, літературна, четвер, 2 февраля (15 лютого), № 27, стор. 1.

198. *Барвінський Олександр.*—Спомини з мого життя—[Серія] „Образки з громадянського і письменського розвитку Русинів“, перша часть, Л., стор. 56, 57, 60, 61, 87—88, 95, 99, 116—119, 125, 158.

199. *Барвінок Ганна (О. Куліш)*—Спомин про старшого боярина Тараса Шевченка на весіллі Пантелія Куліша і Олександри Куліш в 1847 р.—„Сборникъ посвященный памяти Тараса Григорьевича Шевченка“, М. Видання Комітету по упорядкуванню шевченковських свят в Москві, стр. 129—130.

1913.

200. *Барвінський Олександр.*—Спомини з мого життя,—[серія] „Образки з громадянського і письменського розвитку Русинів“, часть друга. Львів-Коломия, стор. 3—16, 67—71, 149—156; [Лист М. Лисенка до Куліша, стор. 403—406].

201. Наші письменники, Пантелеймон Куліш.—„Ілюстрований Календар Руського Народного Союзу“ на рік 1913, річник другий, Олифант, Па, стор. 119.

1914.

202. *Грушевський Ол.*—Шевченко і Куліш.—Шевченківський Збірник“, т. 1, Петербург, стор. 17—47.

Рец. П. С.—„Україна“, кн. III, К. стр. 101—102.

1915.

203. *Грушевський М.*—Допит Куліша в III отд.—[в статті] „Матеріали до історії Кирило-Мефодіївського брацтва“. „Збірник пам'яті Тараса Шевченка“ (1814—1914), вид. Українського Наукового Товариства в Києві. К., стор. 167—184. [Згадується про К. в цій-же статті, в допитах інших осіб. Матеріали зладив до друку М. Грушевський].

1916.

204. *Василенко Н. П.* — Казаки и польская государственность въ ихъ отношеніяхъ послѣ куруковскаго договора, — „Очерки по исторіи Западной Руси и Украины“. [Додаток до] „Русская исторія въ очеркахъ и статьяхъ“, т. III, К. стр. 448—451; 457—462.

1917.

205. *Єфремов Сергій.* — Історія українського письменства, видання третє з одмінами і додатками, К. Видавництво „Вік“, стор. 263—272 [Загальний огляд; в кінці див. покажчик усіх згадок про Куліша].

206. *П. З.* — Панько Олелькович Куліш. — „Календарь“ на рік звичайний 1917, Петроград, друкарня „Научное Дѣло“, стор. 156—157.

1918.

207. *Крыжановскій В.* — Библия на украинскомъ языкѣ (очеркъ). Державна друкарня, Володимирська 46, 8 стр. 8^о.

208. *Міяковський В.* — Куліш і Квітка. — „Наше Минуте“, К., число 2, стор. 26—31 [подано заяву Куліша до Цензурної Управи].

209. *Міяковський В.* — Куліш і цензура. — „Наше Минуте“, К., число 2, стор. 99—106.

210. *Грушевський О.* проф. — Пантелеймон Куліш. — „Шлях“, вістник літератури, мистецтва та громадського життя, ч. 2, лютий, стор. 29—32. [Додано портрета К., роботи П. Москаленка].

211. *Дорошенко Д.* — П. О. Куліш, його життя й літературно-громадська діяльність, у Києві, Товариство „Прогрес“, стор. 70. 8^о.

Рец. 1) *Могиланський М.* — „Книгарь“, літопис українського письменства, липень 1918 р. число 2-ге, стор. 657 [№ рецензії 516].

2) *Міяковський В.* — „ЛНВ“, 1918, кн. VII—VIII, стор. 155—157.

3) *Зайцев Пав.* — „Наше Минуте“, 1918, число 1, стор. 190.

212. *Семевскій В.* — Кирилло-Мефодіевское Общество. 1846—47 г. — „Голосъ Минувшаго“, журналъ исторіи и исторіи літератури, № 10—12, октябрь — декабрь [вийшов 1919 р.] стр. 105, 106, 109, 114, 118, 140, 142, 143, 147, 156.

213. *Єфремов Сергій.* — Коротка історія українського письменства. — Видавниче товариство „Криниця“, у Києві, стор. 150—152.

214. *Зайцев Пав.* — Листи Куліша до Н. Ол. Білозерської. — „Наше Минуте“, журнал історії, літератури і культури, число 3, стор. 114—124. [дев'ять листів 1886—1887 рр.]

215 *Щепотьєв.* — Розмови про українських письменників, 60-ті та 70-ті роки XIX століття, частина друга, розділ XIV, П. О. Куліш, Полтава, стор. 9—21.

1919.

216. *Лобода А.* проф. — П. О. Куліш-етнограф. — „Книгарь“, липень—серпень, число 23—24, стор. 1555—1564.

217. *Рулін П.* — П. О. Куліш, як дослідник і критик М. В. Гоголя. — „Книгарь“, липень—серпень, число 23—24, стор. 1563—1574.

218. *Єфремов С.* — Біля початків української критики (Куліш як літературний критик). — „Книгарь“, липень—серпень, число 23—24, стор. 1529—1538.

219. *Грушевський О.* — Історичні студії П. О. Куліша. — „ЛНВ“, кн. VII—IX, липень—вересень, стор. 77—93.

220. *Романовський В.* — Куліш і його праці по історії України. — „Книгарь“, листопад, ч. 27, стор. 1801—1808.

221. Літературний огляд [без підпису, про „Книгарь“, 1919, № 23—24, пам'яті Куліша]. — „ЛНВ“, кн. VII—IX, стор. 192—193.

222. *Міяковський В.* — З просвітньої діяльності П. А. Куліша. — „ЛНВ“, VII—IX, липень—вересень, стор. 93—107.

223. *Єфремов Сергій* — Історія українського письменства, видання четверте з одмінами й додатками, т. II, Київ—Ляйпціг, українська накладня, стор. 51—63. [Див. на стор. 440 докладний покажчик цього тому й першого (Українська накладня Київ—Ляйпціг, 1924)].

224. *Зайцев Павло* — Видання творів П. Куліша. — „Книгарь“, липень—серпень, число 23—24, стор. 1573—1582.

225. *Сагарда Н.* проф. — Поетичні переклади П. О. Кулішем Св. Письма. — „Книгарь“, липень—серпень, число 23—24, стор. 1543—1554.

226. *Ніковський Ан.* — Ліра П. Куліша. — „Книгарь“, липень—серпень, число 23—24, стор. 1537—1574.

227. *Сумцов М.* — Пантелеймон Куліш, вид. газ. „Рідне Слово“. Полтава, стор. 54+(2), 8^о.

228. *Стебницький П.* — Культурно-громадська праця П. О. Куліша. — „Книгарь“, липень—серпень, число 23—24, стор. 1515—1530.

1921.

229. *Барвінський Олександр.* — Історія української літератури, II часть, третя (народня) доба письменства, у Львові, накладом книгарні Наукового товариства ім. Шевченка, стор. 170—195.

1922.

230. *Барвінський Ол.* — Участь П. О. Куліша в підемі і розвитку народнього письменства в Галицькій Україні [з нагоди 25-ліття його смерті]. — „Літературно-Науковий Вістник“, у Львові, кн. IV, стор. 40—52.

231. *Барвінський Олександр*.—Огляд історії української літератури—вступ до „Вибору української літератури для учительських семінарий“, третє справлене видане, у Львові, накладом Книгарні А. Бардаха, стор. 114—116.

232. *Томашівський С.*—Куліш і українська національна ідея.—„Під колесами історії“, нариси і статті, Берлін, Бібліотека „Українського слова“, ч. 15, стор. 95—102.

233. *Щурат Василь* Др.—Фільософічна основа творчости Куліша. В 25-літте смерти письменника.—Л., накладом автора з друкарні „Діла“, 132 стор. 16°.

Рец. 1) *Ковалівський А.*—„Червоний Шлях“, X. 1924, № 11—12, стор. 298—299.

234. *Дорошкевич Ол.*—Українська література, підручна книга для старших груп семирічної школи. Державне Видавництво України. К. стор. 189—202. [На обгортці „1923“].

235. *Дорошенко Д.* проф.—Огляд української історіографії, Прага, накладом Українського Університету в Празі; друк Державної друкарні в Празі, стор. 105—114. [Див. ще покажчик в кінці книги].

1923.

236. *Дорошенко Дмитро*.—Пантелеймон Куліш [в серії: „Літературні характеристики українських письменників“, IV]. Українська накладня, Київ—Ляйпціг, № 174—176, стор. 207, 12° [року не зазначено].

Рец. 1) *Б кий П.*—„Нова Україна“, Прага, ч. 11, листопад, стор. 247—248.

237. *М. Плевако*. Сковорода в світлі художньої літератури,—„Книга“, місячник літератури, критики й бібліографії, ч. I, січень—лютий, стор. 11—16.

238. *Стороженко М.*—До біографії Куліша. I. „П. Куліш у Києво-Печерській школі“. II. „Листи Куліша до М. В. Стороженка“ (80-ті р.р. XIX в.).—„Записки Історично-Філологічного Відділу“ Всеукраїнська Академія Наук, К., стор. 198—215.

239. *Лобода Андрій* акад.—До літературної історії Кулішевих „Записок о Южной Руси“.—„Записки Історично-Філологічного Відділу“, кн. II—III, Всеукраїнська Академія Наук, Київ, стор. 111—115.

240. *Багрий А. В.* Шевченковская студия, введение в изучение Шевченка. Темы для литературных работ. Библиография г. Гор. Владикавказ 12°. [Про Куліша стор. 17, 18, 19 30—31].

1924.

241. *Глушко С.*—Куліш про свої зносини з поляками.—„Україна“, науковий трьохмісячник українознавства, орган історичної секції Академії, під загальною редакцією голови секції акад. Михайла Грушевського, К. книга 3, стор. 103—109.

242. *Дорошкевич Ол.*—Підручник історії української літератури, „Книгоспілка, Харків—Київ, стор. 82, 89, 99—103, 114, 129, 130, 136, 174—177, 178, 216, 289.

243. *Дорошкевич Ол.*—З Кулішевого архіву [листи Куліша до Марка Вовчка та Омеляна Огоновського.—„Україна“, кн. 4, стор. 83—88].

244. *Єфремов С.*—Без синтезу (до життєвої драми Куліша).—„Записки Історично-Філологічного Відділу“, Всеукраїнська Академія Наук, кн. IV, у Києві, стор. 58—79.

245. *К-й Ів.*—До життєпису П. Куліша. [Листи Куліша до П. Глібової, Л. Глібова та листи без адреси.]—„Червоний Шлях“, X. № VIII—IX, стор. 268—285].

246. *Лященко А.*—Перлюстрований лист П. Куліша до С. Т. Аксакова.—„Україна“, книга 4, стор. 83.

1925.

247. *Білецький Леонід*—Основи української літературно-наукової критики (спроба літературно-наукової методології, том I, Впривід, Прага, Український Громадський Видавничий фонд стор. 54—61, 297—305 [загальний огляд і розгляд праць В. Щурата „Філософічна основа творчости Куліша“].

248. *Гермайзе О.*—Чорна Рада [передмова до вид. П. Куліш. „Чорна Рада“ „Книгоспілка“] стор. VII—XXXII.

249. *Гермайзе Осип.*—П. Куліш і М. Костомаров, як члени Кирило-Методіївського Братства.—„Шевченко та його доба“, збірник перший, Всеукраїнська Академія Наук, Комісія для видавання пам'яток новітнього письменства, ДВУ, стор. 38—56.

250. *Дорошенко В.*—Зв'язки і зносини наддніпрянських українців із наддністрянськими та участь їх у культурному ігром. життю Галичини.—„На вигнанні“, літературно-громадський альманах, Львів, накладом українського товариства допомоги емігрантам Великої України, стор. 8—11.

251. *Грушевська Ольга.*—З діяльності Куліша в 1850-х р.—„Науковий збірник за 1924 рік“ (Записки Українського Наукового товариства в Києві, тепер Історична секція Всеукраїнської Академії Наук), під редакцією голови секції, академіка Михайла Грушевського, том XIX, Державне Видавництво України, стор. 161—177.

252. *Лебідь Ан.*—Нові придбання рукописного відділу музею В. В. Тарновського.—„Бібліологічні Вісті“, часопис, присвячений питанням бібліотекознавства, бібліофілії, видавництва та друкарства, Державне Видавництво України, № 1—2 (8—9), стор. 125—127.

253. *Могиланський М.*—П. О. Куліш у 90-х роках (листи й документи).—„Червоний Шлях“, № 8, стор. 180—189.

254. *Петров Віктор.*—Шевченко, Куліш, В. Білозерський—їх перші стрічі.—„Україна“, книга 1—2, стор. 42—50. [Там-же листи Куліша до В. Білозерського].

255. *Петров В.*—Куліш і Шевченко (до історії їх взаємовідносин в 1843—1849 роках).—„Шевченко та його доба“, збірник перший, Всеукраїнська Академія Наук, Комісія для видавання пам'яток новітнього письменства“. ДВУ, стор. 57—79.

1926.

256. *Бужинський М.*—Звільнення Куліша з-під цензури III отделенія.—„Україна“, кн. I, стор. 71.

257. *Ковалівський А.*—Критика „Основи“, П. Куліш.—„З історії української критики“, ДВУ, стор. 9—30.

258. *Рулін Петро.*—М. П. Старицький та П. О. Куліш.—„Життя й Революція“, № 12, стор. 64—74 (листування). [1883—1898 р.р.—три листа Куліша].

259. *Рулін Петро.*—Лист М. І. Гоголевої до П. О. Куліша.—„Записки Історично-Філологічного Відділу“, кн. VII—VIII, за головним редагуванням голови Відділу акад. Агатангела Кримського. Українська Академія Наук, у Києві, стор. 367—368.

260. *Глушко С.*—Листування П. О. Куліша з Л. М. Жемчужниковим (1854—1877).—„Україна“, № 2—3, стор. 163—180 [15 листів Куліша].

261. *Данилов В.*—П. А. Куліш і М. О. Максимович.—„Україна“, № 5, стор. 13—22.

262. *Дорошкевич Ол.*—Підручник історії української літератури, видання друге, „Книгоспілка“, стор. 95—99; 162—165 [року не зазначено, передмова до другого видання датована „25—VIII—1926 р.“].

263. *Петров Віктор.*—Куліш-хutorянин (теорія хutorянства і Баївшанський епізод 1853—1854).—„Записки Історично-Філологічного Відділу“, кн. IX, за головним редагуванням голови Відділу акад. Агатангела Кримського, у Києві, з друкарні Української Академії Наук, стор. 156—184.

264. *Дорошкевич Ол.*—Невідоме Кулішеве видання.—„Бібліологічні Вісті“, Український Інститут Книгознавства, К. № 2 (11), стор. 75—80.

265. *Петров Віктор.*—Хutorянство і Європа (листи Куліша з-за кордону р. 1858-го).—„Життя й Революція“, № 7, липень, стор. 71—79.

266. *Петров Віктор.*—Матеріали до історії приятелювання Куліша й Шевченка р. 1856—1857-го.—„Шевченко та його доба“, Збірник другий, під редакцією акад. С. Єфремова, М. Новицького і П. Филиповича, Українська Академія Наук. Комісія для видавання пам'яток новітнього письменства. „Книгоспілка“ стор. 83—100.

267. *Дорошкевич Олександр.*—Шевченко в приватному листуванні. II. П. Куліш до Петра Плетньова, IV. Пант. Куліш

до Шевченка.—„Записки Історично-Філологічного Відділу“, за головним редагуванням Голови Відділу акад. Агатангела Кримського, Українська Академія Наук, у Києві, кн. VII—VIII, стор. 370—375; 376—377.

1927.

268. *Коряк В.*—Нарис історії української літератури, література передбуржуазна, видання друге змінене, ДВУ, стор. 268, 368, 385, 386, 409.

269. *Грушевський Михайло* акад.—„Соціально-традиційні підоснови Кулішевої творчості“.—„Україна“, науковий двохмісячник українознавства, орган історичної секції Академії, під загальною редакцією Голови секції акад. Михайла Грушевського, Київ, кн. 1—2, стор. 9—38.

270. *Грушевський Олександр.*—Повісті Куліша з середини 1850-х років.—„Україна“, книга 1—3, стор. 66—75.

271. *С. Є[фремов]*. Куліш Пантелеймон Олександрович (Панько Олелькович).—„Повне зібрання творів Тараса Шевченка“, під загальною редакцією Акад. Сергія Єфремова, том четвертий. Щоденні записки (журнал) текст, первісні варіанти, коментарій. Українська Академія Наук, Комісія для видавання пам'яток новітнього українського письменства, Державне Видавництво України, стор. 275—285. [На стор. 777 див. „покажчик імен“. Слід виправити в покажчикові такі помилки: стр. не „305“, а „306“, не „456“, а „554“, не „565“, а „556“, на 721 сторінці про К. не згадується, ця цифра належить Кухаренкові, про нього на сторінці йде мова, а в покажчикові 721 сторінки нема].

272. *Житецький Ігнат.*—Куліш і Костомаров (недруковане листування 1860—70 р.р.).—„Україна“, книга 1—2, стор. 39—65.

273. *Левченко М.*—До листування П. О. Куліша з П. Х. Глібовою.—„Записки Історично-Філологічного Відділу УАН“, кн. X, у Києві, стор. 293—298.

274. *Петров Віктор.*—Матеріали до історії співробітництва Куліша в „Современникъ“ Некрасова р. 1852—3.—„Записки Історично-Філологічного Відділу“, кн. XII, за головним редагуванням голови Відділу акад. Агатангела Кримського, у Києві, з друкарні Української Академії Наук, стор. 277—297.

275. *Рулін П.*—Лист Я. Щоголева до П. Куліша.—„Україна“, кн. 3, стор. 114—115.

276. *Ф. С.*—Вшанування пам'яті П. Куліша.. в Історичній секції УАН.—„Україна“ кн. 3, стор. 197.

277. *Студинський Кирило* акад.—До історії зв'язків Куліша з галичанами в р. 1869—70.—„Україна“, книга 1—2, стор. 76—93.

278. *Ткаченко Ів.*—П. О. Куліш, критико-біографічний нарис. „Книгоспілка“, 72 стор. 8^о.

- Рец. 1) *Василенко В.* — „Комуніст“, X. 13 вересня, № 208 (2293), стор. 6.
279. *Гермайзе О.* — Чорна Рада [передмова до кн. П. Куліш „Чорна Рада“, вид. друге, „Книгоспілка“, року не зазначено].
280. *Шамрай А.* — Українська література, стислий огляд. Кооперативне видавництво „Рух“, Харків, Укрлікнеп при УПО Н. К. О. УСРР, бібліотека Українознавства, стор. 68, 69, 70 і 72.
281. *Зеров М.* — Поетична діяльність Куліша [передмова до кн. П. Куліш „Поезії“, „Книгоспілка“,], стор. V—LXIV.
282. *Петров Віктор.* — Теорія „культурництва“ в Кулішевому листуванні р. 1856—7. (За неопублікованими матеріялами) — „Записки Історично-Філологічного Відділу“ Укр. Акад. Наук у Києві, кн. XV, стор. 146—165.
283. *Єфремов Сергій* акад. — Провіяний Куліш. Характер і завдання дослідів про Куліша. — „Пантелеймон Куліш“, збірник праць Комісії для видавання пам'яток новітнього письменства, за редакцією акад. С. Єфремова та Ол. Дорошкевича, Українська Акад. Наук, збірник Історично-Філологічного Відділу, № 53, у Києві, стор. 5—11.
284. *Дорошкевич Олександр.* — Куліш на засланні. — [Там само], стор. 12—72.
285. *Петров Віктор.* — Перебування Куліша на Україні влітку року 1856-го (матеріяли до Кулішевої біографії). — [Там само], стор. 73—101.
286. *Чубський Петро.* — Куліш і Шевченко. — [Там само], стор. 102—126.
287. *Нейман Борис.* — Куліш і Вальтер-Скотт. — [Там само], стор. 127—156.
288. *Дорошкевич Олександр.* — Куліш — героєм роману. — [Там само], стор. 157—170.
289. *Филипович П.* — Пушкін в українській літературі. — А. Пушкін „Вибрані твори“ редакція і вступна стаття П. Филиповича. „Книгоспілка“, стор. XII—XX.
290. *Ткаченко Ів.* — До тексту Кулішевої збірки поезій „Дзвін“. — „Записки Історично-Філологічного Відділу“ кн. XIII—XIV, за головним редагуванням Голови Відділу акад. Агатангела Кримського (Юбілейний Збірник на пошану академіка Дмитра Івановича Багалія, частина II). Українська Академія Наук у Києві, стор. 167—173.
291. *Чубський П. П.* — Вихід П. О. Куліша з російського підданства та поворот до російського підданства 1882—1891 (за архівними матеріялами). — [Там само] стор. 152—166.
292. *Павлушков М. П.* — Куліш у Тулі на засланні. — [Там само], стор. 111—193.
293. *Дорошкевич Ол.* — Українська література, підручна книга для старших груп семирічної школи, видання друге, змінене і доповнене, „Книгоспілка“, стор. 151—162.

294. *Дорошкевич Ол.* — Підручник історії української літератури, видання третє, Держметодком Наркомосвіти УСРР вживати на робітничих факультетах, технікумах, в профшколах та по вищих школах дозволив. „Книгоспілка“, стор. 95—99; 162—165 [Див. докладніший показчик на стор. 336].
295. *Білецький Л.* — Марьяна Черниця Т. Шевченка. — „Записки Наукового Товариства імени Шевченка“ том CXLXI Праць фільольогічної секції під редакцією Кирила Студинського Л. [про К. стор. 181—185, 187].

III. Систематичний покажчик творів П. О. Куліша (нумери бібліографічного покажчика).

А. Проза.

1—5, 8—10, 14, 16—18, 23, 24, 27, 29—32, 47, 49, 52—54, 56, 66, 71—85, 87, 95, 101, 104, 105, 113, 125, 130, 133—136, 147, 169—171, 173, 174, 176, 178—180, 183—185, 187, 188, 190—192, 203, 206, 210, 211, 214, 220, 228, 231, 233, 234, 250, 253, 263, 264, 266, 267, 270, 271, 282, 284, 286, 291, 292, 316, 332, 334—336, 338, 341—344, 351, 365, 367—369, 372, 386, 388—390, 408, 409, 417, 420, 421, 426, 440, 441, 443, 456, 457, 459, 471, 472, 475, 483, 484, 497, 498, 500, 508, 509, 517, 521, 525, 527, 528—531, 534, 535, 539—542, 544, 545, 547, 550, 552—554, 556,—559, 561, 562, 564—567, 569, 575, 577, 578.

Б. Поезія, драматичні твори.

7, 86, 108—111, 116, 118—121, 123, 124, 127, 128, 138, 139, 145, 151, 153, 154, 163, 164, 166—167, 172, 181, 186, 197—199, 201, 202, 205, 207, 230, 232, 236—239, 242, 244, 245, 248, 249, 251, 252, 259, 261, 262, 268, 269, 275, 276, 289, 290, 296, 297, 299—305, 314, 315, 317, 319, 321, 322, 328, 329, 331, 339, 340, 345, 347, 348, 352—364, 366, 367, 371, 381—385, 387, 391—394, 399, 400, 402, 404, 405, 407, 410—412, 415, 416, 419, 427, 436—439, 442, 453—455, 458, 460—463, 466—470, 476, 479, 480, 484, 486—488, 491, 493, 495, 496, 502, 504, 505, 507, 509—514, 518—520, 523, 526, 527, 530, 536, 538, 541, 544, 546, 548, 559, 560, 563, 564, 568, 570—572, 574, 577, 579, 580, 582; 94 (про), 171 (про), 181 (про).

В. Історія.

6, 11—13, 45, 46, 48, 49, 56, 59, 100, 102, 112, 126, 129, 141, 152, 162, 168, 182, 196, 200, 204, 208, 209, 213, 215, 217, 229, 235, 272, 277, 280, 281, 283, 287, 294, 295, 298, 306, 309—312, 324, 345а, 375—380, 414, 418, 424, 425, 452, 473, 474, 484, 532.

Г. Критика, публіцистика, етнографія.

19—21 (?), 21а, 22, 25, 26, 28 (?), 33—37, 39—44, 46, 49, 55, 57, 58, 60—65, 67—70, 76, 77, 88—94, 96, 98, 103, 114, 115, 117, 122, 131—132, 143, 144, 146, 148—150, 155, 156, 159, 160, 165, 175, 177, 189, 193, 216—216б, 219, 222, 241, 243, 254, 255, 256—258, 265, 266, 273, 274.

278, 279, 285, 292, 308, 319, 323, 325—327, 330, 333, 346, 349, 350, 374, 403, 417, 428, 481, 508, 521, 527, 530, 533, 543, 555, 564.

Д. Листування.

99, 107, 221, 223—227, 240, 337, 373, 395—398, 401, 413, 422, 423, 429—435, 444—451, 464, 465, 477, 478, 482, 485, 492, 494, 499, 501, 503, 506, 515, 522, 537, 549, 551, 573, 576, 581, 583; 119, 126, 175, 214, 238, 241, 243, 245, 246, 253, 254, 258, 259, 260, 265, 267, 272, 273, 282. [Всі підкреслені №№ в матеріялах про Куліша].

Є. Переклади.

19, 20, 21а, 38, 109, 116, 123, 195, 231, 232, 236—239, 248, 249, 259, 260, 261, 275, 288, 293, 313, 314, 320, 321, 322, 329, 370, 400, 407, 439, 461—463, 467—470, 476а, 479, 480, 484, 487—489, 495, 496, 504, 505, 508б, 516, 519, 536а, 538, 554а, 554б, 577.

Е. Різні.

15, 50, 51, 97, 99, 106, 107, 137, 140, 142, 157, 158, 161, 194, 218, 246, 247, 307.

IV. Показчик псевдонімів і криптонімів Куліша (нумери показчика).

- Вешняк Т.*—151, 153, 198, 322.
Гладкій—15.
Горза Иванъ.—128.
Забощень Петро.—125, 180, 188.
Иродчукъ, Иродчук.—78, 79, 250, 263, 291, 316, 342, 367, 372, 409, 421.
К.—21.
Казюка П., Панько—100, 104, 134, 142, 147, 168, 190, 264, 334, 343, 389.
Козакъ Белебень.—93.
Ломусъ.—109, 116.
М.—30.
М. Николай; Микола.—24, 27, 29, 31, 32, 40, 41, 43, 44, 253, 282.
Необачний П.—97.
Прач Опанас.—243, 247.
П. К.—5, 20, 296—303, 321.
Ратай Павло; Павелъ; П.—244, 245, 248, 251, 252, 259, 262, 290, 315, 340, 407.
Хоречко Д. П.—105.
Хуторянинъ.—93, 175.
Федоренко Денисъ.—230.
Юсъ Данило.—216а.

V. Список джерел, що на їх є покликання в показчику.

1. *А. Л.*—А. Лебедевъ. Поэтъ-христіанинъ Н. В. Гоголь въ русской литературѣ и искусствѣ (1829—1908), библиографическая монографія А. Лебедева, выпускъ I. Саратовъ, 1909.
- Б.*—Балика А. Библиографичный показчикъ пысаннивъ П. Кулиша — „Дубове лысте“, альманахъ на згадку про П. О. Кулиша, стор. 247—276.
- В. М.*—Межовъ В. Исторія русской и всеобщей словесности, библиографическіе матеріалы, расположенные въ систематическомъ порядкѣ. — Изданіе „Русской книжной торговли“. Спб., 1872.
- Д.* Дорощенко Д. Показчик литературы украинською мовою в Росіи за 1798—1897 роки — Науковий ювілейний збірник Українського Університету в Празі, присвячений... Т. Г. Масарикові. Прага, 1925.
- К.*—Комаровъ М. Библиографичный показчикъ нової української літератури (1798—1883 р.). Київ, 1883.
- Л.*—Левицький Н. — „Галицко-русская библиографія XIX столѣтія“, Л. т. I, 1888, т. III, 1895.
- Ог.*—Огоновський Омелянъ — Исторія литературы русской, Л. 1891.
- Р.*—Романчук Ю. — редактор видання „Творів“ Куліша від Львівської „Просвіти“, 1910.
- Р.И.Б.*—Русская Историческая Библиографія (річники).
- Т.*—Ткаченко Ів. — П. Куліш. „Книгоспілка“ 1927.

Д О Д А Т К И.

Підчас друкування цієї праці закидувано мені відсутність покажчика змісту збірок поезії Куліша: „Досвіток“, „Хуторної поезії“, „Дзвону“, Позиченої Кобзи“, то-що. Вважаючи на те, що деякі бібліографічні покажчики такі відомості подають (прим. Д. Дорошенко), розуміючи певні труднощі при розшукуванні тієї чи іншої поезії Куліша, я подаю зміст збірок у цих додатках:

1. Досвітки (до №№ 186, 304, 436, 511, 513).

Заспів. Народная слава. Солониця (1596). Кумейки (1637). Дунайська дума (1648—1654), перва половина. За Дунаю. Что есть мнѣ и тебѣ, жено. Сам собі. Старець (дума). Давне горе (дума). Святиня. С того світу. Люлі-люлі. Lago maggio. До Данта, прочитавши его поему Пекло. Родина едина. До Марусі Т. Гульвіса. Гоголь и ворона. Русалка, мицкевичова баллада. Химери, мицкевичова баллада: Romantyczność. Чумацькі діти, мицкевичова баллада: Powrót taty. Настуся, поема (1648). Великі проводи, поема (1648).

2. Хуторна поезія (до №№ 328, 511, 514).

Історичне оповідання. До Кобзи. Рідне слово. На двадцяті роковини великого похорону. Слово правди, присвячене Ганні Барвінок. Пророк. Псалтирня псалма. До старої баби. Компромис ляхам. До Шекспіра, заходившись коло українського перекладу його творів. До рідного народу, подаючи йому український переклад шекспірових творів. Ода с Тарасової гори. Варіяція першої Давидової псалми. Нові жиди. На сповіді. Ключ розуміння. Гимн єдиному цареві. Гимн єдиній цариці. До Шевченка, на незабудь року 1847. До пекельного наплуду. Покута козацького батька. Божий суд. Молитва, присвячена Докторові Пулюєві на спомин зорявої ночі на Україні в хуторі. Епілог. Зазивний лист до Української Інтелігенції. Реестрик.

3. Дзвін (до №№ 399, 511, 523).

Засьпів. Подвижники Свободи Петро та Катерина. Він і вона. Двое предків. Національний ідеал. Німецька наука — розлука. До Тараса на небеса. С того світу. До Тараса за річку Ахерон. Останньому Кобзареві козацькому. Письмакам гайдамакам. На перелозі. Забули ми. Українським історикографам. Козацьким панегирикам. До старої баби (з „Хуторної поезії“). До Мазепи, прочитавши його біографію. Великому книжникові про дешеву премію його імені. Яке нам діло до того. „Менший брат“. Сьліпченкові. Свиня та цуцик (байка).

Щиглик. Руїноманам. Книгогризові на той сьвіт. „Прожній“. Гавкунам. Перед Гоголевим честенем. Титани. До рідного народу, подаючи йому переклад шекспірових творів (з „Хуторної поезії“). Гомер и Шекспір. Зараза. До Богдана. Побратими. Козацький жаль. Яка пані такі й сані. Земляцтво. Слово правди (з „Хуторної поезії“). Міра за міру. Патриоцьці. Молитва боянові. „Солов'єві старого Времени“. Пабоянщина. До Тарасовців. Вельможній покозашині. Присвят усіх моїх творів землякам козакоманам. Стою один. Пионер. С Підгір'я. „Народный домъ“. Прокид від сну. С хутора. До підкарпатніх земляків, на поклик римського Папи до celibату и Григоріанського Каліндаря. Гайдамакам—академікам. Панам добродіям. Компромис ляхам (з „Хуторної поезії“). Козацька хата. Чарований ключ. Сестри Немезиди. На спомин про наданье Езуітам руських маєтностей 1882 року. Дума про курку с курчатами, на спомин про Дорнбах під Віднем та про генерала Дубельта й Графа Орлова. Дума — казка про діда й бабу про курочку рябеньку й надібку золотеньку. Дума про Татарина й Орапа. Дума пересторога, вельми на потомні часи потрібна. Дума, про найвищий дар. На чужій чужині. Одв'їдини. До кобзи та до музи. Вітаю глуш твою, куточку мій затишний. Козарлюзі Лободі, посилаючи йому „Байду“. Покобзарщина. Каверзникам. Татарам про поему „Маруся Богуславка“. Писакам-брехакам. Метаморфоза — Абадонна. Праведне панування. Поетові. Царська грамота. Сум и розвага. Муза. До сьпідлених. Тьрі поети. Серце мое тихе... Квітки з сл'єзами. Лилія. Трое схотінок. Заворожена криниця. Шуканье—викликанье. До Марусі В. *** Чудо. Видінье. Соловейко. Анахорет, взором Арабщини. Невидимий сьпівець. Благословляю час той і годину. Премудр'їсть. Воїнський романс. Хмарі. Нянчина пісьня. Реестрик думам и сьпівам.

4. Позичена Кобза (до №№ 419, 519, 523).

Присвят од староруса новорусові. Словце до староруських народивиків, на Появ Позиченої Кобзи. Слово до німців на появ Позиченої Кобзи. Сьпівець Кграф Габсбург, балада (1273) [Шілер]. Прощанье з рідною Вкраїною [Байрон]. Старий гай мрій, пахущий гай [Гайне]. Міньона [Гете]. Баллада про князя—старьця [Гете]. До радости [Шілер]. Молитва природи [Байрон]. Предивний сон и звеселив и налякав мене нежданно... [Гайне]. Вільшаний царь [Гете]. Рибалка [Гете]. Байронова надпись на монументі ньюфаунленського пса. Заплачеш по мені, кохана [Байрон]. Чого кипить химерна кров? [Гайне]. Ти седиш під білим дровом [Гайне]. Розвиваецьця и зеленіє... [Гайне]. Чудовні очі весняної ночі... [Гайне]. Колись про любощі гарячі я мечтав... [Гайне]. Скарб. [Гете]. Пряха [Гете]. Перед судом [Гете]. Неборима гармада, взором древнього поэта [Шілер]. Віддалеки [Байрон]. Сьл'єзи [Байрон]. Люблю я квітку, да котру не знаю [Гайне]. Пришов май до нас у гості [Гайне]. Стиха серце подмиває... [Гайне]. Любить метелик пишну троянду [Гайне]. Стоить

ніч темна весняна [Гайне]. Мертвецький танок [Гете]. Боротьба [Шілер]. Покора [Шілер]. Коли-б я був хлоп'я байдужне бес турботи [Байрон]. Письня [Байрон]. Під хуртовину [Байрон]. И в день журюсь и серед ночи [Гайне]. Ох! бажаю сьліз любови... [Гайне]. Весняні блакитні очі [Гайне]. Коли добрі очі маеш [Гайне]. Що тебе носить кругом серед сонної літньої ночі? [Гайне]. Коринховська молода княгиня [Гете]. Кгрецькі боги [Шілер]. Реестрик до Позиченои Кобзи.

5. Хуторні недогарки (до №№ 476, 514, 518). [Передмова] Недогарок первый (1873—1890), Уляна Ключниця, поема. Недогарок п'ятий, Нагай, підспивъ підъ Вольфганга Крете. Недогарок другий, Сторчакъ и Сторчачыха, поема. Недогарок трейтій, Адамъ и Ева, поема (1862—1890).

Додатки зроблені підчас друкування покажчика.

1843.

1. *Kulesz Pantaleon.* — Opowiadania małorossjanina P. Pantaleona Kuleszy. I. O tèm, dla czego w miasteczku Woronèżu wysechł staw pieszowiecki. II. O tèm, co się zdarzyło z kozakiem Burdiugiem podczas Zielonych Swiątek. — „Athenaeum“, pismo zbiorowe, poświęcone historij, filozofij, literaturze, sztukom i t. d., wydawca. J. I. Kraszewski, tom piérwszy. Wilno, Nakład i druk Teofila Clücksberga, стор. 132—149. (przełożył Romuald Podbereski).

1856.

2. О думѣ—сказаніи про морской походъ „Старшаго князя“—язычника въ христіанскую землю. — „Черниговскія Губернскія Вѣдомости“, № 47, часть неофициальная [відзив Куліша про статтю Шишацького-Ілліча „О памятникахъ мѣстной народности“]. [В. М.; РИБ.]

1861.

3. Слово до Шевченка про червону китайку [промова] Петербургъ, стор. (2). 8°. [Д.]

4. Отрывки изъ повѣсти о Южной Руси. — „Полтавскія Губернскія Вѣдомости“, № 9, 10, 13 і 14. [Передрук з „Народнаго Чтенія“ 1859 р., наш № 69]. [РИБ.]

1862.

5. *Иродчукъ.* — Сіра Кобила, типомъ другимъ, Петербургъ 1862. Въ типографіи Департамента Удѣловъ, стор. 8. 16°.

1867.

6. Письмо къ редактору „С.-Петербургскихъ Вѣдомостей“ о г. г. Катковѣ и Аксаковѣ. — Въ типографіи Императорской Академіи Наукъ (Вас. Остр. 9 лин. № 12) стр. 21. 12° [року не позначено, дата „4-го сентября 1867, Варшава“; цензурна дата „11 сентября 1867 года“].

7. Письмо г. Кулиша къ редактору газеты „Слово“ — „Кіевлянинъ“, 1-го іюля 1867 года, № 78 стр. 3 [за газетою „Слово“].

8. *Кулишъ П. А.* — Письма П. А. Кулиша къ О. М. Бодянскому (1846—1877 гг.), оттискъ изъ журнала „Кіевская Старина“, Кіевъ, типографія Императорскаго Университета Св. Владимира, (2) + 124 стр. 8°.

Титовъ А. — Предисловіе, стр. 5. [Про Куліша].

1920.

9. Спомини про Миколу Костомарова. — „Нове Слово“, Берлін [переклад Б. Лепкого з „Нови“ наш № 349].

1922.

10. Оповідання, вид. „Ратай“, Ляйпціг [з коротеньким життєписом].

1923.

11. Лист П. О. Куліша про похорон Шевченка. — „Червоний Шлях“, кн. 8, стор. 229—230 [у статті І. Айзенштока „Замітки й матеріали про Шевченка“].

1925.

12. *Возняк М.* — З оточення Тараса Шевченка. — „Культура“, Львів 1925, кн. 3. [Лист Куліша до О. Кониського 1895 р.].

13. Голоси критики про писання Марка Вовчка. — „Твори“ Марка Вовчка, том I, життєпис і життєписні матеріали, Київ—Ляйпціг, стор. 274 [передруковано рецензію в „Современнику“ 1859 р. на „Українські народні разказы Марка Вовчка“ в перекладі І. Тургенева, в якій наведено рец. Куліша в „Русскомъ Вѣстникѣ“ 1859 р.].

14. Голоси критики про писання Марка Вовчка. — „Твори“ Марка Вовчка, том I, Київ—Ляйпціг, стор. 269—271 [передрук „Взглядъ на малороссійскую словесность по случаю выхода въ свѣтъ книги „Народні оповідання Марка Вовчка“].

15. Лист П. Куліша до Марії Марковички. — „Твори“ Марка Вовчка, том I, Київ—Ляйпціг, стор. 114—116. [Два листи 1860 р. з Петербургу].

16. Куліш про Марка Вовчка.—„Твори“ Марка Вовчка, т. I, Київ-Ляйпціг, стор. 256—260 [передруковано „Передне слово до громади, погляд на українську словесність“ з „Хати“ 1860 р.]

1927.

17. Чумацькі діти (переспів з польського) вид. „Світа Дитини“, Львів.

18. Орися, оповідання, видавництво „Сяйво“, дешева бібліотека красного письменства, стор. 16, 12^о.

[Вступна стаття Ф. Якубовського: Хто такий Панько Куліш].

Додатки до писань про Куліша.

1861.

1. А. А. А.—Вѣсти съ Юга Россіи (судьбы украинской литературы.—Южно-русская журналистика.—Дѣятельность гг. Кулиша и Костомарова въ журналѣ „Основа“).—„Сѣверная Пчела“, № 194. [В. М.]

1867.

2. Запросъ г. Кулишу.—„Москва“ № 86 [з приводу матеріалів про Куліша в „Бояні“]. [В. М.]

3. [Аксаков]. По поводу письма г. Кулиша къ Головацкому.—„Москва“ 26 августа № 117 [передова стаття про лист Куліша до Головацького].

4. X.—[Кореспонденція з Петербургу].—„Московскія Вѣдомости“ № 170 [про матеріали „Бояна“].

5. Что это такое.—„Кіевлянинъ“ № 90, стр. 2—3. [Про полеміку між Кулішем і галицькими газетами, наведено лист П. Куліша до Партицького з 13/V 1867 р.]

1874.

6. *Українець* [Драгоманов М.]—Литература російська, великоруска, українська і галицька, передрук з „Правди“, у Львові, з друкарні Товариства імени Шевченка, стор. 10, 12, 14—16, 18—21, 23, 26, 32, 34; [відбитка нашого № 19].

1875.

7. Хитроумному Одиссею „Кіевскаго Телеграфа“—„Кіевлянинъ“ № 35, стор. 1—2 [відповідь на статтю „Кіевлянинъ“ за Шевченка“].

1882.

8. [Рецензія на „Крашанку“].—„Кіевлянинъ“ № 195 [переказано зміст рец. Костомарова в „Вѣстникъ Европы“].

1883.

9. А.—Миссія г. Куліша въ Галичинѣ.—„Варшавскій Дневникъ“ № 267 [про перебування Куліша в Галичині].

1884.

10. Г. Кулишъ и „украинофильство“.—„Русь“, Спб., № 3, стр. 47—50 [про статтю в „Варш. Днев.“ і львівському „Новому Проломі“].

1897.

11. *Д-скій Н. П.*—Памяти Пантелеймона Александровича Кулиша.—„С.-Петербургскія Вѣдомости“, № 55.

12. *Мордовцевъ Д.*—Къ некрологу П. А. Кулиша.—„Новости“ Спб., № 38.

13. *Мордовцевъ Д.*—Братскія поминки.—„Новости“, № 55.

14. П. А. Кулишъ (некрологъ).—„Кіевское Слово“ № 3257.

15. П. А. Кулишъ (некрологъ).—„Русскія Вѣдомости“ М. № 39.

16. Pantaleon Kulisz.—„Lwowska Gazeta“, № 42 [некролог].

17. П. А. Кулишъ.—„Одесскія Новости“, № 3881, 6 февраля [некролог].

18. П. А. Кулишъ.—„Южный Край“ X. № 5528.

19. [Некролог].—„Новое Время“ М. № 7523.

20. [Некролог].—„Кіевлянинъ“ № 38.

21. [Некролог].—„Сынъ Отечества“ Спб., № 35.

1898.

22. *П. Ив.*—Изъ замѣтокъ о сельскихъ чтеніяхъ.—„Волынь“, №№ 24 і 25 [як сприймали селяни Кулішеві твори].

23. *Чалый М.*—Юные годы П. А. Кулиша, оттискъ изъ журнала „Кіевская Старина“ Кіевъ, типографія Императорскаго Университета Св. Владимира, стр. (2) + 10. [На обкладинці 1899; відбитка № 93].

1899.

24. *Ш[угур]овъ Н.*—У могилъ П. А. Кулиша и В. М. Бѣлозерскаго, оттискъ изъ журнала „Кіевская Старина“, Кіевъ, Типографія Императорскаго Университета Св. Владимира. (2) + 23 стр. 8^о. [Приложеніе: свѣдѣнія о П. А. Кулишѣ, извлеченныя изъ аттестата о службѣ его, выданнаго изъ департамента общихъ дѣлъ министерства путей сообщенія 20 августа 1875 г., стр. 21—23].

1903.

25. *Franko Iwan*, Dr. — Shakespeare bei den Ruthenen. — „Die Zeit“, Wien, № 446 [про Кулішеві переклади з Шекспіра].

1906.

26. *Студинський Кирило*. — До історії взаємин Галичини з Україною. — Львів [відбитка нашого № 145].

1908.

27. *Стешенко Ів.* — Українські шестидесятники. — „Записки Українського Наукового Товариства в Києві“, книга II, стор. 40—49, 56—61, 66—69, 71.

28. *Доманицький Василь*. — Авторство Марка Вовчка. — „Записки Наукового Товариства імени Шевченка“ Львів, т. LXXXIV, кн. IV, стор. 111—171. [і окрема відбитка].

1914.

29. *Коломийченко Хв.* — Музей імени П. Куліша загинув. — „Діло і Нове Слово“, Львів № 11, 13 січня.

30. *П. К.* — Продаж музею П. Куліша. — „Рада“, № 5, 8-го январа (21 січня), стор. 3.

1917.

31. *Гординський Яр.* — До історії культурного й політичного життя в Галичині у 60-их р. р. XIX в. — „Збірник фіольологічної секції Науков. Т-ва ім. Шевченка“, т. XVI, Львів, стор. 24—28, 151—152.

1918.

32. *Охримович Юліан*. — Короткий нарис розвитку української національно-політичної думки в XIX столітті, частина I (від початку XIX століття до Михайла Драгоманова), Київ, видавництво „Серп і Молот“, стор. 88—93, 96, 97.

33. *Присутній*. — З Кулішевої могили. „Нова Рада“, № 155 [допис про свято П. О. Куліша].

34. *Лукіянович Д.* — В двадцять роковини смерти письменника артиста. — Календар „Просвіти“ на 1918 р., стор. 126—139.

35. *Дорошенко В.* — „Вістник політики, літератури й життя“ Відень, № 35—36, стор. 509—510 [рец. на книгу Д. Дорошенка „П. О. Куліш“].

36. *Дорошенко Д.* — На громадській роботі (про П. Куліша, видання друге), виправлене, Київ, печатня вид. Т-ва „Дру-

карь“, „Благодійне товариство видання загально-корисних та дешевих книжок“ № 40, 32 стор. 12°.

Рец. 1) *Страшкевич В.* — „Книгарь“ 1919, № 17, стор. 1065.

1919.

37. *Щепотьєв В.* — Розмови про українських письменників, вид. друге, Полтава, стор. 98—110.

1920.

38. *Рудик Дм.* — Короткий огляд українського письменства. — Умань, стор. 108.

1921.

39. *Возняк Михайло*. — Кирило-методіївське братство, Львів, накладом фонду „Учітеся, брати мої“; ч. 3, стор. 3, 56—70, 76, 77—81, 158—163, 165, 166.

1922.

40. *Охримович Ю.* — Розвиток української національно-політичної думки, „Новітня бібліотека“ Львів, стор. 72—76.

41. *Щурат В.* — Фільософічна основа творчости Куліша. — „Громадський Вістник“, Львів, червень—липень.

42. *Радзикович В.* — Короткий курс історії українського письменства, Львів, накладом Української книгарні й антикварні, стор. 115—118.

1923.

43. *Сулима М.* — Історія українського письменства, конспект, Державне видавництво України, Харків 1923, стор. 17—19.

1924.

44. *Єфремов С.* — Коротка історія українського письменства, вид. друге. „Дніпрові пороги“, Берлін, стор. 150—152.

45. *Міяковський В.* — Малюнок Куліша до народньої пісні. — „Україна“, кн. 1—2, стор. 133—134.

1925.

46. *Рулін П.* — Лист О. Бодянського до П. Куліша. — „Україна“ кн. 6, стор. 111—113 [дата 17/XII 1848 р.].

1927.

47. *Айзеншток І.* — „Українські преданія“ П. Куліша. — „Бібліологічні Вісті“ К. № 4 (17), стор. 98.

48. *Чубинський Валеріян*.—Ганна Барвінок (біографічно-критичний етюд).—Ганна Барвінок „Вибрані Твори“, видавниче т-во „Час“ Київ, стор. 5—18.

49. *Дорошенко В.*—„Літературно-Науковий Вістник“ кн. 4, стор. 377—379 [рец. на „Поезії“ П. Куліша із вступною статтею М. Зерова].

50. *Ткаченко Ів.*—П. О. Куліш педагогом (з нагоди 30-річчя з дня смерті).—„Радянська Освіта“, громадсько-педагогічний місячник, орган Наркомосвіти УСРР. Харків, № 4, стор. 54—57.

ПОПРАВКИ.

До передмови: стор. 4, останній рядок надруковано № 235 слід № 236.

„ 6 14-ий	„	„	№ 189	„	№ 1891.
„ 11 2-ий	„	„	№ 517	„	№ 522.
„ 11 12	„	„	№ 49	„	№ 50 ₄).
„ 11 18	„	„	№ 220	„	№ 222.
„ 11 34	„	„	№ 492	„	№ 497.
„ 11 35	„	„	№ 493	„	№ 498.
„ 12 8	„	„	№ 27	„	№ 28.
„ 12 24	„	„	№ 573	„	№ 583.
„ 13 16	„	„	№ 232	„	№ 233.
„ 16 зноска надруковано	„	„	„	„	„

„Брембеуса“ слід „Брамбеуса“.

№ 66 у „Бібліографії творів П. О. Куліша“ належить до 1859-го, а не 1858-го року, книжка вторая, стр. 153—166. Цей нарис мав окрему відбитку.—„Київські богомольці“ (ізъ Народнаго Читенія) стор. 16, 8^о.

до № 68. Назву статті слід читати так: Что такое поэзия и что народная пѣсня, книжка вторая.

до №№ 89 і 90. Обидві статті мали відбитку: Обзоръ украинской словесности, І. Климентій, ІІ. Котляревскій (ізъ журналу „Основа“) стор. 104, 8^о.

до № 149. Цей № слід викреслити, бо він тотожний з № 160.

до № 216. Запис слід розшифрувати так: Якъ Запорожцѣ испытывали кандидата. Хлѣбосольство на Запорожьѣ, число 5 стр. 44; Легенда о Золотыхъ воротахъ. О Базилянхъ. Легенда о Богданѣ Хмѣльницкомъ. О Уніи и благодѣствіи, число 6, стр. 50—52. Очковская бѣда, число 8, стр. 65—67.

до № 216б. — стр. 79—80.

до № 226. Назву Кулішевого листа я подав за Баликою. Тепер, коли мені пощастило розшукати відбитку листа (додаток № 6) назву листа треба змінити так: „Письмо къ редактору „С.-Петербургскихъ Вѣдомостей“ о гг. Катковѣ и Аксаковѣ“.

до № 260. Як виявилось, переклад цей вийшов не одною, як позначив А. Балика, а чотирма книжечками:

1. Євангелія по св. Іоанові, переклад український, Відень, коштом громадським, з друкарні Соммера у Відні, 12^о, стор. 76+1.

2. Євангелія по св. Луці, переклад український, Відень, коштом громадським, з друкарні Соммера Відень, 12^о, стор. 102.

3. Євангелія по св. Маркові, переклад український, Відень, коштом громадським, з друкарні Соммера у Відні, 12^о, стор. 61.

4. Євангелія по св. Маттєєві, переклад український, Відень, коштом громадським, з друкарні Соммера у Відні, 12^о, стор. 96.

до № 304. Написане в дужках слід читати так: „Заздалегідне словце до другого типу“.

до № 334 і 335. Обидва оповідання вийшли в одній книжці під спільною назвою „Дві казки: Тип. Г. Т. Корчакъ-Новицкого“.

На стор. 54-й виправити другий № 371 на 372.

до № 451. Під зазначеною назвою власне об'єднано дві книжки: „Письма Кулиша къ И. Ф. Хильчевскому“ (1858—1875) Київ, типографія Императорскаго Университета св. Владимира 1898 стр. 66, „Письма П. А. Кулиша къ Шевченку“ (1857—1860, стр. 67 77, і „Изъ писемъ П. А. Кулиша къ С. Д. Носу! (1860—1892 г.г.) стр. 24.

На стор. 62-й виправити № 489 на 459.

до № 476. Перша рецензія має підпис: С. Е-мовъ.

до № 581. Листи Куліша до Милорадовичівни, а не Милорадовичевої, як помилково надруковано в тексті.

до № 173. Стаття мала окрему відбитку: Слабченко М.—До історії відношень між П. О. Кулішем та Т. Г. Шевченком (з XVIII т. Збірника Харківського Історично-Філологічного Товариства, виданого в пошану проф. М. Сумцова) Харків. 1909, стор. (2)+3.

До покажчика не ввійшли всякі переробки Кулішевих творів, прим. С. Черкасенко—Чорна Рада (картини козацького життя XVII в.) п'єса в 6-ти картинах на 7 одмін, по П. Кулішу, Київ, 1918, стор. 96.

Кулішеві твори часами мали відбитки, що їх я в своєму покажчикові не нотував, прим.: Іродчукъ—Сіра кобила—З „Хати“, нумерації не змінено (65—70); Кулішъ П.—Великі проводи.—З „Основи“ стр. 17—70, бо друкованої обкладинки вони не мають і за окремі бібліографічні одиниці їх уважати нема підстав.

Kyryljuck E. — P. Kuliš. — Bibliographie.

Panteleymon Kuliš (1819—1897) hinterliess in der ukrainischen Literaturgeschichte und im gesellschaftlichen Leben eine tiefe Spur. Er war Dichter, Prosaiker, Kritiker, Ethnograph, Historiker, Publizist, Uebersetzer, Sprachforscher, Verleger und nahm am gesellschaftlichen Leben teil. Während seines langen Lebens schrieb er viel. Eine volle Sammlung seiner Werke ist bisjetzt nicht vorhanden, und ist auch nicht bald zu erwarten. Da Kuliš noch wenig studiert ist, wäre eine erschöpfende Bibliographie seiner Dichtungen und Werke erforderlich. Im Vorworte zu unserem bibliographischen Verzeichnis ist eine kurze historische Uebersicht der Kuliš betreffenden bibliographischen Forschungen vorhanden. Eine kurz zusammengefasste Bibliographie seiner Werke gab als erster M. Komarov in seinem „Bibliographischen Verzeichnis der neuen ukrainischen Literatur“ (Kyjiv, 1883). Das erste ausführlichere Verzeichnis gab A. Balyka im Almanach „Eichen-Blätter“ (Černigiw, 1903) heraus. Das bis zum Jahre 1901 geführte Verzeichnis hat viele Fehler, Ungenauigkeiten, Lücken u. s. w., so dass man es jetzt garnicht anwenden kann. Die vielen russischen Verzeichnisse umgehen Kuliš entweder gänzlich oder berühren seine Tätigkeit nur wenig.

Während der Zeitdauer von 25 Jahren, die nach Herausgabe des ersten Verzeichnisses verflossen sind, hat niemand diese Arbeit ausgeführt, dagegen gab M. Komarov über Šewčenko ein ziemlich vollkommenes Verzeichnis heraus, und M. Iašek fügte im J. 1921 noch viele Angaben hinzu.

Unser Verzeichnis umfasst alle Werke von Kuliš, die bis zum J. 1927 inkl. herausgegeben worden sind. Die Titel der Werke sind laut Orthographie der Originale angegeben. Zum ersten Mal erscheinen Rezensionen über einzelne Werke. Wir besitzen keine absolute Sicherheit, dass unser Verzeichnis erschöpfend ist, da eine grosse Anzahl von Werken, die im Ausland erschienen sind, für uns unzugänglich sind. Beide Verzeichnisse sind chronologisch geordnet. Schliesslich wird ein kurzes Verzeichnis von Werken, die Kuliš betreffen angeführt; es sind darin die hauptsächlichsten Aufsätze und Erinnerungen Für eine bequemere Benutzung gibt es ein systematisches Register mit folgenden Abschnitten: 1) Prosa, 2) Poesie und Drama, 3) Geschichte, 4) Ethnographie, 5) Briefwechsel, 6) Uebersetzungen, 7) Verschiedenes. Es gibt auch einen Pseudonymen-Index, welcher nach den letzten Quellen genau nachgeprüft ist.

Das Vorwort zu diesem Werke wurde in der Sitzung der Bibliographischen Kommission des Ukrainischen Bibliologischen Instituts (in Kyjiv) vorgetragen.

З М І С Т:

	Стор.
Передмова	1—20
I. Бібліографія творів П. О. Куліша	21—79
II. Бібліографія писань про Куліша (матеріяли)	80—105
III. Систематичний покажчик творів П. О. Куліша (нумери бібліографічного покажчика)	106—107
IV. Покажчик псевдонімів і криптонімів Куліша (нумери покажчика)	108
V. Список джерел, що на їх є покликання в покажчику	109
Додатки	110—112
Додатки, зроблені підчас друкування покажчика	112—118
Поправки	118—119
Резюме німецькою мовою	120